

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 893/2014 z dne 14. avgusta 2014 o prepovedi ribolovnih dejavnosti za pasti, ki so registrirane v Italiji, na Portugalskem in v Španiji, v zvezi z ribolovom na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju 1
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 894/2014 z dne 14. avgusta 2014 o prepovedi ribolovnih dejavnosti za ribiška plovila z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Francije, Hrvaške, Italije, Malte in Španije ali so v navedenih državah registrirana, v zvezi z ribolovom na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju 3
- ★ Uredba Komisije (EU) št. 895/2014 z dne 14. avgusta 2014 o spremembi Priloge XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ⁽¹⁾ 6
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 896/2014 z dne 18. avgusta 2014 o razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 793/2013 o ukrepih v zvezi s Ferskimi otoki za zagotovitev ohranjanja staleža atlantskega sleda 10
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 897/2014 z dne 18. avgusta 2014 o določitvi posebnih določb za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, ki se financirajo na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva 12
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 898/2014 z dne 18. avgusta 2014 o razveljavitvi dokončne protidampinške dajatve na uvoz aktivnega oglja v prahu s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1225/2009 55
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 899/2014 z dne 18. avgusta 2014 o določitvi standardnih uvoznih vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave 57

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP

SKLEPI

2014/532/EU:

- ★ **Sklep Komisije z dne 23. novembra 2011 o državni pomoči C 28/10, ki jo je izvedla Portugalska za shemo zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil** (*notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 7756*)⁽¹⁾ 59

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 893/2014

z dne 14. avgusta 2014

o prepovedi ribolovnih dejavnosti za pasti, ki so registrirane v Italiji, na Portugalskem in v Španiji, v zvezi z ribolovom na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike ⁽¹⁾ in zlasti člena 36(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Sveta (EU) št. 43/2014 z dne 20. januarja 2014 o določitvi ribolovnih možnosti za leto 2014 za nekatere staleže rib in skupine staležev rib, ki veljajo za vode Unije in za plovila Unije v nekaterih vodah zunaj Unije ⁽²⁾, določa količino navadnega tuna, ki jo lahko v letu 2014 ulovijo ribiška plovila in pasti Evropske unije v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju.
- (2) Uredba Sveta (ES) št. 302/2009 z dne 6. aprila 2009 o vzpostavitvi večletnega načrta za obnovo staleža modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju, spremembah Uredbe (ES) št. 43/2009 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1559/2007 ⁽³⁾ od držav članic zahteva, da Komisijo obvestijo o individualnih kvotah, dodeljenih njihovim plovilom z dolžino nad 24 metrov. Pri plovilih za ulov z dolžino manj kot 24 metrov in pasteh morajo države članice Komisijo obvestiti vsaj o kvotah, dodeljenih organizacijam proizvajalcev ali skupinam plovil, ki lovijo s podobnim orodjem.
- (3) Skupna ribiška politika je zasnovana tako, da s trajnostnim izkoriščanjem živih vodnih virov na podlagi predvidenega pristopa zagotavlja dolgoročno sposobnost preživetja ribiškega sektorja.
- (4) Kadar Komisija v skladu s členom 36(2) Uredbe (ES) št. 1224/2009 na podlagi podatkov držav članic in drugih podatkov, ki jih ima, ugotovi, da za ribolovne možnosti, ki so na voljo Evropski uniji, državi članici ali skupini držav članic, velja, da so bile izčrpane za eno ali več orodij oziroma ladjevij, o tem obvesti zadevne države članice in prepove ribolovne dejavnosti za zadevno območje, orodje, stalež, skupino staležev ali ladjevje, vključeno v te ribolovne dejavnosti.
- (5) Informacije, ki jih ima Komisija, kažejo, da so ribolovne možnosti za navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne širine, in v Sredozemskem morju, dodeljene pastem, ki so registrirane v Italiji, na Portugalskem in v Španiji, izčrpane.
- (6) Italija je 7. julija obvestila Komisijo, da je za svoje tri pasti, ki so v letu 2014 lovile navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti z 29. junijem 2014 ob 15:00.

⁽¹⁾ UL L 343, 22.12.2009, str. 1.⁽²⁾ UL L 24, 28.1.2014, str. 1.⁽³⁾ UL L 96, 15.4.2009, str. 1.

- (7) Portugalska je 16. julija obvestila Komisijo, da je za svoje tri pasti, ki so v letu 2014 lovile navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti s 15. julijem 2014 ob 00:00.
- (8) Španija je 10., 18. in 20. junija obvestila Komisijo, da je za svoje štiri pasti, ki so v letu 2014 lovile navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti; prepoved je za dve pasti začela veljati 10. junija, za nadaljnjo past 19. junija in za preostalo past 20. junija, kar pomeni splošno prepoved dejavnosti z 20. junijem 2014 ob 00:00.
- (9) Brez poseganja v navedene ukrepe Italije, Portugalske in Španije mora Komisija potrditi prepoved ribolova na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju s pastmi, ki so registrirane v Italiji, od 29. junija ob 15:00, s pastmi, ki so registrirane na Portugalskem, od 15. julija ob 00:00 in s pastmi, ki so registrirane v Španiji, najpozneje od 20. junija 2014 ob 00:00 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ribolov na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju s pastmi, ki so registrirane v Italiji, je od 29. junija 2014 ob 15:00 prepovedan.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi pastmi po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati, izloviti ali iztovarjati.

Člen 2

Ribolov na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju s pastmi, ki so registrirane na Portugalskem, je od 15. julija 2014 ob 00:00 prepovedan.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi pastmi po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati, izloviti ali iztovarjati.

Člen 3

Ribolov na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju s pastmi, ki so registrirane v Španiji, je od najpozneje 20. junija 2014 ob 00:00 prepovedan.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi pastmi po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati, izloviti ali iztovarjati.

Člen 4

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. avgusta 2014

Za Komisijo
V imenu predsednika
Michel BARNIER
Podpredsednik

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 894/2014**z dne 14. avgusta 2014**

o prepovedi ribolovnih dejavnosti za ribiška plovila z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Francije, Hrvaške, Italije, Malte in Španije ali so v navedenih državah registrirana, v zvezi z ribolovom na navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike ⁽¹⁾ in zlasti člena 36(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba Sveta (EU) št. 43/2014 z dne 20. januarja 2014 o določitvi ribolovnih možnosti za leto 2014 za nekatere staleže rib in skupine staležev rib, ki veljajo za vode Unije in za plovila Unije v nekaterih vodah zunaj Unije ⁽²⁾, določa količino navadnega tuna, ki jo lahko v letu 2014 ulovijo ribiška plovila in pasti Evropske unije v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju.
- (2) Uredba Sveta (ES) št. 302/2009 z dne 6. aprila 2009 o vzpostavitvi večletnega načrta za obnovo staleža modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju, spremembah Uredbe (ES) št. 43/2009 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1559/2007 ⁽³⁾ od držav članic zahteva, da Komisijo obvestijo o individualnih kvotah, dodeljenih njihovim plovilom z dolžino nad 24 metrov. Pri plovilih za ulov z dolžino manj kot 24 metrov in pasteh morajo države članice Komisijo obvestiti vsaj o kvotah, dodeljenih organizacijam proizvajalcev ali skupinam plovil, ki lovijo s podobnim orodjem.
- (3) Skupna ribiška politika je zasnovana tako, da s trajnostnim izkoriščanjem živih vodnih virov na podlagi previdnostnega pristopa zagotavlja dolgoročno sposobnost preživetja ribiškega sektorja.
- (4) Kadar Komisija v skladu s členom 36(2) Uredbe (ES) št. 1224/2009 na podlagi podatkov držav članic in drugih podatkov, ki jih ima, ugotovi, da za ribolovne možnosti, ki so na voljo Evropski uniji, državi članici ali skupini držav članic, velja, da so bile izčrpane za eno ali več orodij oziroma ladjevij, o tem obvesti zadevne države članice in prepove ribolovne dejavnosti za zadevno območje, orodje, stalež, skupino staležev ali ladjevje, vključeno v te ribolovne dejavnosti.
- (5) Informacije, ki jih ima Komisija, kažejo, da so bile ribolovne možnosti za navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju, dodeljene ribiškim plovilom z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Hrvaške, Francije, Italije, Malte in Španije ali so v navedenih državah registrirana, izčrpane.
- (6) Hrvaška je 24. junija obvestila Komisijo, da je svojim osmim ribiškim plovilom z zaporno plavarico, ki so v letu 2014 lovila navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti s 24. junijem 2014 ob 24:00.
- (7) Francija je 28. maja ter 9. in 12. junija obvestila Komisijo, da je svojim 17 plovilom z zaporno plavarico, ki so v letu 2014 lovila navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti; prepoved je za enajst plovil začela veljati 28. maja, za dve plovili 9. junija in za štiri plovila 12. junija, kar pomeni splošno prepoved dejavnosti z 12. junijem 2014 ob 9:04.
- (8) Italija je 1., 2., 9. in 13. junija obvestila Komisijo, da je svojim dvanajstim ribiškim plovilom z zaporno plavarico, ki so v letu 2014 lovila navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti; prepoved je za tri plovila začela veljati 1. junija, za štiri plovila 2. junija, za dve plovili 8. junija ter za preostalo plovilo 13. junija, kar pomeni splošno prepoved dejavnosti s 13. junijem 2014 ob 23:02.

⁽¹⁾ UL L 343, 22.12.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL L 24, 28.1.2014, str. 1.

⁽³⁾ UL L 96, 15.4.2009, str. 1.

- (9) Malta je 12. junija obvestila Komisijo, da je svojim ribiškimi plovilom z zaporno plavarico, ki so v letu 2014 lovila navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti z 10. junijem 2014 ob 14:39.
- (10) Španija je 28. maja obvestila Komisijo, da je svojim ribiškimi plovilom z zaporno plavarico, ki so v letu 2014 lovila navadnega tuna, prepovedala ribolovne dejavnosti z 28. majem 2014 ob 00:00.
- (11) Brez poseganja v navedene ukrepe Hrvaške, Francije, Italije, Malte in Španije je nujno, da Komisija potrdi prepoved ribolova navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju za ribiška plovila z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo zadevnih držav članic EU ali so v zadevnih državah registrirana, in sicer s 24. junijem 2014 ob 24:00 za Hrvaško, najpozneje z 12. junijem 2014 ob 09:04 za Francijo, najpozneje s 13. junijem 2014 ob 23:02 za Italijo, z 10. junijem 2014 ob 14:39 za Malto in z 28. majem 2014 ob 00:00 za Španijo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ribolov navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju z ribiškimi plovili z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Hrvaške ali so v tej državi registrirana, se prepove s 24. junijem 2014 ob 24:00.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi plovili po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati ali iztovarjati.

Člen 2

Ribolov navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju z ribiškimi plovili z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Francije ali so v tej državi registrirana, se prepove najpozneje z 12. junijem 2014 ob 09:04.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi plovili po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati ali iztovarjati.

Člen 3

Ribolov navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju z ribiškimi plovili z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Italije ali so v tej državi registrirana, se prepove najpozneje s 13. junijem 2014 ob 23:02.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi plovili po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati ali iztovarjati.

Člen 4

Ribolov navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju z ribiškimi plovili z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Malte ali so v tej državi registrirana, se prepove z 10. junijem 2014 ob 14:39.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi plovili po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati ali iztovarjati.

Člen 5

Ribolov navadnega tuna v Atlantskem oceanu, vzhodno od 45° zahodne zemljepisne dolžine, in v Sredozemskem morju z ribiškimi plovili z zaporno plavarico, ki plujejo pod zastavo Španije ali so v tej državi registrirana, se prepove z 28. majem 2014 ob 00:00.

Navadnega tuna, ulovljenega z navedenimi plovili po tem datumu, je prepovedano obdržati na krovu, dajati v mrežaste kletke za pitanje ali gojenje, pretovarjati, prenašati ali iztovarjati.

Člen 6

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. avgusta 2014

Za Komisijo
V imenu predsednika
Michel BARNIER
Podpredsednik

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 895/2014**z dne 14. avgusta 2014****o spremembi Priloge XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) ter o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije in o spremembi Direktive 1999/45/ES ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES ⁽¹⁾ ter zlasti členov 58 in 131 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Formaldehid, oligomerni reakcijski produkti z anilinom (tehnični MDA) izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 iz člena 57(a) navedene uredbe.
- (2) Arzenova kislina izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna (skupina 1A) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.
- (3) Bis(2-metoksietil) eter (diglim) izpolnjuje merila za razvrstitev kot strupen za razmnoževanje (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(c) navedene uredbe.
- (4) 1,2-dikloreten (EDC) izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 iz člena 57(a) navedene uredbe.
- (5) 2,2'-diklor-4,4'-metilendianilin (MOCA) izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.
- (6) Dikromov tris(kromat) izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.
- (7) Stroncijev kromat izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.
- (8) Kalijev hidroksioktaoksodicinkat dikromat izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1A) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.
- (9) Pentacink kromat oktahidroksid izpolnjuje merila za razvrstitev kot rakotvorna snov (skupina 1A) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(a) navedene uredbe.

⁽¹⁾ UL L 396, 30.12.2006, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

- (10) Navedene snovi so bile identificirane in vključene na seznam snovi v skladu s členom 59 Uredbe (ES) št. 1907/2006. Evropska agencija za kemikalije (v nadaljnjem besedilu: Agencija) jim je v priporočilu z dne 17. januarja 2013 ⁽¹⁾ v skladu s členom 58 Uredbe (ES) št. 1907/2006 dala prednost za vključitev v Prilogo XIV k navedeni uredbi. Zato jih je primerno vključiti v navedeno prilogo.
- (11) N,N-dimetilacetamid (DMAC) izpolnjuje merila za razvrstitev kot strupen za razmnoževanje (skupina 1B) v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, zato izpolnjuje tudi merila za vključitev v Prilogo XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 v skladu s členom 57(c) navedene uredbe. Agencija ga je v priporočilu z dne 17. januarja 2013 v skladu s členom 59 Uredbe (ES) št. 1907/2006 tudi identificirala in vključila na seznam snovi ter mu v skladu s členom 58 navedene uredbe dala prednost za vključitev v Prilogo XIV Uredbe. DMAC ima podobne intrinzične lastnosti, kot N-metil-2-pirolidon (NMP) in obe snovi se lahko za nekatere pomembnejše namene uporabe obravnavata kot potencialni alternativni. Trenutno je kemikalija NMP v postopku omejevanja v skladu s členom 69 Uredbe (ES) št. 1907/2006. Zaradi podobnosti med obema snovema, tako glede intrinzičnih lastnosti kot tudi glede industrijske uporabe, in da se zagotovi enoten regulativni pristop do njiju, Komisija meni, da je primerno preložiti odločitev o vključitvi DMAC v Prilogo XIV.
- (12) V Prilogi XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 je primerno določiti datume zadnje uporabe in datume poteka iz alinej (i) in (ii) člena 58(1)(c) navedene uredbe.
- (13) V priporočilu Agencije z dne 17. januarja 2013 so bili opredeljeni datumi iz člena 58(1)(c)(ii) Uredbe (ES) št. 1907/2006 za vsako od snovi, navedenih v Prilogi k tej uredbi, do katerih morajo prispeti vloge, če želi vložnik še naprej uporabljati snov ali jo dajati na trg za določene namene uporabe. Navedeni datumi so bili določeni glede na predviden čas, potreben za pripravo vloge za avtorizacijo, ob upoštevanju razpoložljivih informacij o različnih snoveh in informacij, prejetih na javnih posvetovanjih, opravljenih v skladu s členom 58(4) Uredbe (ES) št. 1907/2006. Poleg tega je bila upoštevana zmogljivost Agencije za obravnavanje vlog v roku, določenem v Uredbi (ES) št. 1907/2006, kot določa člen 58(3) navedene uredbe.
- (14) Kar zadeva dikromov tris(kromat), stroncijev kromat, kalijev hidroksioktaoksodicinkat dikromat in pentacink kromat oktahidroksid, ki so vsi kromove (VI) spojine, je Agencija predlagala, da se določi datum zadnje uporabe 24 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe. Vendar pa Komisija meni, da bi bilo treba določiti datum zadnje uporabe 35 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe, da bi se upošteval pristop, uporabljen za sedem kromovih VI spojin, ki so že navedene v točkah 16 do 22 Priloge XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006.
- (15) Za vsako snov iz Priloge k tej uredbi bi moral biti datum iz člena 58(1)(c)(i) Uredbe (ES) št. 1907/2006 18 mesecev po datumu iz člena 58(1)(c)(ii) navedene uredbe.
- (16) Člen 58(1)(e) v povezavi s členom 58(2) Uredbe (ES) št. 1907/2006 določa možnost izvzetja uporabe ali kategorij uporabe, kadar posebna zakonodaja Unije določa minimalne zahteve v zvezi z varovanjem zdravja ljudi ali okolja za zagotovitev primerne nadzora tveganj. V skladu s trenutno razpoložljivimi informacijami ni primerno določiti izvzetij na podlagi navedenih določb.
- (17) Na podlagi trenutno razpoložljivih informacij ni primerno določiti izvzetij za raziskave in razvoj, usmerjene v proizvod in proces.
- (18) Na podlagi trenutno razpoložljivih informacij ni primerno določiti rokov za pregled za nekatere uporabe.
- (19) Uredbo (ES) št. 1907/2006 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (20) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 133 Uredbe (ES) št. 1907/2006 –

⁽¹⁾ http://echa.europa.eu/documents/10162/13640/4th_a_xiv_recommendation_17jan2013_en.pdf.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloga XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 se spremeni v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. avgusta 2014

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

PRILOGA

V preglednico v Prilogi XIV k Uredbi (ES) št. 1907/2006 se dodajo naslednji vnosi:

Vnos št.	Snov	Intrinzične lastnosti iz člena 57	Prehodne ureditve		Izvzete uporabe (kategorije uporab)	Roki za pregled
			Datum zadnje uporabe (*)	Datum poteka (**)		
„23.	Formaldehid, oligomerni reakcijski produkti z anilinom (tehnični MDA) št. EC: 500-036-1 št. CAS: 25214-70-4	rakotvoren (skupina 1B)	22. februar 2016	22. avgust 2017	—	—
24.	Arzenova kislina št. EC: 231-901-9 št. CAS: 7778-39-4	rakotvoren (skupina 1A)	22. februar 2016	22. avgust 2017	—	—
25.	Bis (2-metoksietil) eter (diglim) št. EC: 203-924-4 št. CAS: 111-96-6	strupen za razmnoževanje (skupina 1B)	22. februar 2016	22. avgust 2017	—	—
26.	1,2-dikloretan (EDC) št. EC: 203-458-1 št. CAS: 107-06-2	rakotvoren (skupina 1B)	22. maj 2016	22. november 2017	—	—
27.	2,2'-diklor- 4,4' -metilendianilin (MOCA) št. EC: 202-918-9 št. CAS: 101-14-4	rakotvoren (skupina 1B)	22. maj 2016	22. november 2017	—	—
28.	Dikromov tris(kromat) št. EC: 246-356-2 št. CAS: 24613-89-6	rakotvoren (skupina 1B)	22. julij 2017	22. januar 2019	—	—
29.	Stroncijev kromat št. EC: 232-142-6 št. CAS: 7789-06-2	rakotvoren (skupina 1B)	22. julij 2017	22. januar 2019	—	—
30.	Kalijev hidroksioktaoksodicinkat dikromat št. EC: 234-329-8 št. CAS: 11103-86-9	rakotvoren (skupina 1 A)	22. julij 2017	22. januar 2019	—	—
31.	Pentacink kromat oktahidroskid št. EC: 256-418-0 št. CAS: 49663-84-5	rakotvoren (skupina 1 A)	22. julij 2017	22. januar 2019	—	—“

(*) Datum iz člena 58(1)(c)(ii) Uredbe (ES) št. 1907/2006.

(**) Datum iz člena 58(1)(c)(i) Uredbe (ES) št. 1907/2006.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 896/2014**z dne 18. avgusta 2014****o razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 793/2013 o ukrepih v zvezi s Ferskimi otoki za zagotovitev ohranjanja staleža atlantskega sleda**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1026/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o nekaterih ukrepih za ohranjanje staležev rib v zvezi z državami, ki omogočajo netrajnostne načine ribolova ⁽¹⁾, in zlasti člena 7 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 793/2013 z dne 20. avgusta 2013 o ukrepih v zvezi s Ferskimi otoki za zagotovitev ohranjanja staleža atlantskega sleda ⁽²⁾ opredeljuje Ferske otoke kot državo, ki omogoča netrajnostne načine ribolova ter sprejema nekatere ukrepe v zvezi z ribolovom na atlantskega sleda in sorodne vrste v skladu z Uredbo (EU) št. 1026/2012.
- (2) V členu 7 Uredbe (EU) št. 1026/2012 je določeno, da taki ukrepi prenehajo veljati, ko država, ki omogoča netrajnostne načine ribolova, sprejme, samostojno ali v okviru posvetovanj, ustrezne korektivne ukrepe za ohranitev in upravljanje staleža skupnega interesa, ki ne razvrednotijo učinka ukrepov, ki jih je sprejela Unija.
- (3) Minister Ferskih otokov za ribištvo je 12. junija 2014 sporočil, da so Ferski otoki za leto 2014 sprejeli omejitev ulova sleda v višini 40 000 ton, kar je v absolutnem in relativnem smislu precej pod omejitvijo ulova za leto 2013 v višini 105 230 ton. S tem bi se skupni celotni dovoljeni ulov za leto 2014, ki so ga predlagale druge obalne države v okviru obstoječega dolgoročnega načrta upravljanja, povečal za 4,4 %.
- (4) Glede na najnovejše znanstveno mnenje bi bil predvideni učinek tega povečanja ulova v letu 2014 na biomaso sleda v začetku leta 2015 le 0,4 %, kar se v smislu ohranjanja staleža lahko šteje za nepomembno.
- (5) Korektivni ukrepi, ki so jih sprejeli Ferski otoki, skupaj z deleži, ki so jih skupaj sprejele druge obalne države, tj. Ruska federacija, Norveška, Islandija in Unija, tako ne bodo razvrednotili ohranitvenih ukrepov, o katerih so se dogovorile EU in druge obalne države.
- (6) Zato bi morali ukrepi, ki jih je Komisija sprejela v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) št. 793/2013, prenehati veljati v skladu s členom 7(1) Uredbe (ES) št. 1026/2012. Izvedbeno uredbo (EU) št. 793/2013 bi bilo zato treba razveljaviti.
- (7) Ker nadaljnje izvajanje navedenih ukrepov ni potrebno, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi.
- (8) To ne posega v prihodnje kvote, ki jih bodo določili Ferski otoki, ali v prihodnja posvetovanja obalnih držav o skupnem upravljanju atlantskega sleda.
- (9) Odbor za ribištvo in ribogojstvo ni podal mnenja –

⁽¹⁾ UL L 316, 14.11.2012, str. 34.

⁽²⁾ UL L 223, 21.8.2013, str. 1.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Izvedbena uredba (EU) št. 793/2013 se razveljavi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. avgusta 2014

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 897/2014**z dne 18. avgusta 2014****o določitvi posebnih določb za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, ki se financirajo na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi evropskega instrumenta sosedstva**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 291 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 232/2014 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o ustanovitvi evropskega instrumenta sosedstva ⁽¹⁾ in zlasti člena 12 Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 236/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o določitvi skupnih pravil in postopkov za izvajanje instrumentov Unije za financiranje zunanjega delovanja ⁽²⁾ in zlasti člena 6(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Eno od področij, ki jih zadeva Uredba (EU) št. 232/2014, vključuje sodelovanje med eno ali več državami članicami Evropske unije na eni strani ter eno ali več partnerskimi državami na drugi strani, kot je opredeljeno v Prilogi I k navedeni uredbi, in/ali Rusko federacijo na obmejnem območju ob skupnem delu zunanje meje z Unijo za krepitev čezmejnega sodelovanja.
- (2) V Uredbi (EU) št. 236/2014 so določena pravila za izvajanje pomoči, ki se uporabljajo za vse instrumente za zunanje delovanje.
- (3) V Uredbi (EU) št. 232/2014 je določeno, da se sprejmejo izvedbena pravila s posebnimi določbami za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja. Navedena pravila med drugim vključujejo določbe o stopnjah in načinih sofinanciranja, vsebini, pripravi, spremembah in zaključku skupnih operativnih programov, vlogi in funkciji struktur programa, vključno z njihovim položajem, učinkovito identifikacijo, obveznostmi in odgovornostmi, opisom sistemov upravljanja in nadzora, pogoji tehničnega upravljanja in finančnega poslovanja podpore Unije, postopkih izterjave v vseh državah udeleženkah, spremljanju in ocenjevanju, dejavnostih spodbujanja prepoznavnosti in informativnih dejavnostih ter deljenem in posrednem upravljanju.
- (4) V programskem dokumentu iz člena 9(1) Uredbe (EU) št. 232/2014 so opredeljeni strateški cilji čezmejnega sodelovanja ter tematski cilji in pričakovani okvirni rezultati navedenega sodelovanja, vključuje pa tudi seznam skupnih operativnih programov, ki jih je treba oblikovati.
- (5) Čezmejno sodelovanje bi bilo treba izvajati z večletnimi skupnimi operativnimi programi, ki zajemajo sodelovanje za posamezno mejo ali skupino meja in obsegajo večletne prednostne naloge, ki vključujejo sveženj usklajenih tematskih ciljev in jih je mogoče izvajati s podporo Unije.
- (6) Pripraviti je treba izvedbena pravila o podrobnih določbah za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, ki se financirajo na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014, hkrati pa državam udeleženkam omogočiti določeno stopnjo prožnosti, kar zadeva podrobna pravila za organizacijo in izvajanje posameznega programa glede na njegove posebnosti. Na podlagi tega načela in te uredbe bi morale države udeleženke Komisiji v skladu s členom 10(4) Uredbe (EU) št. 232/2014 skupaj predložiti predloge za skupne operativne programe, ki jih Komisija sprejme.
- (7) Ker naj bi vse države udeleženke sodelovale v strukturah odločanja programa, medtem ko je za naloge izvajanja običajno pooblaščen organ upravljanja s sedežem v državi članici, so potrebna pravila, ki bi urejala organizacijsko strukturo in bi zajemala naloge organa upravljanja ter razdelitev nalog med posameznimi organi in znotraj vsakega organa, ki je del programskih struktur.

⁽¹⁾ UL L 77, 15.3.2014, str. 27.⁽²⁾ UL L 77, 15.3.2014, str. 95.

- (8) Komisija glede na izkušnje iz programskega obdobja 2007–2013 ne bo samodejno prevzela končne odgovornosti za izterjave v partnerskih državah. Zato so bile v izvedbenih pravilih določene nove določbe, ki državam udeleženkam nalagajo več odgovornosti v zvezi z upravljanjem, nadzorom in revizijo. V programih bo treba opredeliti lastne sisteme upravljanja in nadzora, ki bodo temeljili na teh pravilih. Partnerske države bodo morale organom upravljanja pomagati pri izvajanju programov z ustanovitvijo nacionalnih organov, nadzornih kontaktnih točk in skupine revizorjev.
- (9) V skladu s členom 10(8) Uredbe (EU) št. 232/2014 države udeleženke z organom upravljanja po potrebi podpisajo sporazume, da se določijo določbe, ki niso vključene v sporazume o financiranju, podpisane s partnerskimi državami ali Rusko federacijo.
- (10) Glede na izkušnje iz programskega obdobja 2007–2013 postopki in pravila za dodelitev nepovratnih sredstev, ki jih je Komisija pripravila za zunanje delovanje, ne bodo več obvezni. V okviru programov bi bilo treba dovoliti uporabo postopkov, ki jih razvijejo države udeleženke, če so izpolnjeni določeni standardi iz te uredbe.
- (11) V skladu s členom 7(7) Uredbe (EU) št. 232/2014 se lahko financiranje na podlagi te uredbe združi s sredstvi, ki se dodelijo na podlagi drugih ustreznih uredb Unije. To bo omogočilo prenos financiranja iz Uredbe (EU) št. 232/2014 na programe, ki se financirajo na podlagi Uredbe (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾. Enakovredno pravilo v Uredbi (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ določa, da se financiranje prenese na Uredbo (EU) št. 232/2014, s čimer se zajame sodelovanje upravičencev iz slednje uredbe v programih čezmejnega sodelovanja, za katere velja ta uredba. Ta nova pravila bodo poenostavila postopke upravljanja v zvezi s sodelovanjem teh držav v programih.
- (12) Ker se programi običajno izvajajo prek deljenega upravljanja, bi morali biti sistemi upravljanja in nadzora v skladu s pravili Unije, zlasti z Uredbo (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾, Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1268/2012 ⁽⁴⁾ ter Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽⁵⁾. Komisija bi morala zagotoviti, da se sredstva Unije porabljajo v skladu s pravili, ki se uporabljajo med izvajanjem programov.
- (13) Ti ukrepi so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega z Uredbo (EU) št. 232/2014.
- (14) Da bi se omogočilo pravočasno načrtovanje in izvajanje programov, bi morala ta uredba začeti veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

PRVI DEL

VSEBINA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Vsebina

V tej uredbi so določene podrobne določbe za izvajanje programov čezmejnega sodelovanja, kot je opredeljeno v členu 12 Uredbe (EU) št. 232/2014 in členu 6(2) Uredbe (EU) št. 236/2014.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1299/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o posebnih določbah za podporo cilju „evropsko teritorialno sodelovanje“ iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (UL L 347, 20.12.2013, str. 259).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 231/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA II) (UL L 77, 15.3.2014, str. 11).

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

⁽⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1268/2012 z dne 29. oktobra 2012 o pravilih uporabe Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L 362, 31.12.2012, str. 1).

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „program“ pomeni skupni operativni program v smislu člena 10 Uredbe (EU) št. 232/2014;
- (b) „države udeleženke“ pomenijo vse države članice, partnerske države pri čezmejnem sodelovanju in katero koli državo Evropskega gospodarskega prostora, ki sodeluje v programu;
- (c) „programski dokument“ pomeni dokument iz člena 9(1) Uredbe (EU) št. 232/2014, v katerem so opredeljeni strateški cilji, seznam programov, njihova okvirna večletna dodelitev in geografska upravičenost;
- (d) „programsko območje“ pomeni glavne regije, sosednje regije, pomembna socialna, gospodarska ali kulturna središča oziroma teritorialne enote iz člena 8(3) oziroma (4) Uredbe (EU) št. 232/2014;
- (e) „glavne regije“ pomenijo teritorialne enote iz člena 8(1) Uredbe (EU) št. 232/2014 ter mejna območja geografskih enot iz instrumenta za predpristopno pomoč in držav Evropskega gospodarskega prostora, kot so opredeljena v programskem dokumentu;
- (f) „sosednje regije“ pomenijo teritorialne enote iz člena 8(2) Uredbe (EU) št. 232/2014 ter teritorialne enote, ki mejijo na glavne regije v geografskih enotah iz instrumenta za predpristopno pomoč in v državah Evropskega gospodarskega prostora;
- (g) „skupni nadzorni odbor“ pomeni skupni odbor, ki je pristojen za spremljanje izvajanja programa;
- (h) „organ upravljanja“ pomeni organ ali telo, ki mu država udeleženka dodeli pristojnost za upravljanje programa;
- (i) „nacionalni organ“ pomeni subjekt, ki ga imenuje vsaka država udeleženka in je glavni odgovorni subjekt za podporo organa upravljanja pri izvajanju programa na ozemlju države udeleženke;
- (j) „skupni tehnični sekretariat“ pomeni organ, ki ga za pomoč programskim organom ustanovijo države udeleženke;
- (k) „finančni instrumenti“ pomenijo ukrepe Unije v obliki dopolnilne finančne podpore za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politik Unije. Taki instrumenti imajo lahko obliko naložb v kapital ali navidezni lastniški kapital, posojil ali jamstev ali drugih instrumentov delitve tveganja ter se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi, kadar je to ustrezno;
- (l) „partnerske države pri čezmejnem sodelovanju“ pomenijo države in ozemlja iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 232/2014 ter Rusko federacijo, pa tudi upravičence iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 231/2014, kadar obstaja sofinanciranje na podlagi slednje uredbe;
- (m) „nepravilnosti“ pomenijo vsako kršitev sporazuma o financiranju, pogodbe ali prava, ki se uporablja, ki je posledica delovanja ali opustitve s strani gospodarskega subjekta, vključenega v izvajanje programa, in ki zaradi neupravičene postavke odhodkov škoduje ali bi škodovala proračunu Unije;
- (n) „prispevek Unije“ pomeni del upravičenih odhodkov programa ali projekta, ki ga financira Unija;
- (o) „pogodba“ pomeni vsako pogodbo o izvedbi javnega naročila ali pogodbo o nepovratnih sredstvih, ki se sklene v okviru programa;
- (p) „veliki infrastrukturni projekti“ pomenijo projekte, ki zajemajo sklop gradenj, dejavnosti ali storitev, katerih namen je izpolniti enovito nalogo posebne narave z jasno opredeljenimi cilji skupnega interesa za izvajanje naložb s čezmejnimi vplivom in koristmi, ter pri katerih se za pridobitev infrastrukture dodeli proračunski delež v višini vsaj 2,5 milijona EUR;

- (q) „posredniški organ“ pomeni kateri koli javni ali zasebni organ, ki deluje pod pristojnostjo organa upravljanja ali v imenu tega organa izvaja naloge v povezavi z upravičenci, ki izvajajo projekte;
- (r) „izvajalec“ pomeni fizično ali pravno osebo, s katero je bila sklenjena pogodba o izvedbi javnega naročila;
- (s) „upravičenec“ pomeni fizično ali pravno osebo, s katero je bila podpisana pogodba o nepovratnih sredstvih;
- (t) „obračunsko leto“ pomeni obdobje od 1. julija do 30. junija, razen za prvo obračunsko leto, ki se začne z datumom začetka upravičenosti odhodkov in konča s 30. junijem 2015. Zadnje obračunsko leto je obdobje od 1. julija 2023 do 30. septembra 2024. Pri posrednem upravljanju prek mednarodne organizacije v smislu člena 80 je obračunsko leto finančno leto;
- (u) „finančno leto“ pomeni obdobje od 1. januarja do 31. decembra.

DRUGI DEL

SKUPNE DOLOČBE

NASLOV I

SPLOŠNI OKVIR ZA IZVAJANJE

POGLAVJE 1

Programi

Člen 3

Priprava

Vsak program se pripravi ob soglasju vseh držav udeleženk v skladu z Uredbo (EU) št. 232/2014, programskim dokumentom in to uredbo.

Člen 4

Vsebina

Vsak program vsebuje zlasti naslednje informacije:

1. Uvod: kratek opis posameznih korakov priprave programa, vključno z informacijami o posvetovanjih in sprejetih ukrepih za vključitev držav udeleženk in drugih zainteresiranih strani v pripravo programa.
2. Opis programskega območja:
 - (a) glavne regije: seznam upravičenih teritorialnih enot, kot je določen v programskem dokumentu, in po potrebi kakršna koli razširitev v skladu s členom 8(4) Uredbe (EU) št. 232/2014 in zahtevami iz programskega dokumenta;
 - (b) sosednje regije, kadar je to ustrezno: seznam sosednjih regij, utemeljitev njihove vključitve v skladu z zahtevami iz programskega dokumenta in pogoji za njihovo sodelovanje v programu v skladu z odločitvijo držav udeleženk;
 - (c) pomembna socialna, gospodarska ali kulturna središča iz člena 8(3) Uredbe (EU) št. 232/2014, kadar je to ustrezno: seznam središč po prednostnih področjih, utemeljitev njihove vključitve v skladu z zahtevami iz programskega dokumenta in pogoji za njihovo sodelovanje v programu v skladu z odločitvijo držav udeleženk;
 - (d) zemljevid programskega območja, na katerem je navedeno ime posameznih teritorialnih enot ter ki po potrebi razlikuje med teritorialnimi enotami iz točk (a), (b) in (c);
 - (e) poleg opisa programskega območja se v programu po potrebi označi tudi namera o uporabi člena 10(5) Uredbe (EU) št. 232/2014 pod pogoji iz programskega dokumenta.

3. Programska strategija:

- (a) opis programske strategije, vključno z izbiro tematskih ciljev in ustreznih prednostnih nalog v skladu z določbami programskega dokumenta;
- (b) utemeljitev izbrane strategije na podlagi:
 - analize socialno-ekonomskega in okoljskega položaja programskega območja v smislu prednosti in slabosti ter srednjeročnih potreb, ki izhajajo iz navedene analize,
 - opisa preteklih izkušenj pri čezmejnih programih,
 - širših posvetovanj z zainteresiranimi stranmi, informacij o skladnosti z drugimi programi v zadevnih državah in regijah, ki jih financira Unija, vključno z analizo skladnosti z nacionalnimi in regionalnimi strategijami ter politikami,
 - analize tveganja in ukrepov za zmanjšanje tveganja;
- (c) opis objektivno preverljivih kazalnikov, zlasti:
 - pričakovanih rezultatov za vsako prednostno nalogo ter ustreznih kazalnikov rezultatov z izhodiščno vrednostjo in ciljno vrednostjo,
 - kazalnikov učinka za vsako prednostno nalogo, vključno s številčno opredeljeno ciljno vrednostjo, ki bodo po pričakovanjih prispevali k rezultatom;
- (d) opis načinov vključevanja naslednjih vprašanj, ki zadevajo več področij, kadar je to ustrezno: demokracija in človekove pravice, okoljska trajnost, enakost spolov in HIV/aids.

4. Strukture ter imenovanje pristojnih organov in organov upravljanja:

- (a) sestava skupnega nadzornega odbora in njegove naloge;
- (b) organ upravljanja in postopek njegovega imenovanja;
- (c) nacionalni organi v vseh državah udeleženkah, zlasti organ v vsaki državi udeleženci iz členov 20 in 31 ter po potrebi podporne strukture, ki niso navedene v točkah (e) in (f);
- (d) postopek oblikovanja skupnega tehničnega sekretariata ter po potrebi podružnic in njihovih nalog;
- (e) revizijski organ in člani skupine revizorjev;
- (f) organ ali organi, ki so določeni kot nadzorne kontaktne točke v vseh državah udeleženkah, in njihove naloge v skladu s členom 32.

5. Izvajanje programa:

- (a) kratek opis sistemov upravljanja in nadzora v skladu s členom 30;
- (b) časovni okvir izvajanja programa;
- (c) opis postopkov izbire projektov v skladu s členom 30;
- (d) opis vrste podpore po prednostnih nalogah v skladu s členom 38, vključno s seznamom projektov, ki se izberejo s postopkom neposredne dodelitve, ali prispevkov za finančne instrumente. Vključuje tudi okvirni časovni razpored za izbiro projektov, ki naj bi se financirali v skladu s členom 41;
- (e) opis načrtovane uporabe tehnične pomoči in postopkov oddaje javnega naročila, ki se uporabljajo;
- (f) opis sistemov spremljanja in nadzora z okvirnim načrtom spremljanja in ocenjevanja med trajanjem programa;

- (g) komunikacijska strategija za celotno programsko obdobje ter okvirni načrt obveščanja in komuniciranja za prvo leto;
- (h) informacije o izpolnjevanju regulativnih zahtev iz Direktive 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (i) okvirni finančni načrt, ki vsebuje naslednji tabeli (brez delitve po državah udeleženkah):
 - tabelo s podrobno opredelitvijo začasnih letnih finančnih odobritev za obveznosti in plačila, ki so predvidene kot podpora Unije za vsak tematski cilj in tehnično pomoč. Odobritve za prvo leto vključujejo stroške pripravljanih ukrepov v skladu s členom 16,
 - tabelo s podrobno opredelitvijo okvirnih zneskov finančnih odobritev podpore Unije in sofinanciranja za celotno programsko obdobje za vsak tematski cilj in tehnično pomoč;
- (j) pravila o upravičenosti odhodkov iz členov 48 in 49;
- (k) porazdelitev obveznosti med države udeleženke v skladu s členom 74;
- (l) pravila prenosa, uporabe in spremljanja sofinanciranja;
- (m) opis sistemov IT za poročanje ter izmenjavo računalniških podatkov med organom upravljanja in Komisijo;
- (n) jeziki, ki se uporabljajo v okviru programa v skladu s členom 7.

Člen 5

Sprejetje

1. Države udeleženke v enem letu po odobritvi programskega dokumenta Komisiji skupaj predložijo predlog programa, ki zajema vse elemente iz člena 4. Države udeleženke pred njegovo predložitvijo Komisiji pisno potrdijo, da se strinjajo z vsebino programa.
2. Komisija preveri, da program vsebuje vse elemente iz člena 4. Komisija oceni skladnost programa z Uredbo (EU) št. 232/2014, programskim dokumentom, to uredbo in drugo ustrezno zakonodajo Unije. Ocena obravnava zlasti:
 - (a) kakovost analize ter njeno skladnost s predlaganimi prednostnimi nalogami in drugimi programi, ki jih financira Unija;
 - (b) točnost finančnega načrta;
 - (c) skladnost z Direktivo 2001/42/ES.
3. V treh mesecih po datumu predložitve programa Komisija da pripombe in zahteva potrebne spremembe. V dveh mesecih po zahtevi Komisije države udeleženke predložijo vse potrebne informacije. V šestih mesecih po datumu predložitve programa Komisija odobri program, če so bile vse njene pripombe ustrezno upoštevane. Komisija lahko te roke podaljša glede na naravo zahtevanih sprememb.
4. Vsak program je sprejet s sklepom Komisije za celoten čas trajanja programa v skladu s členom 10(4) Uredbe (EU) št. 232/2014.

Člen 6

Prilagoditve in spremembe

1. Prilagoditve programa, ki ne vplivajo bistveno na naravo in cilje programa, se štejejo za nebistvene. Zlasti:
 - (a) skupne spremembe do 20 % prvotno dodeljenega prispevka Unije za vsak tematski cilj ali tehnično pomoč ali prispevka Unije, kakor je bil spremenjen v skladu z odstavkom 2, vključno s prenosom med tematskimi cilji ali s tehnične pomoči na tematske cilje;
 - (b) skupne spremembe do 20 % prvotno dodeljenega prispevka Unije za vsak tematski cilj ali prispevka Unije, kakor je bil spremenjen v skladu z odstavkom 2, vključno s prenosom s tematskih ciljev na tehnično pomoč.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30).

Spremembe finančnega načrta programa iz točke (a) lahko ob predhodni odobritvi skupnega nadzornega odbora neposredno izvede organ upravljanja. Organ upravljanja Komisijo o kakršnih koli takih spremembah obvesti najpozneje v naslednjem letnem poročilu in ji predloži vse potrebne dodatne informacije.

V primeru sprememb finančnega načrta programa iz točke (b) organ upravljanja zaprosi za predhodno odobritev skupnega nadzornega odbora in Komisije.

2. Po utemeljeni zahtevi skupnega nadzornega odbora ali na pobudo Komisije po posvetovanju s skupnim nadzornim odborom se lahko programi spremenijo na podlagi naslednjega:

- (a) pregleda programskega dokumenta;
- (b) večjih socialno-ekonomskih sprememb ali znatnih sprememb programskega območja;
- (c) težav pri izvajanju;
- (d) sprememb finančnega načrta, ki presegajo prožnost iz odstavka 1, ali kakršne koli spremembe, ki znatno vpliva na naravo in cilje programa;
- (e) revizij, spremljanja in ocenjevanj.

3. Zahteve za spremembo programov so ustrezno utemeljene in izražajo pričakovani učinek sprememb na program.

4. Komisija predložene informacije oceni v skladu z odstavkoma 2 in 3. Če ima pripombe, ji organ upravljanja predloži vse potrebne dodatne informacije. V petih mesecih po predložitvi zahteve za spremembo Komisija odobri spremembo, če so bile vse njene pripombe ustrezno upoštevane.

5. Kakršna koli sprememba programa v primerih iz odstavka 2 ali člena 66(5) se sprejme s sklepom Komisije in lahko zahteva spremembo sporazumov o financiranju iz členov 8 in 9.

Člen 7

Uporaba jezikov

1. Pri vsakem programu se kot delovni jezik uporablja en ali več uradnih jezikov Unije. Poleg tega se lahko države udeleženke odločijo, da bodo za delovni jezik uporabljale druge jezike, ki niso uradni jeziki Unije. Izbira delovnih jezikov je opisana v programu v skladu s členom 4.

2. Da se upošteva partnerski vidik programov, lahko upravičenci vse dokumente v zvezi s projektom predložijo organu upravljanja v svojem nacionalnem jeziku, če je ta možnost v programu posebej navedena ter če skupni nadzorni odbor prek organa upravljanja zagotovi sredstva za potrebno prevajanje in tolmačenje.

3. Stroški prevajanja in tolmačenja za vse jezike, ki so bili izbrani v okviru programa, se krijejo iz proračuna za tehnično pomoč na programski ravni ali iz proračuna za posamezni projekt na ravni projekta.

POGLAVJE 2

Sporazumi o financiranju

Člen 8

Sporazumi o financiranju s partnerskimi državami pri čezmejnem sodelovanju

1. Komisija sklene sporazume o financiranju s posameznimi partnerskimi državami pri čezmejnem sodelovanju. Sporazume o financiranju lahko podpišejo tudi druge države udeleženke ali organ upravljanja ali država, ki gosti organ upravljanja.

2. Sporazumi o financiranju se podpišejo najpozneje konec leta, ki sledi letu, v katerem je bil sprejet sklep Komisije o sprejetju programa. Kadar pa program vključuje več kot eno partnersko državo pri čezmejnem sodelovanju, pred navedenim datumom vse strani podpišejo vsaj en sporazum o financiranju. Druge partnerske države pri čezmejnem sodelovanju lahko podpišejo posamezne sporazume o financiranju pozneje. Do začetka veljavnosti sporazuma o financiranju ni mogoče izvajati zunanjega dela programa z navedeno partnersko državo pri čezmejnem sodelovanju. Kadar se program sofinancira na podlagi Uredbe (EU) št. 231/2014 in je partnerskih držav pri čezmejnem sodelovanju več, vse strani najpozneje ob koncu leta, ki sledi letu, v katerem je bil sprejet sklep Komisije o sprejetju programa, podpišejo vsaj en sporazum o financiranju z eno partnersko državo udeleženko, navedeno v Prilogi I k Uredbi (EU) št. 232/2014, ali Rusko federacijo.

Člen 9

Sporazumi o financiranju s partnerskimi državami pri čezmejnem sodelovanju, ki zagotavljajo sofinanciranje

1. Kadar se sofinanciranje, ki ga zagotavlja partnerska država pri čezmejnem sodelovanju, prenese na organ upravljanja, sporazum o financiranju iz člena 8 podpišejo tudi druge udeležene države članice in partnerske države pri čezmejnem sodelovanju ter organ upravljanja ali država, ki gosti organ upravljanja.

2. Ta sporazum o financiranju vsebuje določbe v zvezi s sofinanciranjem, ki ga zagotavlja partnerska država pri čezmejnem sodelovanju, kot so:

- (a) znesek;
- (b) načrtovana uporaba in pogoji uporabe, vključno s pogoji za predložitev vloge;
- (c) načini plačila;
- (d) finančno poslovanje;
- (e) vodenje evidenc;
- (f) obveznosti poročanja;
- (g) preverjanja in nadzor;
- (h) nepravilnosti in izterjave.

POGLAVJE 3

Drugi sporazumi ali memorandum o soglasju

Člen 10

Vsebina

Organ upravljanja lahko z državami udeleženkami sklene memorandum o soglasju ali kakršen koli drug sporazum z okvirnimi programskimi določbami, zlasti o nacionalnem sofinanciranju, posebnih finančnih obveznostih, revizijah in izterjavah.

Vsebina takih memorandumov o soglasju ali katerih koli drugih sporazumov je v skladu z določbami iz te uredbe in sporazumov o financiranju.

POGLAVJE 4

Izvajanje

Člen 11

Načini izvajanja

Programi se običajno izvajajo z deljenim upravljanjem prek držav članic v skladu s členom 59 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012. Države udeleženke lahko predlagajo izvajanje s posrednim upravljanjem, ki ga partnerska država pri čezmejnem sodelovanju ali mednarodna organizacija izvaja v skladu s členom 60 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

Programe, ki se izvajajo s posrednim upravljanjem, ureja tretji del te uredbe.

NASLOV II

SOFINANCIRANJE

Člen 12

Stopnja sofinanciranja

1. Sofinanciranje znaša vsaj 10 % prispevka Unije.
2. Sofinanciranje je, če je to mogoče, uravnoteženo razporejeno med trajanjem programa, da se ob zaključku programa doseže minimalni cilj v višini 10 %.
3. Pomoč, ki se dodeli v okviru programa, je skladna s pravili Unije o državni pomoči, ki se uporabljajo v smislu člena 107 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 13

Viri sofinanciranja

1. Sofinanciranje izhaja iz virov, ki niso Unija.
2. Države udeleženke znotraj posameznega programa prosto določijo vir, znesek in razporeditev sofinanciranja.
3. Če partnerska država pri čezmejnem sodelovanju prenese svoje sofinanciranje na organ upravljanja, se ureditev glede zagotavljanja, uporabe in spremljanja sofinanciranja določi v sporazumu o financiranju iz člena 9 in po potrebi v sporazumih iz člena 10.
4. V vseh drugih primerih se lahko ureditev, ki se uporablja za sofinanciranje, določi v sporazumih iz člena 10.

Člen 14

Prispevki v naravi

1. Kakršno koli zagotavljanje brezplačnih nefinančnih virov s strani tretje osebe se šteje za prispevke v naravi na ravni programa ali projekta. Stroški osebja, ki sodeluje pri projektu ali programu, se ne štejejo za prispevek v naravi, lahko pa se štejejo za del najmanj 10-odstotnega sofinanciranja iz člena 12, kadar jih plačajo upravičenci ali države udeleženke.
2. Prispevki v naravi niso upravičeni stroški in se ne smejo šteti kot del najmanj 10-odstotnega sofinanciranja iz člena 12.

NASLOV III

OBDOBJE IZVAJANJA

Člen 15

Obdobje izvajanja

Obdobje izvajanja posameznega programa se začne z datumom, ko Komisija sprejme program, in se zaključi najpozneje 31. decembra 2024.

Člen 16

Začetna faza programa

1. Pri deljenem upravljanju se program v državah članicah udeleženkah začne po prejetju obvestila iz člena 25(4), s katerim Komisija obvešča, da ne bo zahtevala dokumentov iz navedenega člena ali da nima nobenih pripomb. Države udeleženke lahko pripravljalne ukrepe, potrebne za vzpostavitev sistemov upravljanja in nadzora, začnejo izvajati že prej. S tem povezani stroški so upravičeni v skladu s členom 36.

2. Pri posrednem upravljanju iz členov 80 in 82 se program v državah članicah udeleženkah začne po začetku veljavnosti sporazuma, s katerim se naloge izvajanja proračuna zaupajo mednarodni organizaciji ali partnerski državi pri čezmejnem sodelovanju.
3. Poleg tega se lahko sprejmejo naslednji dodatni pripravljalni ukrepi, potrebni za začetek programa:
 - (a) ustanovitev organa upravljanja in po potrebi skupnega tehničnega sekretariata;
 - (b) prvi sestanki skupnega nadzornega odbora, vključno s predstavniki partnerskih držav pri čezmejnem sodelovanju, ki še niso podpisale sporazuma o financiranju ali pri katerih sporazum o financiranju še ni začel veljati;
 - (c) priprava in začetek izbire projektov ali postopkov oddaje javnega naročila s klavzulo o odložitvi, ki je povezana z začetkom veljavnosti sporazumov o financiranju.
4. Do začetka veljavnosti posameznih sporazumov o financiranju se lahko z ustrezno partnersko državo pri čezmejnem sodelovanju začnejo izvajati samo pripravljalni ukrepi iz odstavkov 1 in 3.

Člen 17

Prekinitev programa

1. Kadar ustreznega sporazuma o financiranju pred datumom iz člena 8(2) ni podpisala nobena partnerska država pri čezmejnem sodelovanju, se program prekine.

Že dodeljeni letni obroki iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ostanejo na voljo do konca svojega običajnega življenjskega obdobja, vendar se lahko uporabijo samo za dejavnosti, ki potekajo izključno v zadevnih državah članicah in za katere so bile pogodbe sklenjene pred sklepom Komisije o prekinitvi. Organ upravljanja Komisiji pošlje končno poročilo v treh mesecih od zaključka pogodb, pri čemer slednja ravna v skladu z odstavkoma 2 in 3.

2. Kadar programa ni mogoče izvajati zaradi težav pri odnosih med državami udeleženkami in v drugih ustrezno utemeljenih primerih, se lahko Komisija na zahtevo skupnega nadzornega odbora ali na svojo pobudo po posvetovanju s skupnim nadzornim odborom odloči za prekinitev programa pred datumom izteka obdobja izvajanja.

3. Kadar se program prekine, organ upravljanja pošlje končno poročilo v šestih mesecih po sklepu Komisije. Po obračunu plačil predhodnih prefinanciranj Komisija opravi končno plačilo ali po potrebi izda nalog za izterjavo. Komisija tudi sprostí preostali saldo obveznosti.

Druga možnost je znižanje proračunske postavke za program v skladu s točko (c) člena 6(2).

4. V primerih iz odstavkov 1 in 2 se podpora iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v obliki še ne dodeljenih letnih obrokov ali letnih obrokov, ki so bili dodeljeni, nato pa v istem proračunskem letu popolnoma ali delno sproščeni, vendar še niso bili prerazporejeni na drug program iste kategorije programov zunanjskega sodelovanja, dodeli notranjim programom čezmejnega sodelovanja v skladu s členom 4 Uredbe (EU) št. 1299/2013.

Podpora na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014 v obliki še ne dodeljenih letnih obrokov ali letnih obrokov, ki so bili dodeljeni, nato pa v istem proračunskem letu popolnoma ali delno sproščeni, se uporabi za financiranje drugih programov ali projektov, ki so upravičeni na podlagi Uredbe (EU) št. 232/2014.

Člen 18

Projekti

1. Pogodba za velike infrastrukturne projekte, ki so izbrani z neposredno dodelitvijo, se podpiše in prispevek za finančne instrumente zagotovi pred 30. junijem 2019.
2. Vse druge pogodbe se podpišejo pred 31. decembrom 2021.
3. Vse dejavnosti v okviru projekta, ki jih financira program, se zaključijo najpozneje 31. decembra 2022.

Člen 19

Zaključek programa

1. Med 1. januarjem 2023 in 30. septembrom 2024 se lahko izvajajo samo dejavnosti, povezane z zaključkom programa.
2. Program se obravnava kot zaključen, ko se izvršijo naslednji postopki:
 - (a) zaključek vseh pogodb, sklenjenih v okviru programa;
 - (b) plačilo ali povrnitev končnega plačila;
 - (c) sprostitev preostalih odobritev s strani Komisije.
3. Zaključek programa ne vpliva na pravico Komisije, da po potrebi izvede naknadne finančne popravke glede organa upravljanja ali upravičencev, če je treba prilagoditi končni znesek programa ali projektov zaradi opravljenih pregledov ali revizij po datumu zaključka.

NASLOV IV

PROGRAMSKE STRUKTURE

Člen 20

Imenovanje pristojnih organov in organov upravljanja

1. Države udeleženke za organ upravljanja izberejo nacionalni, regionalni ali lokalni javni organ ali telo ali organ zasebnega prava za opravljanje javne službe. Isti organ upravljanja je lahko izbran za več kot en program.
2. Države udeleženke imenujejo nacionalni, regionalni ali lokalni javni organ ali telo, ki je funkcionalno neodvisno od organa upravljanja in je edini revizijski organ. Revizijski organ ima sedež v državi članici, ki gosti organ upravljanja. Isti revizijski organ je lahko imenovan za več kot en program.
3. Za izvajanje določenih nalog organa upravljanja se lahko imenuje en ali več posredniških organov, zanje pa je pristojen organ upravljanja. Ustrezna ureditev med organom upravljanja in posredniškimi organi se formalno določi v pisni obliki. Posredniški organ zagotavlja svojo plačilno sposobnost in pristojnost na zadevnem področju ter sposobnost upravnega in finančnega poslovanja.
4. Države udeleženke v sistemih upravljanja in nadzora ter po potrebi v sporazumih o financiranju iz členov 8 in 9 in/ali sporazumih iz člena 10 opredelijo pravila, ki urejajo njihove odnose z organom upravljanja in revizijskim organom, odnose med tema organoma ter odnose med tema organoma in Komisijo.
5. Država članica, v kateri ima organ upravljanja sedež, lahko na lastno pobudo imenuje usklajevalni organ, ki je pristojen za zveze s Komisijo in obveščanje Komisije, usklajevanje dejavnosti drugih zadevnih imenovanih organov in spodbujanje usklajene uporabe veljavnega prava.
6. Vsaka država udeleženka imenuje:
 - (a) nacionalni organ za podporo organu upravljanja pri upravljanju programa v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja;
 - (b) nadzorno kontaktno točko za podporo organu upravljanja pri nadzorovanju obveznosti programa;
 - (c) predstavnika skupine revizorjev iz člena 28(2);
 - (d) predstavnike skupnega nadzornega odbora iz člena 21.

POGLAVJE 1

Skupni nadzorni odbor

Člen 21

Skupni nadzorni odbor

Države udeleženke v treh mesecih po tem, ko Komisija sprejme program, ustanovijo skupni nadzorni odbor.

Člen 22

Sestava skupnega nadzornega odbora

1. Skupni nadzorni odbor je sestavljen iz enega ali več predstavnikov, ki jih imenuje posamezna država udeleženka. Predstavniki so imenovani na osnovi njihove funkcije in ne nastopajo v osebnem imenu. Skupni nadzorni odbor lahko kot opazovalce imenuje tudi druge osebe.
2. Kadar koli je mogoče in ustrezno, države udeleženke zagotovijo ustrezno sodelovanje vseh zadevnih akterjev, zlasti lokalnih zainteresiranih strani, vključno z organizacijami civilne družbe in lokalnimi organi, da se zagotovi njihova udeležba pri izvajanju programa.
3. Komisija sodeluje pri delu skupnega nadzornega odbora kot opazovalka. Hkrati s predstavniki držav udeleženk je povabljen na vse sestanke skupnega nadzornega odbora. Komisija se lahko odloči, da se bo udeležila celotnega posameznega sestanka skupnega nadzornega odbora, le enega dela ali pa se sestanka ne bo udeležila.
4. Skupnemu nadzornemu odboru predseduje eden od njegovih članov, predstavnik organa upravljanja ali katera koli druga oseba, kot je določeno v poslovniku.
5. Za sekretarja skupnega nadzornega odbora je imenovan predstavnik organa upravljanja, skupnega tehničnega sekretariata ali posredniškega organa iz člena 20(3).

Člen 23

Delovanje

1. Skupni nadzorni odbor soglasno pripravi in sprejme svoj poslovnik.
2. Skupni nadzorni odbor si prizadeva odločati sporazumno. Pri nekaterih odločitvah, zlasti odločitvah glede končne izbire projektov in zneskov nepovratnih sredstev, ki se dodelijo zanje v skladu s poslovníkom, lahko uporabi postopek glasovanja.
3. Vsaka država udeleženka ima enake glasovalne pravice ne glede na število imenovanih predstavnikov.
4. Sekretar, Komisija ali drugi opazovalci nimajo glasovalnih pravic.
5. Predsednik skupnega nadzornega odbora ima vlogo moderatorja in vodi razprave. Predsednik ima glasovalno pravico, kadar je predstavnik države udeleženke.
6. Skupni nadzorni odbor se sestane najmanj enkrat na leto. Predsednik odbora ga skliče na zahtevo organa upravljanja ali na ustrezno utemeljeno zahtevo katere koli države udeleženke ali Komisije. Na pobudo predsednika skupnega nadzornega odbora, organa upravljanja ali katere koli države udeleženke lahko v skladu s poslovníkom sprejema odločitve tudi s pisnim postopkom.
7. Na koncu vsakega sestanka skupnega nadzornega odbora je sestavljen zapisnik, ki ga sopodpišeta predsednik in sekretar. Izvod tega zapisnika se pošlje predstavnikom držav udeleženk, Komisiji in vsem drugim opazovalcem.

Člen 24

Naloge skupnega nadzornega odbora

1. Skupni nadzorni odbor spremlja izvajanje programa in njegov napredek pri izpolnjevanju prednostnih nalog, pri čemer uporablja objektivno preverljive kazalnike in z njimi povezane ciljne vrednosti, določene v programu. Skupni nadzorni odbor prouči vsa vprašanja, ki vplivajo na delovanje programa.
2. Skupni nadzorni odbor lahko organu upravljanja izda priporočila v zvezi z izvajanjem in ocenjevanjem programa. Spremlja ukrepe, sprejete po njegovih priporočilih.
3. Skupni nadzorni odbor zlasti:
 - (a) odobri delovni program in finančni načrt organa upravljanja, vključno z načrtovano uporabo tehnične pomoči;
 - (b) spremlja izvajanje delovnega programa in finančnega načrta organa upravljanja;
 - (c) odobri merila za izbiro projektov, ki naj bi se financirali v okviru programa;
 - (d) je pristojen za postopek ocenjevanja in izbire, ki se uporablja za projekte, ki se financirajo v okviru programa;
 - (e) odobri vsak predlog za spremembo programa;
 - (f) prouči vsa poročila, ki jih predloži organ upravljanja, in po potrebi sprejme ustrezne ukrepe;
 - (g) prouči vse sporne primere, na katere ga opozori organ upravljanja;
 - (h) prouči in odobri letno poročilo iz člena 77;
 - (i) prouči in odobri letni načrt spremljanja in ocenjevanja iz člena 78;
 - (j) prouči in odobri letne načrte obveščanja in komuniciranja iz člena 79.
4. Ne glede na točko (d) odstavka 3 lahko skupni nadzorni odbor oblikuje odbor za izbiro projektov, ki deluje v okviru njegove pristojnosti.

POGLAVJE 2

Organ upravljanja

Člen 25

Imenovanje

1. Organ upravljanja, ki so ga izbrale države udeleženke programa, je s sklepom na ustrezni ravni imenovan v postopku imenovanja v državi članici, v kateri ima sedež.
2. Postopek imenovanja temelji na poročilu in mnenju neodvisnega revizijskega organa, ki oceni skladnost sistemov upravljanja in nadzora, vključno z vlogo posredniških organov v njih, z merili za imenovanje iz Priloge I k tej uredbi. Revizijski organ po potrebi upošteva, ali so sistemi upravljanja in nadzora za program podobni sistemom, ki so se uporabljali v predhodnem programskem obdobju, in tudi vse dokaze o njihovem učinkovitem delovanju.

Neodvisni revizijski organ je revizijski organ ali druga oseba javnega ali zasebnega prava s potrebnimi revizijskimi zmogljivostmi, ki je funkcionalno neodvisna od organa upravljanja. Svoje delo opravlja v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi.

3. Država članica uradni sklep iz odstavka 1 predloži Komisiji, takoj ko je mogoče, potem ko Komisija sprejme program.

4. Komisija lahko v dveh mesecih po prejetju uradnega sklepa iz odstavka 1 zahteva poročilo in mnenje neodvisnega revizijskega organa ter opis sistemov upravljanja in nadzora, zlasti v zvezi s tistimi deli, ki zadevajo izbiro projektov. Če Komisija ne namerava zahtevati teh dokumentov, o tem čim prej obvesti državo članico. Če Komisija zahteva te dokumente, lahko svoje pripombe predloži v dveh mesecih po prejetju teh dokumentov, ti pa bodo pregledani ob upoštevanju teh pripomb. Kadar Komisija nima nobenih začetnih ali nadaljnjih pripomb, o tem čim prej obvesti državo članico.

5. Kadar iz obstoječih rezultatov revizije in nadzora izhaja, da imenovani organ ne izpolnjuje več meril iz odstavka 2, država članica na ustreznem ravni glede na resnost problema določi potrebni sanacijski ukrep in preizkusno obdobje, v katerem se sprejme tak sanacijski ukrep.

Kadar imenovani organ v preizkusnem obdobju ne izvede zahtevanega sanacijskega ukrepa, ki ga je določila država članica, slednja na ustreznem ravni prekliče njegovo imenovanje.

Država članica nemudoma obvesti Komisijo, kadar:

- je imenovani organ na preizkusu, ter ji predloži informacije o sanacijskih ukrepih in zadevnem preizkusnem obdobju; ali
- se preizkusno obdobje po izvedbi sanacijskih ukrepov zaključi; ali
- je imenovanje organa preklicano.

Brez poseganja v uporabo člena 61 obvestilo o tem, da je država članica določila preizkusno obdobje za imenovani organ, ne prekinja obravnave zahtevkov za plačila.

Kadar je imenovanje organa upravljanja preklicano, države udeleženke imenujejo nov organ ali telo, kot je določeno v členu 20(1), ki prevzame naloge organa upravljanja. Navedeno telo ali pristojni organ je imenovan v skladu s postopkom imenovanja iz odstavka 2, o čemer je v skladu z odstavkom 4 obveščena Komisija. Na podlagi te spremembe se v skladu s členom 6 spremeni program.

Člen 26

Naloge organa upravljanja

1. Organ upravljanja je pristojen za upravljanje programa v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja ter za zagotavljanje skladnosti sklepov skupnega nadzornega odbora z zakoni in predpisi, ki se uporabljajo.

2. V zvezi z upravljanjem programa organ upravljanja:

- (a) podpira delo skupnega nadzornega odbora in mu zagotavlja informacije, ki jih ta potrebuje za izvajanje svojih nalog, zlasti podatke o napredku programa pri doseganju pričakovanih rezultatov in ciljev;
- (b) pripravi ter po odobritvi skupnega nadzornega odbora predloži letno poročilo in končno poročilo Komisiji;
- (c) s posredniškimi organi, skupnim tehničnim sekretariatom, revizijskim organom in upravičenci izmenjuje informacije, ki so povezane z izvajanjem njihovih nalog ali projektov;
- (d) vzpostavi in vzdržuje računalniški sistem za evidentiranje in shranjevanje podatkov o posameznem projektu, potrebnih za spremljanje, vrednotenje, finančno upravljanje, nadzor in revizijo, vključno s podatki o posameznih udeležencih v projektih, kjer je primerno. Evidentira in shranjuje zlasti tehnična in finančna poročila za vsak projekt. Sistem zagotavlja vse podatke, potrebne za pripravo zahtevkov za plačila in letnih računovodskih izkazov, vključno z evidencami izterljivih zneskov, izterjanih zneskov in zneskov, ki so bili znižani po preklicu celotnega ali dela prispevka za projekt ali program;
- (e) po potrebi opravi študije vplivov na okolje na ravni programa;
- (f) izvaja načrte obveščanja in komuniciranja v skladu s členom 79;

- (g) izvaja načrte spremljanja in ocenjevanja v skladu s členom 78.
- 3. V zvezi z izbiro in upravljanjem projektov organ upravljanja:
 - (a) pripravi in izvaja izbirne postopke;
 - (b) upravlja postopke izbire projektov;
 - (c) glavnemu upravičencu zagotovi dokument, v katerem so določeni pogoji za podporo posameznega projekta, vključno s finančnim načrtom in roki izvajanja;
 - (d) podpiše pogodbe z upravičenci;
 - (e) upravlja projekte.
- 4. V zvezi s tehnično pomočjo organ upravljanja:
 - (a) upravlja postopke oddaje javnih naročil;
 - (b) podpiše pogodbe z izvajalci;
 - (c) upravlja pogodbe.
- 5. V zvezi s finančnim poslovanjem in nadzorom programa organ upravljanja:
 - (a) preveri, ali so bile storitve opravljene, blago dobavljeno ali gradnje izvedene, ter ali so bili odhodki, ki so jih prijavili upravičenci, plačani in ali so ti v skladu z veljavno zakonodajo, pravili programa in pogoji za podporo projektom;
 - (b) zagotavlja, da upravičenci, ki so vključeni v izvajanje projekta, vodijo ločeno računovodstvo ali imajo ustrezno računovodsko kodo za vse transakcije v zvezi s projektom;
 - (c) uvede učinkovite in sorazmerne ukrepe proti goljufijam ob upoštevanju ugotovljenih tveganj;
 - (d) vzpostavi postopke za zagotovitev, da se vsi dokumenti glede odhodkov in revizij, potrebni za zagotovitev ustrezne revizijske sledi, hranijo v skladu z zahtevami člena 30;
 - (e) pripravi izjavo o upravljanju in letni povzetek iz člena 68;
 - (f) pripravi zahtevke za plačila in jih predloži Komisiji v skladu s členom 60;
 - (g) pripravi letne računovodske izkaze;
 - (h) pri pripravi in predložitvi zahtevkov za plačilo upošteva rezultate vseh revizij, ki jih je opravil revizijski organ ali so bile opravljene v njegovi pristojnosti;
 - (i) računalniško vodi računovodske evidence odhodkov, predloženih Komisiji, in plačil upravičencem;
 - (j) vodi evidenco izterljivih zneskov ter zneskov, ki so bili znižani po preklicu celotnih ali dela nepovratnih sredstev.
- 6. Preverjanja v skladu s točko (a) odstavka 5 vključujejo naslednja postopka:
 - (a) upravno preverjanje vsakega zahtevka za plačilo, ki ga predložijo upravičenci;
 - (b) preverjanje projektov na kraju samem.

Pogostost in obseg preverjanja na kraju samem sta sorazmerna z zneskom nepovratnih sredstev za projekt in stopnjo tveganja, ki je s temi preverjanji ter revizijami revizijskega organa opredeljena za sisteme upravljanja in nadzora kot celoto.
- 7. Preverjanja projektov na kraju samem v skladu s točko (b) odstavka 6 se lahko izvedejo z vzorčenjem.
- 8. Kadar je institucija, ki gosti organ upravljanja, tudi upravičenec v okviru programa, ureditev glede preverjanja iz točke (a) odstavka 5 zagotavlja ustrezno ločitev nalog.

Člen 27

Skupni tehnični sekretariat in njegove podružnice

1. Države udeleženke se lahko odločijo, da bodo ustanovile skupni tehnični sekretariat, ki se opiše v programu v skladu s členom 4.
2. Skupni tehnični sekretariat organu upravljanja, skupnemu nadzornemu odboru in po potrebi revizijskemu organu pomaga pri izvajanju njihovih nalog. Zlasti obvešča morebitne upravičence o možnostih financiranja v okviru programov in upravičencem pomaga pri izvajanju projekta. Lahko je imenovan tudi kot posredniški organ iz člena 20(3).
3. Na podlagi sklepa držav udeleženk se lahko v njih ustanovijo podružnice. Njihova vloga je opisana v programu ter lahko vključuje komuniciranje, obveščanje in pomoč organu upravljanja pri nadaljnjem ocenjevanju in izvajanju projekta. Podružnica v nobenem primeru ne sme biti pooblaščenca za naloge, ki bi vključevala izvrševanje javnih pooblastil ali uporabo pooblastila za odločanje po prostem preudarku v zvezi s projekti.
4. Delovanje skupnega tehničnega sekretariata in njegovih podružnic se financira iz proračuna za tehnično pomoč.

POGLAVJE 3

Revizijski organ

Člen 28

Naloge revizijskega organa

1. Revizijski organ za program zagotavlja, da se izvedejo revizije sistemov upravljanja in nadzora na ustreznem vzorcu projektov in letnih računovodskih izkazih programa.
2. Revizijskemu organu pomaga skupina revizorjev, sestavljena iz predstavnikov vsake države udeleženke v programu.
3. Kadar revizijo izvede organ, ki ni revizijski organ, revizijski organ zagotovi, da je ta organ ustrezno funkcionalno neodvisen.
4. Revizijski organ zagotovi, da se pri reviziji upoštevajo mednarodno sprejeti revizijski standardi.
5. Revizijski organ v 9 mesecih po podpisu prvega sporazuma o financiranju v skladu s členom 8(2) Komisiji predloži revizijsko strategijo za izvajanje revizij. V revizijski strategiji so določeni revizijska metodologija pri letnih računovodskih izkazih in projektih, metoda vzorčenja za revizije projektov ter načrtovanje revizij v zvezi s sedanjim obračunskim letom in dvema naslednjima obračunskima letoma. Revizijska strategija se letno posodablja od leta 2017 do konca leta 2024. Kadar se skupni sistem upravljanja in nadzora uporablja za več kot en program, se lahko za zadevne programe pripravi enotna revizijska strategija. Posodobljena revizijska strategija se predloži Komisiji skupaj z letnim poročilom o programu.
6. Revizijski organ v skladu s členom 68 pripravi:
 - (a) revizijsko mnenje o letnih računovodskih izkazih za prejšnje obračunsko leto;
 - (b) letno revizijsko poročilo.

Kadar se za več programov uporablja skupni sistem upravljanja in nadzora, se informacije iz točke (b) lahko zajamejo v enem poročilu.

Člen 29

Sodelovanje z revizijskim organom

Komisija z revizijskim organom sodeluje pri usklajevanju revizijskih načrtov in metod ter izmenjavi rezultatov revizij, izvedenih na sistemih upravljanja in nadzora zadevnega programa.

NASLOV V

SISTEMI UPRAVLJANJA IN NADZORA*Člen 30***Splošna načela sistemov upravljanja in nadzora**

1. Sistemi upravljanja in nadzora vključujejo:
 - (a) naloge posameznih organov, ki so del upravljanja in nadzora, vključno z razdelitvijo nalog znotraj posameznega organa ter njihovo notranjo organizacijo v skladu z načelom ločevanja nalog med takimi organi in znotraj njih;
 - (b) postopke za zagotavljanje točnosti in zakonitosti prijavljenih odhodkov;
 - (c) elektronske podatkovne sisteme za računovodstvo, shranjevanje, spremljanje in poročanje;
 - (d) sisteme spremljanja in poročanja, kadar pristojni organ za izvajanje nalog pooblasti drug organ;
 - (e) ureditev glede revizije delovanja sistemov upravljanja in nadzora;
 - (f) sisteme in postopke za zagotavljanje ustrezne revizijske sledi;
 - (g) postopke za preprečevanje, ugotavljanje in odpravljanje nepravilnosti, tudi goljufij, ter izterjavo neupravičeno plačanih zneskov z obrestmi;
 - (h) postopke oddaje javnih naročil za tehnično pomoč in postopke izbire projektov;
 - (i) vlogo nacionalnih organov in obveznosti držav udeleženk v skladu s členom 31.
2. Organ upravljanja zagotavlja, da so sistemi upravljanja in nadzora za program vzpostavljeni v skladu z določbami te uredbe ter da ti sistemi uspešno delujejo.

*Člen 31***Nacionalni organi in obveznosti držav udeleženk**

1. Nacionalni organ, ki je bil imenovan v skladu s točko (a) člena 20(6), med drugim:
 - (a) odgovarja za vzpostavitev ter učinkovito delovanje sistemov upravljanja in nadzora na nacionalni ravni;
 - (b) zagotavlja splošno usklajenost institucij, ki so v izvajanje programa vključene na nacionalni ravni, med drugim tudi institucij, ki delujejo kot nadzorne kontaktne točke in članice skupine revizorjev;
 - (c) predstavlja svojo državo v skupnem nadzornem odboru.

Za partnerske države pri čezmejnem sodelovanju je nacionalni organ glavni pristojni organ za izvajanje določb iz sporazuma o financiranju iz členov 8 in 9.

2. Države udeleženke pomagajo organu upravljanja pri izvajanju obveznosti iz člena 30(2).
3. Države udeleženke na svojem ozemlju preprečujejo, ugotavljajo in odpravljajo nepravilnosti, vključno z goljufijami, ter izterjujejo neupravičeno plačane zneske skupaj z obrestmi v skladu s členom 74. Te nepravilnosti brez odlašanja sporočijo organu upravljanja in Komisiji ter ju obveščajo o napredku s tem povezanih upravnih in pravnih postopkov.
4. Obveznosti držav udeleženk v zvezi z zneski, ki so bili neupravičeno plačani upravičencu, so določene v členu 74.

5. Finančni popravek, ki ga izvede Komisija, ne vpliva na obveznost organa upravljanja za nadaljnje izterjave na podlagi členov 74 in 75 ter na obveznost držav članic, da izterjajo državno pomoč v smislu člena 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije in na podlagi člena 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 ⁽¹⁾.

Člen 32

Strukture revizije in nadzora

1. Odhodke, ki jih prijavijo upravičenci, da bi utemeljili zahtevek za plačilo, prouči revizor ali pristojni javni uradnik, ki je neodvisen od upravičenca. Revizor ali pristojni javni uradnik prouči, ali so stroški, ki jih je prijavil upravičenec, in prihodki projekta dejanski, natančno evidentirani ter upravičeni v skladu s pogodbo.

Ta proučitev se izvede na podlagi dogovorjenega postopka, ki poteka v skladu z:

- (a) Mednarodnimi standardi o povezanih storitvah 4400: Obveznosti izvajanja dogovorjenih postopkov v zvezi s finančnimi informacijami, kakor jih je objavilo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov (v nadaljnjem besedilu: IFAC);
- (b) etičnim kodeksom za poklicne računovodje IFAC, ki ga je razvil in izdal Odbor za mednarodne etične standarde za računovodje IFAC.

Za javne uradnike se navedeni postopki in standardi določijo na nacionalni ravni ob upoštevanju mednarodnih standardov.

Revizor izpolnjuje vsaj eno od naslednjih zahtev:

- (a) je član nacionalnega računovodskega ali revizijskega organa ali institucije, ki je članica IFAC;
- (b) je član nacionalnega računovodskega ali revizijskega organa ali institucije. Kadar ta organizacija ni članica IFAC, se revizor zaveže, da bo deloval v skladu s standardi in etiko IFAC;
- (c) je kot zakoniti revizor registriran v javnem registru javnih nadzornih organov v državi članici v skladu z načeli javnega nadzora, določenimi v Direktivi 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾;
- (d) je kot zakoniti revizor registriran v javnem registru javnih nadzornih organov v partnerski državi pri čezmejnem sodelovanju, če za ta register veljajo načela javnega nadzora, kot so določena v zakonodaji zadevne države.

Javni uradnik ima potrebne strokovne izkušnje in znanje za izvajanje pregleda.

2. Poleg tega organ upravljanja izvaja svoja preverjanja v skladu s točko (a) člena 26(5) in členom 26(6). Pri izvajanju preverjanj na celotnem programskem območju lahko organu upravljanja pomagajo nadzorne kontaktne točke.

Države udeleženke sprejmejo vse možne ukrepe za podporo organu upravljanja pri nalogah nadzora.

3. Revizijski organ zagotavlja, da se izvedejo revizije sistemov upravljanja in nadzora na ustreznem vzorcu projektov ter letnih računovodskih izkazih programa, kot je navedeno v členu 28. Skupina revizorjev iz člena 28(2) se oblikuje v treh mesecih od imenovanja organa upravljanja. Skupina sestavi svoj lastni poslovnik. Predseduje ji revizijski organ, ki je bil imenovan za program.

Vsaka država udeleženka lahko pooblasti revizijski organ za neposredno izvajanje njegovih nalog na njenem ozemlju.

4. Zagotovljena mora biti neodvisnost organov iz odstavkov 1, 2 in 3.

⁽¹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, 27.3.1999, str. 1).

⁽²⁾ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87).

Člen 33

Nadzor, ki ga izvaja Unija

1. Komisija, Evropski urad za boj proti goljufijam, Računsko sodišče in vsi zunanji revizorji, ki so jih pooblastili te institucije in organi, lahko preverijo uporabo sredstev Unije pri organu upravljanja, upravičencih, izvajalcih, podizvajalcih in tretjih osebah, ki prejemajo finančno podporo, s proučitvijo dokumentov in/ali izvedbo pregledov na kraju samem. V vsaki pogodbi je izrecno določeno, da lahko te institucije in organi izvajajo svoja nadzorna pooblastila v zvezi s prostori ter dokumenti in informacijami, ne glede na medij, na katerem so ti shranjeni.
2. Komisija se na podlagi razpoložljivih informacij, vključno s sklepom o imenovanju, letno izjavo o upravljanju, letnimi poročili o nadzoru, letnim revizijskim mnenjem, letnim poročilom in revizijami, ki so jih izvedli nacionalni organi in organi Unije, prepriča, da so sistemi upravljanja in nadzora v skladu s to uredbo in da uspešno delujejo.
3. Komisija lahko od organa upravljanja zahteva sprejetje potrebnih ukrepov za zagotovitev učinkovitosti sistemov upravljanja in nadzora ter pravilnosti odhodkov.

NASLOV VI

TEHNIČNA POMOČ

Člen 34

Proračun za tehnično pomoč

1. Za tehnično pomoč se lahko dodeli največ 10 % celotnega prispevka Unije. V ustrezno utemeljenih primerih se lahko ob privolitvi Komisije dodeli višji znesek.
2. Raven tehnične pomoči mora izražati dejanske potrebe programa, pri čemer bi se morali zlasti upoštevati dejavniki, kot so skupni proračun programa, velikost geografskega območja, ki ga zajema program, in število držav udeleženk.

Člen 35

Namen

1. Dejavnosti tehnične pomoči vključujejo pripravo, upravljanje, spremljanje, ocenjevanje, obveščanje, komuniciranje, povezovanje, reševanje pritožb, nadzorne in revizijske dejavnosti, povezane z izvajanjem programa, ter dejavnosti za krepitev upravne zmogljivosti v zvezi z izvajanjem programa.
2. Tehnična pomoč za dejavnosti iz odstavka 1 bi se morala uporabiti za potrebe programskih struktur in upravičencev.
3. Odhodki za dejavnosti v zvezi s spodbujanjem in krepitevjo zmogljivosti, ki so nastali zunaj programskega območja, so lahko zajeti do višine iz člena 39(2), če so izpolnjeni pogoji iz tega člena.

Člen 36

Upravičenost

1. Pogoji za upravičenost iz člena 48 se smiselno uporabljajo za stroške tehnične pomoči. Stroški v zvezi z uradniki držav udeleženk, ki so jim zaupane naloge, povezane s programom, se lahko štejejo za upravičene stroške tehnične podpore. Izogniti se je treba vzporednim sistemom plačil in dodatnim plačilom. Stroški iz člena 49 se ne štejejo za upravičene stroške tehnične pomoči.
2. Stroški pripravljalnih ukrepov iz člena 16 so upravičeni, če se program predloži Komisiji v skladu s členom 4, vendar ne prej kot 1. januarja 2014, če Komisija program odobri v skladu s členom 5.

Člen 37

Pravila za oddajo javnih naročil

1. Če izvajanje letnega načrta za uporabo proračuna za tehnično pomoč zahteva javno naročanje, je treba javno naročilo dodeliti v skladu z naslednjimi pravili:
 - (a) kadar gre za subjekt s sedežem v državi članici, ta uporablja nacionalne zakone, uredbe in upravne določbe, sprejete v povezavi z zakonodajo Unije, ki se uporablja za javno naročanje, ali pravila za oddajo javnih naročil iz naslova IV dela 2 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 in naslova II dela 2 Delegirane uredbe (EU) št. 1268/2012;
 - (b) v vseh drugih primerih so zadevna pravila za oddajo javnih naročil opisana v sporazumu o financiranju iz členov 8 in 9 ali sporazumih iz členov 81 in 82.
2. V vseh primerih se uporabljajo pravila o državljanstvu in poreklu iz členov 8 in 9 Uredbe (EU) št. 236/2014.
3. Javno naročanje podružnic je omejeno na običajne tekoče stroške ter stroške za komuniciranje in dejavnosti za spodbujanje prepoznavnosti.

NASLOV VII

PROJEKTI

POGLAVJE 1

Splošne določbe

Člen 38

Vrsta podpore

1. Projekt je niz dejavnosti, ki so opredeljene in se upravljajo glede na cilje, učinke, rezultate in vplive ter se poskušajo izvesti v določenem časovnem obdobju in v okviru določenega proračuna. Cilji, učinki, rezultati in vplivi prispevajo k prednostnim nalogam, opredeljenim v programu.
2. Finančni prispevki programa za projekte se zagotavljajo prek nepovratnih sredstev in izjemoma prek prenosov na finančne instrumente. Za projekte, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi, veljajo poglavja 2 do 4.
3. Nepovratna sredstva se dodelijo za projekte, izbrane prek razpisov za zbiranje predlogov, v skladu s pravili programa, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih iz člena 41.
4. Delež prispevka Unije, ki se dodeli za velike infrastrukturne projekte, in prispevki za finančne instrumente iz člena 42 ne smejo presegati 30 %.

Člen 39

Pogoji za financiranje

1. Projekti lahko prejmejo finančni prispevek programa, če izpolnjujejo vse naslednje pogoje:
 - (a) imajo jasen vpliv na čezmejno sodelovanje in zagotavljajo koristi za tovrstno sodelovanje, kot je opisano v programskem dokumentu, ter zagotavljajo dodano vrednost za strategije in programe Unije;
 - (b) izvajajo se na programskem območju;
 - (c) spadajo v eno od naslednjih kategorij:
 - (i) integrirani projekti, pri katerih vsak upravičenec izvaja del dejavnosti projekta na svojem ozemlju;
 - (ii) simetrični projekti, pri katerih se podobne dejavnosti vzporedno izvajajo v državah udeleženkah;
 - (iii) projekti ene države, ki se v večji meri ali v celoti izvajajo le v eni državi udeleženki, vendar v korist vseh ali nekaterih držav udeleženk, ter pri katerih so bili ugotovljeni čezmejni vplivi in koristi.

2. Projekti, ki izpolnjujejo merila iz odstavka 1, se lahko delno izvajajo zunaj programskega območja, če izpolnjujejo vse naslednje pogoje:

- (a) projekti so potrebni za doseganje ciljev programa in koristijo programskemu območju;
- (b) skupni znesek, ki se v okviru programa dodeli za dejavnosti zunaj programskega območja, ne presega 20 % prispevka Unije na programski ravni;
- (c) obveznosti organa upravljanja in revizijskega organa v zvezi z upravljanjem, nadzorom in revizijo projekta izpolnjujejo programski organi ali se izpolnjujejo prek sporazumov, sklenjenih z organi v državah, v katerih se izvaja dejavnost.

3. Vsak projekt, ki vključuje infrastrukturni element, Uniji vrne prispevek, če se v petih letih po zaključku projekta ali po potrebi v časovnem obdobju, določenem v pravilih o državni pomoči, znatno spremeni ter ta znatna sprememba vpliva na njegovo naravo, cilje ali pogoje izvajanja, kar bi oslabilo njegove prvotne cilje. Neupravičeno plačane zneske za projekt izterja organ upravljanja sorazmerno z obdobjem, v zvezi s katerim ustrezna zahteva ni bila izpolnjena.

4. Organ upravljanja si prizadeva za preprečevanje podvajanja dejavnosti med projekti, ki jih financira Unija. Zato lahko organ upravljanja izvede vsa posvetovanja, ki se mu zdijo ustrezna, subjekti, s katerimi se posvetuje, vključno s Komisijo, pa mu zagotovijo potrebno podporo.

5. Organ upravljanja glavnemu upravičencu za vsak izbrani projekt predloži dokument, v katerem so določeni pogoji za podporo projektu, vključno s posebnimi zahtevami v zvezi z izdelki ali storitvami, ki naj bi jih zagotovil projekt, finančnim načrtom in časovnim okvirom izvajanja.

Člen 40

Razpisi za zbiranje predlogov

Organ upravljanja vložnikom na posameznem razpisu za zbiranje predlogov zagotovi dokument, v katerem so določeni pogoji za sodelovanje na razpisu, izbiro in izvajanje projekta. Ta dokument vključuje tudi posebne zahteve v zvezi z opravljenimi storitvami ali dobavljenimi izdelki, finančni načrt in rok izvedbe.

Člen 41

Neposredna dodelitev

1. Projekti se lahko dodelijo brez razpisa za zbiranje predlogov samo v naslednjih primerih in če je to ustrezno utemeljeno v sklepu o dodelitvi:

- (a) organ, ki se mu dodeli projekt, ima pravni ali dejanski monopol;
- (b) projekt je povezan z ukrepi s posebnimi značilnostmi, ki zahtevajo posebno vrsto organa na podlagi njegove strokovne usposobljenosti, visoke ravni specializacije ali upravnih pooblastil.

2. Končni seznam velikih infrastrukturnih projektov, ki so predlagani za izbiro brez razpisa za zbiranje predlogov, je vključen v program. Organ upravljanja po sprejetju programa, vendar ne pozneje kot 31. decembra 2017, Komisiji skupaj z utemeljitvijo neposredne dodelitve predloži popolne vloge za projekt, vključno z informacijami iz člena 43.

3. Okvirni seznam projektov, ki niso veliki infrastrukturni projekti in so predlagani za izbiro brez razpisa za zbiranje predlogov, je vključen v program. Skupni nadzorni odbor se lahko kadar koli po sprejetju programa odloči za izbiro dodatnih projektov brez razpisa za zbiranje predlogov. V obeh primerih prosi za predhodno odobritev Komisije. Zato organ upravljanja Komisiji predloži informacije iz člena 43 z utemeljitvijo neposredne dodelitve.

4. Komisija projekte, ki so predlagani za izbiro brez razpisa za zbiranje predlogov, odobri na podlagi postopka v dveh korakih, sestavljenega iz predložitve povzetka projekta in nato popolne vloge za projekt. Komisija o svojem sklepu pri vsakem koraku obvesti organ upravljanja v dveh mesecih po predložitvi dokumenta. Ta rok se lahko po potrebi podaljša. Kadar Komisija predlagani projekt zavrne, o svojih razlogih za to obvesti organ upravljanja.

Člen 42

Prispevki za finančne instrumente

1. Program lahko prispeva k finančnemu instrumentu, če je slednji v skladu s prednostnimi nalogami programa.
2. Končni seznam prispevkov za finančne instrumente je opisan v programu. Organ upravljanja po sprejetju programa, vendar ne pozneje kot 31. decembra 2017, Komisiji predloži informacije iz člena 43.
3. Komisija prouči predlagani prispevek, da določi njegovo dodano vrednost in skladnost s programom.
4. Postopek odobritve je skladen s pravili za te finančne instrumente. Kadar Komisija predlagani prispevek zavrne, o svojih razlogih za to obvesti organ upravljanja.
5. Za prispevke za te finančne instrumente veljajo pravila, ki se uporabljajo za te finančne instrumente.

Člen 43

Vsebina projektov

1. Dokumenti vloge za projekt vsebujejo vsaj:
 - (a) analizo težav in potreb, ki utemeljujejo projekt, ob upoštevanju programske strategije in pričakovanega prispevka k obravnavi ustrezne prednostni nalogi;
 - (b) oceno njegovega čezmejnega vpliva;
 - (c) logični okvir;
 - (d) oceno trajnosti pričakovanih rezultatov projekta po zaključku projekta;
 - (e) objektivno preverljive kazalnike;
 - (f) informacije o geografski pokritosti in ciljnih skupinah projekta;
 - (g) pričakovano obdobje izvajanja projekta in podroben delovni načrt;
 - (h) po potrebi analizo učinkov projekta v zvezi z vprašanji, ki zadevajo več področij, iz točke 3(d) člena 4;
 - (i) zahteve v zvezi z izvajanjem projekta, vključno z:
 - (i) opredelitvijo upravičencev in imenovanjem glavnega upravičenca, zagotavljanjem njegove usposobljenosti na zadevnem področju ter njegove zmogljivosti upravnega in finančnega poslovanja;
 - (ii) opisom strukture upravljanja in izvajanja projekta;
 - (iii) ureditvijo med upravičenci v skladu s členom 46;
 - (iv) ureditvijo glede spremljanja in ocenjevanja;
 - (v) načrti obveščanja in komuniciranja, zlasti ukrepi za potrditev podpore Unije projektu;
 - (j) podroben finančni načrt in proračun.
2. Vloge za projekte, ki vključujejo infrastrukturni element v višini vsaj 1 milijon EUR, poleg tega vsebujejo:
 - (a) podroben opis naložbe v infrastrukturo in njene lokacije;
 - (b) podroben opis elementa projekta za krepitev zmogljivosti, razen v ustrezno utemeljenih primerih;

- (c) opravljeno popolno študijo izvedljivosti ali enakovredno študijo, vključno z analizo možnosti, rezultati in neodvisnim pregledom kakovosti;
 - (d) oceno vplivov na okolje v skladu z Direktivo 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, pri državah udeleženkah, ki so pogodbenice Konvencije UN/ECE iz Espooja o presoji čezmejnih vplivov na okolje z dne 25. februarja 1991, pa v skladu s to konvencijo;
 - (e) dokaze o lastništvu upravičencev ali dostopu do zemljišča;
 - (f) gradbeno dovoljenje.
3. Izjemoma in v ustrezno utemeljenih primerih lahko organ upravljanja dovoli poznejšo predložitev dokumentov iz točke (f).

Člen 44

Objava seznama projektov

1. Za zagotovitev preglednosti v zvezi s projekti, ki jih podpira program, organ upravljanja vodi seznam dodeljenih projektov v obliki preglednic, ki omogočajo razvrščanje, iskanje, izpis in primerjanje podatkov ter njihovo enostavno objavo na spletu. Seznam projektov je na voljo na spletnem mestu programa in se posodablja vsaj vsakih šest mesecev. Za spodbujanje zasebnega sektorja, civilne družbe ali nacionalne javne uprave k ponovni uporabi seznama projektov se lahko na spletnem mestu jasno navedejo licenčna pravila, ki se uporabljajo za objavo zadevnih podatkov.
2. Seznam vsebuje vsaj naslednje informacije:
- ime upravičenca (imenovane so samo pravne osebe, brez fizičnih oseb),
 - ime projekta,
 - povzetek projekta,
 - obdobje izvajanja projekta,
 - skupni upravičeni odhodki,
 - stopnja sofinanciranja Unije,
 - poštna številka projekta ali drug ustrezen kazalnik lokacije,
 - geografska pokritost,
 - datum zadnje posodobitve seznama projektov.
3. Seznam projektov se predloži Komisiji najpozneje do 30. junija leta, ki sledi finančnemu letu, v katerem so bili izbrani projekti. Te informacije se objavijo na spletnem mestu institucij Unije.

POGLAVJE 2

Upravičenci

Člen 45

Sodelovanje pri projektih

1. Projekti vključujejo upravičence iz vsaj ene države članice udeleženke in ene partnerske države udeleženke iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 232/2014 ali Ruske federacije.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

2. Upravičenci so fizične ali pravne osebe, ki so jim bila dodeljena nepovratna sredstva za projekt. Fizične osebe so lahko upravičenci, če tako zahtevajo narava ali značilnosti ukrepa ali cilja, ki si ga zastavi vložnik. O sodelovanju fizičnih oseb se odloča na programski ravni.

3. Upravičenci iz odstavka 1 morajo izpolnjevati vse naslednje pogoje:

(a) so državljani katere koli države udeleženke ali pravne osebe s sedežem na programskem območju ali mednarodne organizacije, ki večino operacij izvajajo na programskem območju. Upravičenec je ne glede na sedež lahko tudi evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, če je geografska pokritost znotraj programskega območja zagotovljena;

(b) izpolnjujejo merila za upravičenost, določena za posamezne postopke izbire;

(c) niso v situaciji za izključitev iz člena 106(1) in člena 107 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

4. Upravičenci, ki ne izpolnjujejo meril iz točke (a) odstavka 3, lahko sodelujejo poleg upravičencev iz odstavka 1, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) lahko sodelujejo v skladu s členoma 8 in 9 Uredbe (EU) št. 236/2014;

(b) njihovo sodelovanje je potrebno zaradi narave, ciljev in učinkovitega izvajanja projekta;

(c) skupni znesek, ki je v okviru programa dodeljen upravičencem, ki ne izpolnjujejo meril iz točke (a) odstavka 3, ne presega meja iz točke (b) člena 39(2).

Člen 46

Obveznosti upravičencev

1. Znotraj posameznega projekta je imenovan en glavni upravičenec, ki predstavlja partnerstvo.

2. Vsi upravičenci dejavno sodelujejo pri razvoju in izvajanju projektov. Poleg tega sodelujejo pri kadrovanju in/ali financiranju projektov. Vsak upravičenec je pravno in finančno odgovoren za dejavnosti, ki jih izvaja, in za delež sredstev Unije, ki jih prejme. Posebne obveznosti in finančna odgovornost upravičencev so določene v sporazumu iz točke (c) odstavka 3.

3. Glavni upravičenec:

(a) od organa upravljanja prejme finančni prispevek za izvajanje dejavnosti v okviru projekta;

(b) zagotavlja, da upravičenci čim hitreje prejmejo celotni skupni znesek nepovratnih sredstev v skladu s sporazumi iz točke (c). Noben znesek se ne odšteje ali zadrži in ne obračuna se nobena posebna dajatev z enakovrednim učinkom, ki bi znižala te zneske za upravičence;

(c) z upravičenci sklene dogovor o partnerstvu v obliki sporazuma, ki vsebuje določbe, s katerimi se med drugim jamči dobro finančno poslovanje sredstev, dodeljenih projektu, vključno z ureditvijo glede izterjave neupravičeno izplačanih sredstev;

(d) prevzame odgovornost za zagotovitev izvedbe celotnega projekta;

(e) zagotavlja, da so odhodki, ki so jih predložili upravičenci, nastali pri izvajanju projekta in ustrezajo dejavnostim iz pogodbe, o katerih so se dogovorili vsi upravičenci;

(f) preveri, ali so bili odhodki, ki so jih predložili upravičenci, pregledani v skladu s členom 32(1).

POGLAVJE 3

Upravičenost odhodkov

Člen 47

Oblike nepovratnih sredstev

1. Nepovratna sredstva so lahko v kateri koli od naslednjih oblik:
 - (a) povračilo določenega deleža upravičenih stroškov iz člena 48, ki so dejansko nastali;
 - (b) pavšalno financiranje, določeno z uporabo odstotka za eno ali več opredeljenih kategorij stroškov;
 - (c) pavšalni zneski;
 - (d) povračila na podlagi stroškov na enoto;
 - (e) kombinacija oblik iz točk (a) do (d), vendar zgolj, kadar vsaka oblika zajema različne kategorije stroškov.
2. Nepovratna sredstva v obliki iz točke (a) odstavka 1 se izračunajo na podlagi dejanskih upravičenih stroškov, ki jih je imel upravičenec, in predhodne ocene proračuna, kot je bila predložena v predlogu in vključena v pogodbo. Pavšalno financiranje iz točke (b) odstavka 1 zajema posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so jasno vnaprej opredeljene z uporabo odstotkov. Pavšalni zneski iz točke (c) odstavka 1 na splošno zajemajo vse ali nekatere posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so jasno vnaprej opredeljene. Stroški na enoto iz točke (d) odstavka 1 zajemajo vse ali nekatere posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so jasno vnaprej opredeljene s sklicem na znesek na enoto.
3. Namen ali posledica nepovratnih sredstev ni pridobivanje dobička v okviru projekta. Uporabljajo se izjeme iz člena 125(4) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

Člen 48

Upravičenost stroškov

1. Nepovratna sredstva ne presegajo skupne zgornje meje, ki je izražena v obliki odstotka in absolutne vrednosti, določene na podlagi ocene upravičenih stroškov. Nepovratna sredstva ne presegajo upravičenih stroškov.
2. Upravičeni stroški so dejanski stroški, ki jih je imel upravičenec in ki izpolnjujejo vsa naslednja merila:
 - (a) nastali so v obdobju izvajanja projekta, pri čemer velja zlasti naslednje:
 - (i) stroški v zvezi s storitvami in gradnjami so povezani z dejavnostmi, izvedenimi med obdobjem izvajanja. Stroški v zvezi z blagom so povezani z dostavo in namestitvijo predmetov med obdobjem izvajanja. Podpis pogodbe, naročilo ali prevzem obveznosti za odhodke v obdobju izvajanja za prihodnje storitve, gradnje ali blago po zaključku obdobja izvajanja ne izpolnjujejo te zahteve; denarna izplačila med glavnim upravičencem in drugimi upravičenci se ne smejo šteti za nastale stroške;
 - (ii) nastale stroške bi bilo treba plačati pred predložitvijo končnih poročil. Pozneje se lahko plačajo, če so v končnem poročilu navedeni skupaj s predvidenim datumom plačila;
 - (iii) izjema velja za stroške, povezane s končnimi poročili, vključno s potrditvijo odhodkov, revizijo in končno oceno projekta, ki lahko nastanejo po zaključku obdobja izvajanja projekta;
 - (iv) postopki oddaje javnih naročil, kot so določeni v členu 52 in naslednjih, se lahko začnejo, upravičenci pa lahko sklenejo pogodbe o javnih naročilih pred začetkom obdobja izvajanja projekta, če so izpolnjene določbe iz člena 52 in naslednjih;

- (b) navedeni so v oceni skupnega proračuna projekta;
- (c) potrebni so za izvajanje projekta;
- (d) so opredeljivi in preverljivi, zlasti v evidenci računovodskih izkazov upravičenca, ter določeni v skladu z računovodskimi standardi in običajno prakso stroškovnega računovodstva, ki se uporablja za upravičenca;
- (e) ustrezajo zahtevam davčne in socialne zakonodaje, ki se uporablja;
- (f) so smotrni, utemeljeni in v skladu z zahtevami dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede gospodarnosti in učinkovitosti;
- (g) so podprti z računi ali dokumenti z enako dokazno vrednostjo.

3. Nepovratna sredstva se lahko dodelijo retroaktivno v naslednjih primerih:

- (a) kadar lahko vložnik dokaže, da je bilo projekt treba začeti pred podpisom pogodbe. Stroški, upravičeni do financiranja, pa niso smeli nastati pred datumom predložitve vloge za nepovratna sredstva; ali
- (b) za stroške, povezane s študijami in dokumentacijo za projekte, vključno z infrastrukturnim elementom.

Nobena nepovratna sredstva se ne smejo dodeliti retroaktivno za projekte, ki so že končani.

4. Za oblikovanje trdnih partnerstev so stroški, ki so nastali pred predložitvijo vloge za nepovratna sredstva v okviru projektov, ki so jim bila dodeljena ta sredstva, upravičeni, če so izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

- (a) nastali so po objavi razpisa za zbiranje predlogov;
- (b) omejeni so na potne stroške in stroške bivanja osebja, ki ga zaposlujejo upravičenci, če so izpolnjeni pogoji iz točke (b) odstavka 5;
- (c) ne presegajo najvišjega zneska, določenega na programski ravni.

5. V skladu z odstavkoma 1 in 2 so upravičeni naslednji neposredni stroški upravičenca:

- (a) stroški osebja, ki sodeluje pri projektu, če so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:
 - povezani so s stroški dejavnosti, ki jih upravičenec ne bi opravljal, če se projekt ne bi izvajal,
 - ne smejo presegati običajnih stroškov upravičenca, razen če se dokaže, da so nujni za izvedbo projekta,
 - povezani so z dejanskimi bruto plačami, vključno s prispevki za socialno varnost in drugimi stroški, povezanimi z osebnimi prejemki;
- (b) potni stroški in stroški bivanja osebja in drugih oseb, ki sodelujejo pri projektu, če v času misije ne presegajo stroškov, ki jih v skladu s svojimi pravili in predpisi običajno plača upravičenec, in stopenj, ki jih objavi Komisija, ter se povrnejo na podlagi pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnega financiranja;
- (c) stroški nakupa ali najema (nove ali rabljene) opreme ter blaga za posebne namene projekta, če ustrezajo tržnim cenam;
- (d) stroški potrošnih dobrin, kupljenih posebej za projekt;

- (e) stroški javnih naročil, ki jih upravičenci dodelijo za namene projekta;
 - (f) stroški, ki izhajajo neposredno iz zahtev te uredbe in projekta (kot so dejavnosti obveščanja, spodbujanje prepoznavnosti, ocenjevanje, zunanje revizije, prevodi), vključno s stroški finančnih storitev (kot so stroški bančnih prenosov in finančnih jamstev).
6. V skladu s členom 4 se lahko v okviru programa oblikujejo dodatna pravila o upravičenosti za program kot celoto.

Člen 49

Neupravičeni stroški

1. Za neupravičene se štejejo naslednji stroški v zvezi z izvajanjem projekta:
- (a) dolgovi in stroški servisiranja dolga (obresti);
 - (b) rezervacije za izgube ali obveznosti;
 - (c) stroški, ki jih prijavi upravičenec in so že bili financirani iz proračuna Unije;
 - (d) nakupi zemljišča ali zgradb v znesku, ki presega 10 % upravičenih odhodkov zadevnega projekta;
 - (e) negativne tečajne razlike;
 - (f) dajatve, davki in takse, vključno z DDV, razen kadar niso izterljivi na podlagi ustrezne nacionalne davčne zakonodaje, če ni drugače določeno v ustreznih določbah, o katerih se dogovorijo partnerske države pri čezmejnem sodelovanju;
 - (g) posojila tretjim osebam;
 - (h) globe, finančne kazni in stroški sodnega postopka;
 - (i) prispevki v naravi, kot so opredeljeni v členu 14(1).
2. V skladu s členom 4 so lahko v programu kot neupravičene navedene tudi druge kategorije stroškov.

Člen 50

Pavšalni zneski, stroški na enoto in pavšalno financiranje

1. Skupni znesek financiranja na podlagi pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnega financiranja ne sme presegati 60 000 EUR na upravičenca in na projekt, razen če je v programu v skladu s členom 4 določeno drugače, pri čemer ta znesek ne sme presegati 100 000 EUR.
2. Uporaba pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnega financiranja je podprta vsaj z naslednjim:
- (a) utemeljitvijo v zvezi z ustreznostjo takih oblik financiranja glede na naravo projektov, tveganja za nepravilnosti in goljufijo ter stroške nadzora;
 - (b) opredelitvijo stroškov ali kategorij stroškov, ki bodo poravnani s pavšalnimi zneski, stroški na enoto ali pavšalnim financiranjem, pri čemer so izključeni neupravičeni stroški iz člena 49;

- (c) opisom metod za določanje pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnega financiranja ter opisom pogojev, pod katerimi bo mogoče v razumni meri zagotoviti izpolnjevanje pravila o neprofitnosti in načel sofinanciranja ter preprečevanje dvojnega financiranja. Te metode temeljijo na:
 - (i) statističnih podatkih ali podobnih objektivnih sredstvih; ali
 - (ii) pristopu glede na posameznega upravičenca, ob upoštevanju potrjenih ali z revizijo preverljivih obstoječih podatkov o upravičencu ali njegove običajne prakse stroškovnega računovodstva.
- 3. Ko organ upravljanja oceni in odobri zneske, se ti ne bodo izpodbijali z naknadnim nadzorom.

Člen 51

Posredni stroški

1. Posredni stroški se lahko z izjemo stroškov, ki nastanejo v zvezi z zagotavljanjem infrastrukture, izračunajo pavšalno v višini do 7 % upravičenih neposrednih stroškov, če je stopnja izračunana na podlagi pravične, nepristranske in preverljive metode izračuna.
2. Za posredne stroške projekta se štejejo tisti upravičeni stroški, ki se ne smejo opredeliti kot posebni stroški, ki so neposredno povezani z izvajanjem projekta, in se ne smejo knjižiti neposredno za projekt v skladu s pogoji za upravičenost, kot so opredeljeni v členu 48. Ne smejo vključevati neupravičenih stroškov iz člena 49 ali stroškov, ki so že bili prijavljeni pod drugo stroškovno ali proračunsko postavko projekta.

POGLAVJE 4

Oddelek 1

Javna naročila

Člen 52

Pravila, ki se uporabljajo

1. Če izvajanje projekta zahteva javno naročanje blaga, gradenj ali storitev upravičenca, se uporabljajo naslednja pravila:
 - (a) kadar je upravičenec javni naročnik ali naročnik v smislu zakonodaje Unije, ki se uporablja za postopke oddaje javnih naročil, lahko uporablja nacionalne zakone, predpise in upravne določbe, sprejete v povezavi z zakonodajo Unije, ali pravila iz odstavka 2;
 - (b) kadar je upravičenec mednarodna organizacija, lahko uporablja svoja pravila za oddajo javnih naročil, če zagotavljajo jamstva, enakovredna mednarodno sprejemljivim standardom;
 - (c) kadar je upravičenec javni organ partnerske države pri čezmejnem sodelovanju, ki svoje sofinanciranje prenese na organ upravljanja, lahko uporablja nacionalne zakone, predpise in upravne določbe, če to dovoljuje sporazum o financiranju in so izpolnjena splošna načela iz točke (a) odstavka 2.
2. V vseh drugih primerih so izpolnjene naslednje obveznosti:
 - (a) javno naročilo se dodeli ponudniku z najboljšim razmerjem med kakovostjo in ceno, če je to primerno, pa ponudniku, ki ponuja najnižjo ceno, pri čemer se preprečijo nasprotja interesov;
 - (b) za javna naročila, katerih vrednost presega 60 000 EUR, se uporabljajo tudi naslednja pravila:
 - (i) oblikuje se odbor za ocenjevanje, ki oceni vloge in/ali ponudbe na podlagi meril za izključitev, izbiro in dodelitev, ki jih v razpisni dokumentaciji vnaprej objavi upravičenec. Odbor mora imeti liho število članov, ki so ustrezno usposobljeni za sprejemanje stališč o ponudbah/vlogah;
 - (ii) zagotoviti je treba ustrezno preglednost, pošteno konkurenco in ustrezno predhodno obveščanje javnosti;

- (iii) zagotovijo se enako obravnavanje, sorazmernost in nediskriminacija;
 - (iv) razpisna dokumentacija mora biti oblikovana v skladu z dobro mednarodno prakso;
 - (v) roki za predložitev vlog ali ponudb morajo biti dovolj dolgi, da imajo zainteresirane strani dovolj časa za pripravo ponudb;
 - (vi) kandidati ali ponudniki so izključeni iz sodelovanja v postopku oddaje javnih naročil, če so v eni od situacij iz člena 106(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012. Kandidati ali ponudniki morajo potrditi, da niso v eni od teh situacij. Poleg tega se javna naročila ne smejo dodeliti kandidatom ali ponudnikom, ki so med postopkom oddaje javnih naročil v eni od situacij iz člena 107 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012;
 - (vii) upoštevajo se postopki oddaje javnih naročil iz členov 53 do 56.
3. V vseh primerih se uporabljajo pravila o državljanstvu in poreklu iz členov 8 in 9 Uredbe (EU) št. 236/2014.

Člen 53

Postopki oddaje javnih naročil za storitve

1. Javna naročila storitev v vrednosti najmanj 300 000 EUR se oddajo po mednarodnem omejenem postopku oddaje javnih naročil po objavi obvestila o javnem naročilu. Obvestilo o javnem naročilu se objavi v vseh ustreznih medijih zunaj programskega območja, v njem pa je navedeno število kandidatov, ki bodo pozvani, da predložijo ponudbe, tj. med štiri in osem kandidatov, kar zagotavlja dejansko konkurenčnost.
2. Javna naročila storitev v vrednosti več kot 60 000 EUR, vendar manj kot 300 000 EUR, se oddajo po konkurenčnem postopku s pogajanji brez objave. Upravičenec se posvetuje z vsaj tremi poljubnimi ponudniki storitev in se z enim ali več dogovori o pogojih javnega naročila.

Člen 54

Postopki oddaje javnih naročil za nabavo blaga

1. Javna naročila za nabavo blaga v vrednosti najmanj 300 000 EUR se oddajo po mednarodnem odprtem postopku oddaje javnih naročil po objavi obvestila o javnem naročilu v vseh ustreznih medijih zunaj programskega območja.
2. Javna naročila za nabavo blaga v vrednosti najmanj 100 000 EUR, vendar manj kot 300 000 EUR, se oddajo po odprtem postopku oddaje javnih naročil, ki je objavljen na programskem območju. Vsak upravičeni ponudnik mora imeti enake možnosti kot lokalna podjetja.
3. Javna naročila za nabavo blaga v vrednosti več kot 60 000 EUR, vendar manj kot 100 000 EUR, se oddajo po konkurenčnem postopku s pogajanji brez objave. Upravičenec se posvetuje z vsaj tremi poljubnimi dobavitelji in se z enim ali več dogovori o pogojih javnega naročila.

Člen 55

Postopki oddaje javnih naročil za gradnje

1. Javna naročila za gradnje v vrednosti najmanj 5 000 000 EUR se oddajo po mednarodnem odprtem postopku oddaje javnih naročil ali, glede na posebne značilnosti nekaterih gradenj, po omejenem postopku oddaje javnih naročil po objavi obvestila o javnem naročilu v vseh ustreznih medijih zunaj programskega območja.
2. Javna naročila za gradnje v vrednosti najmanj 300 000 EUR, vendar manj kot 5 000 000 EUR, se oddajo po odprtem postopku oddaje javnih naročil, ki je objavljen na programskem območju. Vsak upravičeni ponudnik mora imeti enake možnosti kot lokalna podjetja.

3. Javna naročila za gradnje v vrednosti najmanj 60 000 EUR, vendar manj kot 300 000 EUR, se oddajo po konkurenčnem postopku s pogajanji brez objave. Upravičenec se posvetuje z vsaj tremi poljubnimi izvajalci in se z enim ali več dogovori o pogojih javnega naročila.

Člen 56

Uporaba postopka s pogajanji

Upravičenec se lahko za uporabo postopka s pogajanji na podlagi ene oddaje naročila odloči v primerih iz členov 266, 268 in 270 Delegirane uredbe (EU) št. 1268/2012.

Oddelek 2

Finančna podpora tretjim osebam

Člen 57

Finančna podpora tretjim osebam

1. Če projekt zahteva dodelitev finančne podpore tretjim osebam, se ta lahko zagotovi, če velja naslednje:
 - (a) posamezna tretja oseba ustrezno jamči za izterjavo zneskov;
 - (b) upoštevana so načela sorazmernosti, preglednosti, dobrega finančnega poslovanja, enakega obravnavanja in nediskriminacije;
 - (c) preprečena so navzkrižja interesov;
 - (d) finančna podpora ne sme biti kumulativna ali dodeljena retroaktivno, načeloma vključuje sofinanciranje, njen namen ali posledica pa ne sme biti pridobivanje dobička za posamezno tretjo osebo;
 - (e) pogoji za dodelitev finančne podpore so strogo določeni v pogodbi, tako da upravičencu ne dopuščajo prostega poudarka. V pogodbi so zlasti podrobno opredeljene kategorije oseb, ki so upravičene do podpore, merila za dodelitev (vključno z merili za določitev točnega zneska) in stalni seznam različnih vrst dejavnosti, ki lahko prejmejo tako finančno podporo;
 - (f) najvišji znesek finančne podpore, ki se lahko izplača, ni višji od 60 000 EUR za posamezno tretjo osebo, razen kadar je finančna podpora glavni cilj projekta.
2. Uporabljajo se pravila o državljanstvu in poreklu iz členov 8 in 9 Uredbe (EU) št. 236/2014. Kadar posredovana nepovratna sredstva presega 60 000 EUR, se smiselno uporabljajo pravila o sodelovanju iz točke (b)(vi) člena 52.

NASLOV VIII

PLAČILA, PREDSTAVITEV IN POTRDIČEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV, FINANČNI POPRAVKI IN IZTERJAVE

POGLAVJE 1

Plačila

Člen 58

Letni prevzem obveznosti

1. Pri deljenem upravljanju Komisija prevzame začetne obveznosti, potem ko sprejme program v skladu s členom 5.
2. Pri posrednem upravljanju Komisija prevzame začetne obveznosti po sprejetju programa in po začetku veljavnosti sporazuma, s katerim se naloge izvrševanja proračuna prenesejo na mednarodno organizacijo ali na partnersko državo pri čezmejnem sodelovanju iz členov 81 in 82.

3. Komisija nato vsako finančno leto prevzame ustrezno obveznost najpozneje do 1. maja. Znesek letnih obveznosti je določen v skladu s finančnim načrtom, pri čemer se upoštevata napredek programa in razpoložljivost sredstev. Komisija organ upravljanja obvesti o letnem prevzemu obveznosti.

Člen 59

Splošna pravila glede plačil

1. Plačila organom upravljanja se lahko izvedejo v obliki predfinanciranja ali plačila končne razlike.
2. Odpre se bančni račun v eurih, posebej namenjen programu. Kadar plačila Komisije potekajo prek drugega bančnega računa, ki ni bančni račun programa, se s tem povezani zneski ter vse natečene obresti brez odlašanja in v celoti prenesejo na bančni račun programa.
3. Noben znesek se ne odšteje ali zadrži, prav tako pa se ne obračuna nobena posebna ali druga dajatev z enakovrednim učinkom, ki bi vplivala na te zneske ali vse natečene obresti.

Člen 60

Skupna pravila za izračun predfinanciranja

1. Organ upravljanja lahko vsako finančno leto po prejetju obvestila o letnem prevzemu obveznosti zahteva, da se mu v okviru predfinanciranja izplača do 80 % prispevka Unije za zadevno finančno leto. Od drugega finančnega leta se k zahtevku za predfinanciranje priloži začasni proračun, v katerem so podrobno navedeni obveznosti organa upravljanja in plačila za dve obračunski leti po zadnjem revizijskem mnenju iz člena 68. Komisija po pregledu začasnega proračuna, oceni dejanskih potreb programa po financiranju in preverjanju razpoložljivosti sredstev izvede plačilo celotnega zahtevanega zneska predfinanciranja ali dela tega zneska, in sicer najpozneje 60 dni po datumu, ko je bil zahtevek za plačilo registriran pri Komisiji.
2. Organ upravljanja lahko med finančnim letom v okviru dodatnega predfinanciranja zahteva izplačilo vseh že dodeljenih sredstev ali dela sredstev. Organ upravljanja v podporo svoji zahtevi predloži vmesno finančno poročilo, v katerem je utemeljeno, da odhodki, ki so dejansko nastali ali bodo predvidoma nastali pred koncem finančnega leta, presegajo že plačane zneske predfinanciranja. Tako naknadno izplačilo pomeni dodatno predfinanciranje, če mu ni predloženo revizijsko mnenje iz člena 68.
3. Komisija vsako finančno leto izvajanja programa obračuna predhodna plačila v okviru predfinanciranja glede na dejansko nastale in upravičene odhodke, kakor so potrjeni z revizijskim mnenjem iz člena 68, po sprejetju računovodskih izkazov, kot je opisano v členu 69(2). Na podlagi rezultatov te potrditve obračuna lahko Komisija opravi potrebne finančne prilagoditve.

Člen 61

Prekinitve roka plačila

1. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil v smislu Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 lahko prekine rok plačila pri zahtevku za plačilo za največ šest mesecev v kateri koli od naslednjih okoliščin:
 - (a) po informacijah nacionalnega revizijskega organa ali revizijskega organa Unije obstajajo jasni dokazi o znatnih pomanjkljivostih pri delovanju sistema upravljanja in nadzora;
 - (b) odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil mora izvesti dodatna preverjanja, potem ko je bil obveščen in opozorjen, da so odhodki povezani z nepravilnostjo z resnimi finančnimi posledicami;
 - (c) eden od dokumentov, zahtevanih v členu 77, ni bil predložen;
 - (d) eden od dokumentov, zahtevanih v členih 60 in 64, ni bil predložen.

Organ upravljanja lahko privoli, da se obdobje prekinitve podaljša za dodatne tri mesece.

2. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil omeji prekinitev na tisti del odhodkov, ki je zajet v zahtevku za plačilo, na katerega so vplivali elementi iz prvega pododstavka odstavka 1, razen če ni mogoče ugotoviti, za kateri del odhodkov gre. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil nemudoma obvesti državo članico, ki gosti organ upravljanja, in organ upravljanja o razlogih za prekinitev ter od njiju zahteva, da razrešita stanje. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil prekliče prekinitev, takoj ko se sprejmejo potrebni ukrepi. Ta prekinitev se lahko podaljša za več kot šest mesecev, če se potrebni ukrepi ne sprejmejo.

Člen 62

Začasna ustavitev plačil

1. Komisija lahko vsa plačila ali del plačil začasno ustavi v naslednjih okoliščinah:
 - (a) obstaja resna pomanjkljivost v uspešnem delovanju sistemov upravljanja in nadzora programa, ki ogroža prispevek Unije in za katero niso bili sprejeti popravni ukrepi;
 - (b) države udeleženke huje kršijo obveznosti iz člena 31;
 - (c) odhodki so povezani z nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena in ima resne finančne posledice;
 - (d) obstaja resna pomanjkljivost v kakovosti in zanesljivosti sistema ocenjevanja in spremljanja;
 - (e) na podlagi spremljanja, ocenjevanja ali revizije obstajajo dokazi, da program ne deluje v skladu s časovnimi okviri, navedenimi v členu 4 in sporočenimi v skladu s členom 77.
2. Potem ko je Komisija organu upravljanja dala možnost, da predloži svoje pripombe, se lahko odloči začasno ustaviti vsa plačila predfinanciranja ali del teh plačil.
3. Komisija prekliče začasno ustavitev vseh ali dela plačil, ko organ upravljanja sprejme ustrezne ukrepe, ki omogočajo preključitev začasne ustavitve.

Člen 63

Plačila glavnim upravičencem

1. Plačila glavnim upravičencem se lahko izvedejo v eni od naslednjih oblik:
 - (a) predfinanciranje;
 - (b) vmesno plačilo;
 - (c) plačilo končne razlike.
2. Organ upravljanja zagotavlja, da se plačila glavnim upravičencem obdelajo čim hitreje in v skladu s podpisano pogodbo. Noben znesek se ne odšteje ali zadrži, če to ni opredeljeno v podpisani pogodbi, prav tako se ne obračuna nobena posebna ali druga dajatev z enakovrednim učinkom, zaradi katere bi se ta plačila znižala.

Člen 64

Plačilo končne razlike

1. Organ upravljanja do 30. septembra 2024 predloži zahtevek za plačilo končne razlike, ki mu priloži dokumente iz člena 77(5).
2. Plačilo končne razlike se izvede najpozneje tri mesece po datumu potrditve obračuna končnega obračunskega leta ali en mesec po datumu sprejetja končnega poročila o izvajanju, odvisno od tega, kateri datum nastopi pozneje.

Člen 65

Izjeme od sprostitev obveznosti

1. Znesek, na katerega se nanaša sprostitev obveznosti, se zniža za zneske, ki jih organ upravljanja ni mogel prijaviti Komisiji:
 - (a) ker so bili projekti začasno ustavljeni zaradi sodnih postopkov ali upravnih pritožb z odložilnim učinkom ali
 - (b) zaradi višje sile, ki je resno vplivala na izvajanje celotnega programa ali njegovega dela;
 - (c) zaradi uporabe člena 61 ali 62.
2. Organ upravljanja, ki se sklicuje na višjo silo na podlagi točke (b) odstavka 1, dokaže njene neposredne posledice za izvajanje celotnega programa ali njegovega dela. Za namene točk (a) in (b) odstavka 1 se lahko za znižanje zaprosi enkrat, če je začasna ustavitev ali višja sila trajala do največ enega leta, ali večkrat glede na trajanje višje sile ali število let med datumom sodne ali upravne odločbe, s katero je bilo izvajanje projekta začasno ustavljeno, in datumom končne sodne ali upravne odločbe.
3. Organ upravljanja do 15. februarja pošlje Komisiji informacije o izjemah iz odstavka 1 za znesek, ki ga je treba prijaviti do 31. decembra prejšnjega finančnega leta.

Člen 66

Postopek za sprostitev obveznosti

1. Komisija pravočasno obvesti organ upravljanja, kadar koli obstaja tveganje za sprostitev obveznosti v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 236/2014.
2. Komisija na podlagi informacij, ki jih je prejela na dan 15. februarja, organ upravljanja obvesti o znesku, na katerega se nanaša sprostitev obveznosti, ki izhaja iz navedenih informacij.
3. Organ upravljanja ima na voljo dva meseca, da pristane na znesek sprostitev obveznosti ali da predloži svoje pripombe.
4. Organ upravljanja do 30. junija predloži Komisiji spremenjen finančni načrt, ki za zadevno finančno leto odraža vpliv znižanega zneska podpore na tematske cilje ali tehnično pomoč v okviru programa. Če tega ne stori, Komisija spremeni finančni načrt, tako da za zadevno finančno leto zmanjša prispevek Unije. Vpliv zmanjšanja na tematske cilje in tehnično pomoč je sorazmeren.
5. Komisija spremeni sklep o sprejetju programa.

Člen 67

Uporaba eura

1. Odhodke, ki nastanejo v valuti, ki ni euro, organ upravljanja in upravičenec preračunata v eure z uporabo mesečnega računovodskega menjalnega tečaja Komisije, ki velja v enem od naslednjih mesecev:
 - (a) v mesecu, v katerem so nastali odhodki;
 - (b) v mesecu, v katerem so bili odhodki predloženi v pregled v skladu s členom 32(1);
 - (c) v mesecu, v katerem je bil o odhodkih obveščen glavni upravičenec.
2. Izbrana metoda je določena v programu in se uporablja med trajanjem programa. Za tehnično pomoč in projekte se lahko uporabljata različni metodi.

POGLAVJE 2

Predstavitev in potrditev računovodskih izkazov

Člen 68

Predstavitev računovodskih izkazov

1. Računovodske izkaze v okviru programa pripravi organ upravljanja. Ti računovodski izkazi so neodvisni in ločeni ter zajemajo le transakcije v zvezi s programom. Vodijo se tako, da omogočajo analitično spremljanje programa glede na prednostne naloge in tehnično pomoč.
2. Organ upravljanja v svojem letnem poročilu Komisiji do 15. februarja predloži naslednje finančne informacije:
 - (a) računovodske izkaze za predhodno obračunsko leto;
 - (b) izjavo o upravljanju, ki jo podpiše predstavnik organa upravljanja in ki potrjuje, da:
 - (i) so informacije ustrezno prikazane, popolne in točne;
 - (ii) so bili odhodki uporabljeni za predvideni namen;
 - (iii) vzpostavljeni sistemi nadzora zagotavljajo potrebna jamstva glede zakonitosti z izkazi povezanih transakcij;
 - (c) letni povzetek nadzora, ki ga je izvajal organ upravljanja, vključno z analizo narave in razsežnosti napak ter pomanjkljivosti, ugotovljenih v sistemih, in sprejetimi ali načrtovanimi popravnimi ukrepi;
 - (d) revizijsko mnenje o letnih računovodskih izkazih;
 - (e) letno revizijsko poročilo, ki ga pripravi revizijski organ in vsebuje povzetek opravljenih revizij, vključno z analizo narave in razsežnosti napak ter pomanjkljivosti, ugotovljenih na sistemski ravni ali pri projektih, in sprejetimi ali načrtovanimi popravnimi ukrepi;
 - (f) oceno stroškov, ki so nastali od 1. julija do 31. decembra v predhodnem letu;
 - (g) seznam projektov, ki so se zaključili med obračunskim letom.
3. Računovodski izkazi iz točke (a) odstavka 2 se predložijo za vsak program ter na ravni posamezne prednostne naloge in tehnične pomoči vključujejo:
 - (a) nastale in plačane odhodke ter zaslužene in prejete prihodke organa upravljanja;
 - (b) preklicane in izterjane zneske med obračunskim letom, zneske, ki jih je treba izterjati na koncu obračunskega leta, in neizterljive zneske.
4. V revizijskem mnenju iz točke (d) odstavka 2 je opredeljeno, ali računovodski izkazi zagotavljajo resničen in pošten pregled, ali so z njimi povezane transakcije zakonite in redne ter ali vzpostavljeni sistemi nadzora ustrezno delujejo. V mnenju je navedeno tudi, ali se je pri revizijskem delu pojavil dvom o trditvah v izjavi o upravljanju iz točke (b) odstavka 2.

Člen 69

Potrditev računovodskih izkazov

1. Komisija pregleda računovodske izkaze in organ upravljanja do 31. maja v letu po koncu obračunskega leta obvesti, ali potrjuje, da so računovodski izkazi popolni, točni in verodostojni.
2. Komisija poravna predfinanciranje na podlagi nastalih upravičenih odhodkov, kot so potrjeni z revizijskim mnenjem iz točke (d) člena 68(2).
3. Potrditev računovodskih izkazov ne posega v nobene nadaljnje finančne popravke v skladu s členom 72.

Člen 70

Obdobje vodenja evidenc

1. Organ upravljanja in upravičenci hranijo vse dokumente, povezane s programom ali projektom, še pet let od datuma plačila salda za program. Zlasti hranijo poročila, dokazila ter računovodske izkaze, računovodske listine in vse druge dokumente, povezane s financiranjem programa (vključno z vsemi dokumenti v zvezi z dodelitvijo javnih naročil) in projektov.
2. Ne glede na odstavke 1 se evidence, ki se nanašajo na revizije, pritožbe, pravne spore ali izterjavo zahtevkov, ki izhajajo iz izvedbe programa ali projekta, vodijo, dokler take revizije, pritožbe, pravni spori ali izterjave zahtevkov niso razrešeni.

POGLAVJE 3

Finančni popravki in izterjave

Oddelek 1

Finančni popravki

Člen 71

Finančni popravki, ki jih izvede organ upravljanja

1. Organ upravljanja je najprej odgovoren za preprečevanje in preiskovanje nepravilnosti ter izvajanje potrebnih finančnih popravkov in izterjav. V primeru sistemskih nepravilnosti organ upravljanja razširi svojo preiskavo na vse morebiti prizadete dejavnosti.

Organ upravljanja izvede potrebne finančne popravke v povezavi s posameznimi ali sistemskimi nepravilnostmi, odkritimi v projektih, tehnični podpori ali programu. Finančni popravki zajemajo preklic celotnega ali dela prispevka Unije za projekt ali tehnično pomoč. Organ upravljanja upošteva naravo in resnost nepravilnosti in finančne izgube ter izvede sorazmerni finančni popravek. Organ upravljanja finančne popravke evidentira v letnih računovodskih izkazih za obračunsko leto, v katerem je sprejeta odločitev o preklicu.

2. Prispevek Unije, preklican v skladu z odstavkom 1, se lahko ponovno uporabi v zadevnem programu v skladu z odstavkom 3.
3. Prispevek, preklican v skladu z odstavkom 1, se ne sme ponovno uporabiti za projekt, ki je bil finančno popravljen, ali v primeru, kadar je bil finančni popravek izveden zaradi sistemske nepravilnosti za noben projekt, na katerega je vplivala sistemska nepravilnost.

Člen 72

Finančni popravki Komisije

1. Komisija izvede finančne popravke s črtanjem celotnega ali dela prispevka Unije k programu in izterjavo od organa upravljanja, da se iz financiranja Unije izključijo odhodki, ki kršijo pravo, ki se uporablja, ali so povezani s pomanjkljivostmi v sistemih upravljanja in nadzora programa, ki sta jih ugotovila Komisija ali Računsko sodišče.
2. Kršitev prava, ki se uporablja, vodi k finančnemu popravku samo v povezavi z odhodki, prijavljenimi Komisiji, in kadar je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:
 - (a) kršitev je vplivala na izbiro pogodbe v zvezi s projektom ali tehnično podporo ali pa zaradi narave kršitve navedenega vpliva ni mogoče ugotoviti, je pa mogoče utemeljeno sklepati, da je imela kršitev tak učinek;
 - (b) kršitev je vplivala na znesek odhodkov, prijavljenih za program, ali pa zaradi narave kršitve ni mogoče ugotoviti njenega finančnega vpliva, je pa mogoče utemeljeno sklepati, da je imela kršitev tak učinek.

3. Komisija izvede finančne popravke zlasti, kadar po potrebnem pregledu ugotovi, da:
- (a) obstaja resna pomanjkljivost v sistemih upravljanja in nadzora programa, kar ogroža že plačani prispevek Unije;
 - (b) organ upravljanja ni izpolnil svojih obveznosti iz člena 71 pred začetkom postopka finančnih popravkov iz tega odstavka;
 - (c) odhodki, prijavljeni v letnem ali končnem poročilu, so nepravilni in jih organ upravljanja ni popravil pred začetkom postopka finančnih popravkov iz tega odstavka.

Komisija svoje finančne popravke utemelji na posameznih primerih ugotovljene nepravilnosti, pri čemer upošteva, ali je nepravilnost sistemska. Kadar ni mogoče natančno določiti zneska nepravilnih odhodkov, Komisija uporabi pavšalni ali ekstrapolirani finančni popravek.

4. Komisija pri odločanju o znesku finančnega popravka iz odstavka 3 upošteva načelo sorazmernosti, tako da upošteva naravo in resnost nepravilnosti ter obseg in finančne posledice pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in nadzora, ki so bile ugotovljene v programu.

5. Kadar Komisija svoje stališče utemeljuje na podlagi poročil zunanjih revizorjev, se po zaslišanju organa upravljanja in revizorjev sama odloči glede finančnih posledic.

6. Zaključek programa ne posega v pravico Komisije do naknadne izvedbe finančnih popravkov v zvezi z organom upravljanja.

7. Kot merila za določitev stopnje finančnega popravka, ki se uporabi, in merila za uporabo pavšalnih stopenj ali ekstrapoliranega finančnega popravka se uporabljajo merila, ki so bila sprejeta v skladu z Uredbo (EU) št. 1303/2013 ⁽¹⁾, zlasti členom 144, in merila iz Sklepa Komisije z dne 19. decembra 2013 ⁽²⁾.

Člen 73

Postopek

1. Komisija pred sprejetjem sklepa o finančnem popravku obvesti organ upravljanja o začasnih ugotovitvah svojega pregleda in zahteva, da organ upravljanja v dveh mesecih predloži svoje pripombe.

2. Kadar Komisija predlaga finančni popravek na podlagi ekstrapolacije ali pavšala, ima organ upravljanja s pregledom zadevne dokumentacije možnost dokazati, da je dejanski obseg nepravilnosti manjši kot v oceni Komisije. Organ upravljanja lahko v dogovoru s Komisijo navedeni pregled omeji na ustrezen delež ali vzorec zadevne dokumentacije. Razen v upravičenih primerih rok za navedeni pregled ni daljši od dveh mesecev, ki sledita obdobju dveh mesecev iz odstavka 1.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁽²⁾ Sklep Komisije z dne 19. decembra 2013 o opredelitvi in odobritvi smernic za določanje finančnih popravkov pri izdatkih, financiranih s strani Unije v okviru deljenega upravljanja, ki jih izvede Komisija zaradi neskladnosti s pravili o javnih naročilih (C(2013)9527).

3. Komisija upošteva vsa dokazila, ki jih organ upravljanja predloži v rokih iz odstavkov 1 in 2.
4. Kadar organ upravljanja ne sprejme začasnih ugotovitev Komisije, je povabljen na zaslišanje pred Komisijo, da se zagotovi dostopnost vseh ustreznih informacij in pripomb kot podlaga za ugotovitve Komisije o izvedbi finančnega popravka.
5. V primeru dogovora in brez poseganja v odstavek 6 lahko organ upravljanja v skladu s členom 71(2) ponovno uporabi preklicani prispevek k zadevnemu programu.
6. Komisija sprejme sklep o izvedbi finančnih popravkov v šestih mesecih od datuma zaslišanja ali od datuma prejema dodatnih informacij, kadar se organ upravljanja strinja, da predloži take dodatne informacije po zaslišanju. Komisija upošteva vse informacije in pripombe, predložene med postopkom. Če zaslišanje ni izvedeno, se šestmesečni rok začne dva meseca po datumu vabila na zaslišanje, ki ga je poslala Komisija.
7. Kadar Komisija ali Računsko sodišče odkrijeta nepravilnosti, ki dokazujejo resno pomanjkljivost pri učinkovitem delovanju sistemov upravljanja in nadzora, se s finančnim popravkom zmanjša prispevek Unije.

Prvi pododstavek se ne uporablja v primeru resne pomanjkljivosti pri učinkovitem delovanju sistemov upravljanja in nadzora, ki je bila pred datumom, ko sta jo odkrila Komisija ali Računsko sodišče:

- (a) ugotovljena v izjavi o upravljanju, letnem poročilu o nadzoru ali revizijskem mnenju, predloženem Komisiji v skladu s členom 68, ali v drugih revizijskih poročilih revizijskega organa, predloženih Komisiji, ter so bili sprejeti ustrezni ukrepi; ali
- (b) je v zvezi z njo organ upravljanja že sprejel ustrezne popravne ukrepe.

Ocena resnih pomanjkljivosti pri uspešnem delovanju sistemov upravljanja in nadzora temelji na pravu, ki se uporablja, kadar so predložene ustrezne izjave o upravljanju, letna poročila o nadzoru in revizijska mnenja.

Ko Komisija odloča o finančnem popravku:

- (a) upošteva načelo sorazmernosti tako, da upošteva naravo in težo resne pomanjkljivosti pri uspešnem delovanju sistemov upravljanja in nadzora ter njene finančne posledice za proračun Unije;
- (b) za uporabo pavšalne stopnje ali ekstrapoliranega popravka izključi nepravilne odhodke, ki jih je predhodno ugotovil organ upravljanja in so bili predmet prilagoditve v računovodskih izkazih, ter odhodke, ki so predmet tekoče ocene zakonitosti in pravilnosti;
- (c) upošteva pavšalno stopnjo ali ekstrapolirane popravke, ki jih je organ upravljanja uporabil za odhodke za druge resne pomanjkljivosti, ki jih je ugotovil, ko je določil obstoj preostalega tveganja za proračun Unije.

Oddelek 2

Izterjave

Člen 74

Finančne obveznosti in izterjave

1. Organ upravljanja je odgovoren za izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov.
2. Kadar je izterjava povezana s kršitvijo pravnih obveznosti s strani organa upravljanja, ki izhajajo iz te uredbe in Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, je organ upravljanja odgovoren za povračilo zadevnih zneskov Komisiji.

3. Kadar je izterjava povezana s sistemskimi pomanjkljivostmi v sistemih upravljanja in nadzora v okviru programa, je organ upravljanja odgovoren za povračilo zadevnih zneskov Komisiji v skladu s porazdelitvijo obveznosti med države udeleženke, kot je določeno v programu.
4. Kadar je izterjava povezana z zahtevkom za izplačilo, ki je naslovljen na upravičenca s sedežem v državi članici, in organ upravljanja ne more izterjati dolga, država članica, v kateri ima sedež upravičenec, plača ustrezni znesek organu upravljanja in ga izterja od upravičenca.
5. Kadar je izterjava povezana z zahtevkom za izplačilo, ki je naslovljen na upravičenca s sedežem v partnerski državi pri čezmejnem sodelovanju, in organ upravljanja ne more izterjati dolga, je stopnja obveznosti partnerske države pri čezmejnem sodelovanju, v kateri ima sedež upravičenec, enaka tisti, ki je določena v ustreznih sporazumih o financiranju iz členov 8 in 9.

Člen 75

Povračilo organu upravljanja

1. Organ upravljanja izterja neupravičeno plačane zneske z zamudnimi obrestmi od glavnega upravičenca. Zadevni upravičenci glavnemu upravičencu povrnejo neupravičeno plačane zneske v skladu s sporazumom o partnerstvu, ki so ga podpisali. Če glavni upravičenec ne more zagotoviti povračila od zadevnega upravičenca, organ upravljanja uradno obvesti slednjega, da povrne znesek glavnemu upravičencu. Če zadevni upravičenec ne povrne zneska, organ upravljanja od države udeleženke, v kateri ima sedež zadevni upravičenec, zahteva, da povrne neupravičeno plačane zneske v skladu s členom 74(2) do (5).
2. Organ upravljanja ravna s potrebno skrbnostjo, da se ob podpori držav udeleženk zagotovi povračilo na podlagi nalogov za izterjavo. Organ upravljanja zlasti zagotovi, da je terjatev resnična, v fiksnem znesku in zapadla. Kadar organ upravljanja ne namerava izterjati ugotovljenega dolga, zagotovi, da je opustitev pravilna ter v skladu z načeloma dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti. Odločitev o odpovedi izterjavi je treba predložiti v predhodno odobritev skupnemu nadzornemu odboru.
3. Organ upravljanja Komisijo obvešča o vseh korakih za izterjavo neporavnanih zneskov. Komisija lahko kadar koli prevzame nalogo izterjave zneskov neposredno od upravičenca ali zadevne države udeleženke.
4. V dokumentaciji, predloženi državi udeleženci ali Komisiji, so vsi dokumenti, ki omogočajo izvedbo izterjave, ter dokazila o korakih, ki jih je opravil organ upravljanja za izterjavo neporavnanih zneskov.
5. Pogodbe, ki jih sklene organ upravljanja, vsebujejo klavzulo, ki Komisiji ali državi udeleženci, v kateri ima sedež upravičenec, omogoča, da izterja vse zneske, ki niso bili poravnani organu upravljanja in ki jih ta ni mogel izterjati.

Člen 76

Povračilo Komisiji

1. Vsa povračila Komisiji se izvedejo pred datumom zapadlosti iz naloga za izterjavo. Datum zapadlosti je 45 dni od datuma izdaje obvestila o dolgovanem znesku.
2. Za vsako zamudo pri povračilu se plačajo zamudne obresti, ki se zaračunajo od datuma zapadlosti plačila do datuma dejanskega plačila. Obrestna stopnja je tri in pol odstotne točke nad stopnjo, ki jo Evropska centralna banka v svojih operacijah glavnega refinanciranja uporablja na prvi delovni dan v mesecu datuma zapadlosti. Zneski, ki jih je treba povrniti, se lahko izravnavajo s katerimi koli zneski, ki so dolgovani upravičencu ali državi udeleženci. To ne vpliva na pravico strani, da se dogovorijo za plačilo v obrokih.

NASLOV IX

POROČANJE, SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE*Člen 77***Letna poročila organa upravljanja**

1. Organ upravljanja Komisiji do 15. februarja predloži letno poročilo, ki ga je odobril skupni nadzorni odbor. Navedeno letno poročilo vključuje tehnični in finančni del, ki zajemata predhodno obračunsko leto.
2. V tehničnem delu so opisani:
 - (a) napredek, dosežen pri izvajanju programa in njegovih prednostnih nalog;
 - (b) podroben seznam podpisanih pogodb in seznam izbranih projektov, za katere še niso bile sklenjene pogodbe, vključno z rezervnimi seznam;
 - (c) dejavnosti tehnične pomoči, ki so se izvajale;
 - (d) sprejeti ukrepi, kar zadeva spremljanje in ocenjevanje projektov, rezultati teh ukrepov in ukrepanje za odpravo ugotovljenih težav;
 - (e) dejavnosti obveščanja in komuniciranja, ki so se izvajale.
3. Finančni del se pripravi v skladu s členom 68(2).
4. Poleg tega letno poročilo vsebuje napoved dejavnosti, ki se bodo izvajale v naslednjem obračunskem letu. Napoved vključuje:
 - (a) posodobljeno strategijo revizije;
 - (b) delovni program, finančni načrt in načrtovano uporabo tehnične pomoči;
 - (c) letni načrt spremljanja in ocenjevanja v skladu s členom 78(2);
 - (d) letni načrt obveščanja in komuniciranja v skladu s členom 79(4).
5. Organ upravljanja Komisiji do 30. septembra 2024 predloži končno poročilo, ki ga je odobril skupni nadzorni odbor. To končno poročilo smiselno zajema informacije, zahtevane v odstavkih 2 in 3, za zadnje obračunsko leto in za celotno trajanje programa.

*Člen 78***Spremljanje in ocenjevanje**

1. Cilj spremljanja in ocenjevanja programa je izboljšati kakovost zasnove in izvajanja ter oceniti in izboljšati njegovo doslednost, uspešnost, učinkovitost in učinek. Rezultati spremljanja in ocenjevanja se upoštevajo pri ciklu načrtovanja in izvajanja programa.
2. V program se vključi okvirni načrt spremljanja in ocenjevanja za celotno trajanje programa. V okviru vsakega programa se nato pripravi letni načrt spremljanja in ocenjevanja, ki ga bo organ upravljanja izvajal v skladu s smernicami Komisije in metodologijo ocenjevanja. Letni načrt se predloži Komisiji najpozneje 15. februarja.
3. Organ upravljanja poleg vsakdanjega spremljanja izvaja tudi ciljno naravnano spremljanje programa in projekta.
4. Komisija ima dostop do vseh poročil o spremljanju in ocenjevanju.

5. Komisija lahko kadar koli izvede ocenjevanje ali spremljanje programa ali dela programa. Na podlagi rezultatov ocenjevanja ali spremljanja, ki se sporočijo skupnemu nadzornemu odboru in organu upravljanja, pristojnega za program, se lahko izvedejo prilagoditve programa.

NASLOV X

PREPOZNAVNOST

Člen 79

Prepoznavnost

1. Za zagotovitev ustreznega obveščanja javnosti so odgovorni organ upravljanja in upravičenci.
2. Organ upravljanja in upravičenci zagotavljajo ustrezno prepoznavnost prispevka Unije k programom in projektom, da se poveča ozaveščenost javnosti o ukrepih Unije in se vzpostavi dosledna slika podpore Unije v vseh državah udeleženkah.
3. Organ upravljanja zagotavlja, da so strategija in ukrepi za spodbujanje prepoznavnosti, ki jih sprejmejo upravičenci, v skladu s smernicami Komisije.
4. V program sta vključena strategija obveščanja za celotno trajanje programa ter okvirni načrt obveščanja in komuniciranja za prvo leto, vključno z ukrepi za spodbujanje prepoznavnosti. V okviru vsakega programa se nato pripravi letni načrt obveščanja in komuniciranja, ki ga bo izvajal organ upravljanja. Navedeni načrt se predloži Komisiji najpozneje 15. februarja.

TRETJI DEL

POSEBNE DOLOČBE

NASLOV I

POSREDNO UPRAVLJANJE PREK MEDNARODNIH ORGANIZACIJ

Člen 80

Mednarodne organizacije kot organ upravljanja

1. Države udeleženke lahko predlagajo, da program upravlja mednarodna organizacija.
2. Za organ upravljanja se lahko predlagajo samo mednarodne organizacije v smislu člena 43 Delegirane uredbe (EU) št. 1268/2012.
3. Mednarodna organizacija izpolnjuje zahteve iz člena 60 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.
4. Preden Komisija sprejme program, pridobi dokaze, da so izpolnjene zahteve iz odstavka 3.

Člen 81

Pravila za programe, ki jih upravlja mednarodna organizacija

1. Komisija in mednarodna organizacija skleneta sporazum, v katerem podrobno določita ureditev, ki se uporablja za program. Če program prispeva k finančnemu instrumentu v skladu s členom 42, se upoštevajo pogoji in zahteve v zvezi s poročanjem iz člena 140 Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.
2. Določbe iz dela II se uporabljajo za programe, ki jih upravlja mednarodna organizacija, razen če je s sporazumom iz odstavka 1 drugače določeno.

NASLOV II

POSREDNO UPRAVLJANJE PREK PARTNERSKE DRŽAVE PRI ČEZMEJNEM SODELOVANJU

Člen 82

Partnerske države pri čezmejnem sodelovanju kot organ upravljanja

1. Države udeleženke lahko predlagajo, da program upravlja partnerska država pri čezmejnem sodelovanju.
2. Narava nalog, za katere je pooblaščen imenovana partnerska država pri čezmejnem sodelovanju, je določena v sporazumu, ki ga Komisija in partnerska država pri čezmejnem sodelovanju podpišeta v skladu z določbami o posrednem upravljanju iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 in Delegirane uredbe (EU) št. 1268/2012.
3. V sporazumu iz odstavka 2 je podrobno opisana ureditev, ki se uporablja za program. V njem je zlasti določeno, katere določbe iz dela II se uporabljajo glede na naravo nalog, za katere je pooblaščen organ upravljanja, in zadevne zneske.

ČETRTI DEL

KONČNE DOLOČBE

Člen 83

Prehodne določbe

Uredba Komisije (ES) št. 951/2007 ⁽¹⁾ se še naprej uporablja za pravne akte in obveznosti za namene izvrševanja proračuna v letih pred letom 2014.

Člen 84

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2014.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. avgusta 2014

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ Uredba Komisije (ES) št. 951/2007 z dne 9. avgusta 2007 o določitvi izvedbenih pravil za programe čezmejnega sodelovanja, ki se financirajo v okviru Uredbe (ES) št. 1638/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o splošnih določbah o ustanovitvi Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (UL L 210, 10.8.2007, str. 10).

PRILOGA

Merila za imenovanje organa upravljanja

Postopek imenovanja temelji na naslednjih elementih notranjega nadzora:

1. Notranji nadzor

- (i) Organizacijska struktura za funkcije organa upravljanja ter dodelitev funkcij med posameznimi organi in znotraj posameznih organov, kot je opisano v poglavju 2 naslova IV dela II, da se po potrebi zagotovi spoštovanje načela ločevanja nalog.
- (ii) V primeru prenosa nalog na posredniške organe: okvir za zagotovitev opredelitve pristojnosti in obveznosti vsakega posameznega organa, preverjanja njihovih zmogljivosti za opravljanje prenesenih nalog in obstoja postopkov poročanja.
- (iii) Postopki poročanja in spremljanja za preprečevanje, ugotavljanje in odpravljanje nepravilnosti ter izterjavo neupravičeno plačanih zneskov.
- (iv) Načrt za razporeditev ustreznih človeških virov s potrebnimi spretnostmi na različnih ravneh in za različne funkcije v organizaciji.

2. Obvladovanje tveganj

Sistem za zagotavljanje, da se vsaj enkrat na leto izvede ustrezen postopek obvladovanja tveganja, zlasti v primeru večjih sprememb dejavnosti, ob upoštevanju načela sorazmernosti.

3. Dejavnosti upravljanja in nadzora

- (i) Postopki izbire projektov ob zagotavljanju načel preglednosti, enakega obravnavanja, nediskriminacije, objektivnosti in poštene konkurence. Za upoštevanje teh načel:
 - a) se projekti izberejo in dodelijo na podlagi predhodno objavljenih meril za izbor in dodelitev, ki so določena v ocenjevalni razpredelnici. Merila za izbor se uporabljajo za oceno vložnikove zmožnosti za izvedbo predlaganega ukrepa ali delovnega programa. Merila za dodelitev se uporabljajo za oceno kakovosti predloga projekta glede na zastavljene cilje in prednostne naloge;
 - b) za nepovratna sredstva veljajo pravila predhodnega in naknadnega obveščanja javnosti;
 - c) so vložniki pisno obveščeni o rezultatih ocenjevanja. Če se zahtevana nepovratna sredstva ne dodelijo, organ upravljanja predloži razloge za zavrnitev vloge s sklicem na merila za izbor in merila za dodelitev, ki jih vloga ne izpolnjuje;
 - d) je treba preprečiti kakršno koli navzkrižje interesov;
 - e) se ista pravila in pogoji uporabljajo za vse vložnike.
- (ii) Postopki upravljanja pogodb.
- (iii) Postopki preverjanja, vključno z upravnim preverjanjem vsakega zahtevka za plačilo, ki ga predložijo upravičenci, in preverjanje projektov na kraju samem.
- (iv) Postopki obdelave in odobritve plačil.
- (v) Postopki za vzpostavitev sistema za elektronsko zbiranje, evidentiranje in shranjevanje podatkov o posameznih projektih ter za zagotovitev, da je varnost sistemov IT skladna z mednarodno sprejetimi standardi.
- (vi) Postopki, ki jih določi organ upravljanja, za zagotovitev, da upravičenci vodijo ločeno računovodstvo ali ustrezno računovodsko kodo za vse transakcije v zvezi s projektom.

- (vii) Postopki za uvedbo uspešnih in sorazmernih ukrepov proti goljufijam.
- (viii) Postopki za pripravo računovodskih izkazov in zagotavljanje njihove pravilnosti, popolnosti in točnosti ter skladnosti odhodkov s pravili, ki se uporabljajo.
- (ix) Postopki za zagotovitev ustrezne revizijske sledi in sistema arhiviranja.
- (x) Postopki za pripravo izjave o zanesljivosti upravljanja, poročila o opravljenem nadzoru in ugotovljenih pomanjkljivostih ter letnega povzetka končnih revizij in nadzora.
- (xi) Kadar se naloge prenesejo na posredniške organe, bi morala merila za imenovanje vključevati oceno veljavnih postopkov za zagotovitev, da organ upravljanja preverja zmožnosti posredniških organov za izvajanje nalog in spremljanje ustreznega izvajanja teh nalog.

4. Obveščanje in komuniciranje

- (i) Organ upravljanja pridobi ali pripravi in uporabi ustrezne informacije za podporo delovanja drugih elementov notranjega nadzora.
- (ii) Organ upravljanja interno razširja informacije, vključno s cilji in odgovornostmi v zvezi z notranjim nadzorom, ki so potrebne za podporo delovanja drugih elementov notranjega nadzora.
- (iii) Organ upravljanja komunicira z zunanjimi stranmi v zvezi z zadevami, ki vplivajo na delovanje drugih elementov notranjega nadzora.

5. Spremljanje

Dokumentirani postopki, izvedena preverjanja in ocene za preveritev obstoja in delovanja elementov notranjega nadzora.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 898/2014**z dne 18. avgusta 2014****o razveljavitvi dokončne protidampinške dajatve na uvoz aktivnega oglja v prahu s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1225/2009**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1225/2009 z dne 30. novembra 2009 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske skupnosti ⁽¹⁾ („osnovna uredba“), ter zlasti člena 9 in člena 11(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

A. POSTOPEK**1. Veljavni ukrepi**

- (1) Svet je po protidampinški preiskavi („prvotna preiskava“) z Uredbo (ES) št. 1006/96 ⁽²⁾ uvedel dokončno protidampinško dajatev („dokončni protidampinški ukrepi“) na uvoz aktivnega oglja v prahu s poreklom iz Ljudske republike Kitajske („LRK“), ki se trenutno uvršča pod oznako KN ex 3802 10 00. Uveden je bil ukrep v obliki fiksne dajatve v višini 323 EUR na tono (neto teže).
- (2) Svet je po dveh pregledih zaradi izteka ukrepa podaljšal veljavnost ukrepov z Uredbo (ES) št. 1011/2002 ⁽³⁾ („prvi pregled zaradi izteka ukrepa“) oziroma z Uredbo (ES) št. 649/2008 ⁽⁴⁾ („drugi pregled zaradi izteka ukrepa“).

2. Zahtevek za pregled zaradi izteka ukrepa

- (3) Po objavi obvestila o bližnjem izteku veljavnosti ⁽⁵⁾ dokončnih protidampinških ukrepov je Komisija 9. aprila 2013 glede teh ukrepov prejela zahtevek za začetek pregleda zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe. Zahtevek sta vložili družbi Cabot Norit Nederland BV in Cabot Norit (UK) Ltd („vložnika“) v imenu proizvajalcev, ki v tem primeru predstavljajo več kot 25 % skupne proizvodnje aktivnega oglja v prahu v Uniji.
- (4) Zahtevek je bil utemeljen s tem, da bi iztek ukrepov verjetno povzročil nadaljevanje dampinga in ponovitev škode za industrijo Unije.

3. Začetek pregleda zaradi izteka ukrepa

- (5) Komisija je po posvetu s svetovalnim odborom ugotovila, da obstajajo zadostni dokazi za začetek pregleda zaradi izteka ukrepa, in je zato 6. julija 2013 z obvestilom, objavljenim v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽⁶⁾ („obvestilo o začetku“), napovedala začetek pregleda zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe.

B. UMIK ZAHTEVKA ZA PREGLED ZARADI IZTEKA UKREPA IN ZAKLJUČEK POSTOPKA

- (6) V dopisu, naslovljenem na Komisijo 7. maja 2014, sta vložnika uradno umaknila zahtevek za pregled zaradi izteka ukrepa.
- (7) V skladu s členom 9(1) osnovne uredbe se lahko v primeru umika zahtevka za pregled postopek zaključi, razen če taka ustavitev ne bi bila v interesu Unije.

⁽¹⁾ UL L 343, 22.12.2009, str. 51.⁽²⁾ UL L 134, 5.6.1996, str. 20.⁽³⁾ UL L 155, 14.6.2002, str. 1, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 931/2003 (UL L 133, 29.5.2003, str. 36).⁽⁴⁾ UL L 181, 10.7.2008, str. 1.⁽⁵⁾ UL C 349, 15.11.2012, str. 19.⁽⁶⁾ UL C 195, 6.7.2013, str. 4.

- (8) V preiskavi ni bilo ugotovljeno, da taka ustavitev ni v interesu Unije. V skladu s tem je Komisija sklenila, da bi bilo treba postopek zaključiti in razveljaviti veljavno protidampinško dajatev.
- (9) Zainteresirane strani so bile o tem ustrezno obveščene in so imele možnost predložiti pripombe. Komisija ni prejela nobenih pripomb.
- (10) Komisija zato ugotavlja, da bi bilo treba protidampinški postopek v zvezi z uvozom aktivnega oglja v prahu s poreklom iz LRK v Unijo zaključiti in razveljaviti protidampinško dajatev.
- (11) Razveljavitev ukrepov iz te uredbe je v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 15(1) osnovne uredbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Protidampinška dajatev na uvoz aktivnega oglja v prahu, ki se trenutno uvršča pod oznako KN ex 3802 10 00 (oznaka TARIC 3802 10 00 20), s poreklom iz Ljudske republike Kitajske se razveljavi, zadevni postopek pa se zaključi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. avgusta 2014

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 899/2014**z dne 18. avgusta 2014****o določitvi standardnih uvoznih vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT) ⁽¹⁾,

ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave ⁽²⁾ ter zlasti člena 136(1) Izvedbene uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbena uredba (EU) št. 543/2011 na podlagi izida večstranskih trgovinskih pogajanj urugvajskega kroga določa merila, po katerih Komisija določi standardne vrednosti za uvoz iz tretjih držav za proizvode in obdobja iz dela A Priloge XVI k tej uredbi.
- (2) Standardna uvozna vrednost se izračuna vsak delovni dan v skladu s členom 136(1) Izvedbene uredbe (EU) št. 543/2011 ob upoštevanju spremenljivih dnevnih podatkov. Zato bi morala ta uredba začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Standardne uvozne vrednosti iz člena 136 Izvedbene uredbe (EU) št. 543/2011 so določene v Prilogi k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 18. avgusta 2014

Za Komisijo

V imenu predsednika

Jerzy PLEWA

Generalni direktor za kmetijstvo in razvoj podeželja

⁽¹⁾ UL L 299, 16.11.2007, str. 1.

⁽²⁾ UL L 157, 15.6.2011, str. 1.

PRILOGA

Standardne uvozne vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave

(EUR/100 kg)		
Oznaka KN	Oznaka tretje države ⁽¹⁾	Standardna uvozna vrednost
0707 00 05	TR	81,4
	ZZ	81,4
0709 93 10	TR	100,6
	ZZ	100,6
0805 50 10	AR	141,5
	CL	209,1
	TR	164,2
	UY	166,5
	ZA	124,1
0806 10 10	ZZ	161,1
	BR	182,9
	EG	208,5
	MA	170,5
	MX	246,5
	TR	144,4
	ZZ	190,6
0808 10 80	AR	93,4
	BR	91,6
	CL	100,6
	CN	120,3
	NZ	120,6
	US	131,1
	ZA	112,2
	ZZ	110,0
0808 30 90	AR	78,8
	CL	72,3
	TR	141,6
	ZA	101,6
	ZZ	98,6
0809 30	MK	69,0
	TR	133,7
	ZZ	101,4
0809 40 05	BA	44,3
	MK	49,3
	ZA	207,0
	ZZ	100,2

⁽¹⁾ Nomenklatura držav, določena v Uredbi Komisije (ES) št. 1833/2006 (UL L 354, 14.12.2006, str. 19). Oznaka „ZZ“ predstavlja „druga porekla“.

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 23. novembra 2011

o državni pomoči C 28/10, ki jo je izvedla Portugalska za shemo zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 7756)

(Besedilo v portugalskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2014/532/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ta sklep obravnava državno pomoč, ki jo je uvedla Portugalska v obliki sheme zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil (v nadaljnjem besedilu: shema).

1. POSTOPKOVNI VIDIKI

- (2) Portugalska je 12. januarja 2009 priglasila shemo zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil na podlagi oddelka 5.1 Sporočila Komisije „Začasni okvir Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi“ ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: začasni okvir).
- (3) Čeprav je bila shema prvotno priglašena kot zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil za države OECD, obsega tudi domače trgovinske transakcije.
- (4) Ker so portugalski organi potrdili, da se je shema izvajala od januarja 2009, je Komisija z dopisom z dne 19. aprila 2010 Portugalsko obvestila, da je bila shema vpisana v register nepriglašениh pomoči.
- (5) Komisija je z dopisom z dne 27. oktobra 2010 obvestila Portugalsko o začetku preiskave na podlagi člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v zvezi s shemo.
- (6) Portugalski organi so z dopisom z dne 29. novembra 2010 poslali svoje pripombe na dopis Komisije z dne 27. oktobra 2010. Priložili so dva dopisa zavarovateljev kreditov (CESCE in COSEC) z dne 22. novembra 2010 oziroma 23. novembra 2010.
- (7) Sklep Komisije o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* dne 9. aprila 2011 ⁽³⁾. Komisija je pozvala vse zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe o shemi. Prejete niso bile nobene pripombe.

⁽¹⁾ UL C 111, 9.4.2011, str. 46.

⁽²⁾ UL C 16, 22.1.2009, str. 1. Komisija je od 17. decembra 2008 uporabljala začasni okvir, 19. januarja 2009 pa je na podlagi začasnega okvira odobrila shemo „Omejeni zneski pomoči“ (zadeva N 13/09) za Portugalsko.

⁽³⁾ Glej opombo 1.

2. OPIS UKREPA

2.1 CILJ

- (8) Portugalski organi so trdili, da se je zaradi trenutne finančne krize povečalo tveganje za komercialne dejavnosti. To je posledično privedlo do vse bolj konservativnega odnosa s strani zavarovateljev kreditov, kar pa se je odražalo v ravni zavarovalnega kritja za tveganja pri komercialnih dejavnostih.
- (9) Cilj sheme je obravnavanje tržne nepopolnosti zaradi nerazpoložljivosti zavarovanja posojil in pomoč pri obnovi zaupanja v trg zavarovanj posojil.
- (10) Ti cilji se dosegajo z zagotavljanjem kritja zavarovanja posojil izvoznikom in podjetjem, katerim začasno ni na voljo kritje zavarovanja izvoznih posojil na zasebnem trgu za transakcije s kupci v državah OECD ali za domače transakcije.
- (11) Zavarovalni sektor se je po navedbah portugalskih organov od leta 2008 bistveno skrčil, to pa je povzročilo nerazpoložljivost kritja. Do 30. septembra 2010 se je skupna vrednost zavarovanega portfelja med 31. decembrom 2008 in 31. decembrom 2009 zmanjšala za 32,84 %, med 31. decembrom 2009 in 30. septembrom 2010 pa za nadaljnjih 22,4 %. Skupna vrednost zavarovalnega portfelja se je s 30,6 milijarde EUR leta 2008 zmanjšala na 15,9 milijarde EUR leta 2010. Število zavarovanih podjetij se je zmanjšalo, in sicer s 3 709 konec leta 2008 na 2 290 septembra 2010. Dopisi zavarovateljev so bili predloženi tudi za utemeljitev potrebe po nadaljnjem izvajanju sheme do konca leta 2010, čeprav je v dopisih navedeno, da največji znesek kritja, dodeljen s shemo, ne bo dosežen. V teh dopisih je bila pojasnjena potreba po shemi, in sicer s sklicevanjem na povečano tveganje pri zavarovanju izvoznih posojil zaradi splošnih gospodarskih razmer v času okrevanja po krizi s posledičnim zvišanjem cen in zmanjšanjem kritja s strani zasebnih zavarovateljev v nekaterih sektorjih.

2.2 PRAVNA PODLAGA

- (12) Nacionalna pravna podlaga za shemo sta zakonski odlok št. 175/2008 z dne 26. avgusta 2008 o ustanovitvi sklada Finova in zakonski odlok št. 211/1998 z dne 16. julija 1998, ki določa pravila, ki se uporabljajo za skupne poroštvne družbe (kot je bil spremenjen z zakonskima odlokom št. 19/2001 z dne 30. januarja 2001 in št. 309-A/2007 z dne 7. septembra 2007).

2.3 IZVAJALEC

- (13) Shema se izvaja prek naslednjih zasebnih zavarovateljev posojil, dejavnih na portugalskem trgu: COSEC, CESCE, COFACE in Credito y Caución.

2.4 UPRAVIČENCI

- (14) Glede na informacije, ki so jih portugalski organi predložili 26. novembra 2010, je bilo oktobra 2010 shemi pridruženih 399 upravičencev.
- (15) V naslednjih preglednicah je navedena delitev posojilnih limitov, odobrenih oktobra 2010.
- (16) Izkoriščanje s strani posredniškega zavarovatelja:

Zavarovalnica	Upravičenci		Posojilni limit v eurih	
	Število	(%)	Vrednost	(%)
COSEC	273	68,42	151 693 571	71,68
Credito y Caución	43	10,78	28 259 171	13,35
CESCE	55	13,78	24 747 850	11,69
COFACE	28	7,02	6 929 700	3,27
Skupaj	399	100	211 630 292	100

- (17) Razčlenitev po tržnem deležu v eurih na domače in izvozne transakcije oktobra 2010:

	Dejansko porabljen posojilni limit ⁽¹⁾	
	Vrednost (EUR)	(%)
Domače trgovinske transakcije	137 175 542	73,20
Izvozne transakcije	50 221 841	26,80
Skupaj	187 397 383	100

⁽¹⁾ Skupni znesek dodeljenega posojilnega limita znaša 211,6 milijona EUR, medtem ko je posojilni limit, ki se je učinkovito porabil za kritje trgovinskih dejavnosti, znašal 187,3 milijona EUR.

- (18) Razčlenitev po velikosti upravičenca:

Velikost upravičenca	Upravičenci		Posojilni limit v eurih	
	Število	(%)	Vrednost (EUR)	(%)
Velika podjetja	126	31,58	101 135 009	47,79
Srednje velika podjetja	158	39,60	71 507 618	33,79
Mikro/mala podjetja	115	28,82	38 987 665	18,42
Skupaj	399	100	211 630 292	100

2.5 DOLOČILA IN POGOJI UPORABE SCHEME

- (19) Shema zajema poslovna tveganja (kot so nesolventnost in podaljšane zamude plačil), povezana z izvoznimi transakcijami z državami OECD za obdobje, krajše od dveh let, ter tveganja, povezana z domačimi trgovinskimi transakcijami.
- (20) Javno zavarovanje deluje kot mehanizem za dodelitev tveganja („top-up“) z zasebnimi zavarovalci. Dodeli se le kot dopolnilo kritja, ki ga zagotovi zasebni zavarovatelj.
- (21) Po navedbah portugalskih organov se javno zavarovanje dodeli pod povsem enakimi pogoji kot zasebno zavarovanje. Zato znesek, ki ga krije javno zavarovanje, ne sme presegati zneska, ki ga krije zasebni zavarovatelj. Vendar veljavna zavarovalna premija znaša 60 % premije, ki jo zaračunava zasebni zavarovatelj. Leta 2009 je povprečna stopnja, ki se je uporabljala v okviru sheme, pomenila 0,21 % prometa, medtem ko je tržna stopnja, ki so jo zaračunavali zasebni zavarovalci, v povprečju pomenila 0,36 % prometa. Tudi povprečni tržni stopnji (0,23-odstotna leta 2007 in 0,24-odstotna leta 2008) sta bili višji od povprečne stopnje, ki se je od leta 2009 naprej uporabljala v okviru sheme.
- (22) Vsi vrnjeni zneski se v primeru zavarovanega dogodka razdelijo med državo in zasebnim zavarovalcem, kar sorazmerno z deležem zagotovljenega skupnega kritja, tj. deležem kvote, zagotavlja osnovno kritje. Postopek izterjave vodi zasebni zavarovatelj.

2.6 TRAJANJE

- (23) Shema je bila priglašena 12. januarja 2009 za obdobje od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2010. Komisiji ni bilo priglašeno nobeno podaljšanje obdobja.

2.7 PRORAČUN

- (24) Glede na informacije, ki so jih portugalski organi predložili Komisiji, najvišje poroštvo na enega upravičenca znaša 1,5 milijona EUR.
- (25) Glede na informacije, ki so jih portugalski organi predložili Komisiji, celotni proračun sheme tako za domače kot tuje izvozne transakcije znaša 2 milijardi EUR ⁽⁴⁾.

3. SKLEP KOMISIJE O FORMALNEM POSTOPKU PREISKAVE

- (26) Komisija je v svojem sklepu z dne 27. oktobra 2010 o začetku formalnega postopka preiskave navedla svojo predhodno oceno in izrazila pomisleke glede združljivosti sheme z notranjim trgov. Ti pomisleki so se nanašali na:
- uporabo sheme pri zavarovanju kratkoročnih izvoznih posojil, v katerem so bile cene, ki se oblikujejo v okviru porošstva, nižje od ravni, ki se običajno zahteva v skladu s sporočilom Komisije o kratkoročnem zavarovanju izvoznih posojil ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: sporočilo). Komisija je izrazila pomisleke v zvezi s tem, ali je plačilo nujno in sorazmerno za doseganje cilja, pri čemer je upoštevala morebitna izkrivljanja konkurence, ki jih obsega,
 - uporabo sheme pri domačih transakcijah. Komisija je izrazila pomisleke glede združljivosti ukrepa in ponovno podvomila v cene, ki se oblikujejo v okviru porošstva.

4. PRIPOMBE PORTUGALSKE

- (27) Portugalski organi so v svojih pripombah o začetku formalnega postopka preiskave trdili, da trditev Komisije, da imajo podjetja v okviru sheme prednost, ki jim sicer ne bi bila zagotovljena, ni skladna s cilji, navedenimi v začasnem okviru. Da bi dokazali tržno nepopolnost, se portugalski organi sklicujejo na škodni količnik, ki je leta 2008 dosegel rekordna 102 % kljub dejstvu, da se je v primerjavi z letom 2008 konec leta 2009 število podjetij, kritih z zavarovanjem, zmanjšalo za 29,41 % in za nadaljnjih 12,53 % do konca septembra 2010. Vrednost zavarovanega portfelja se je v primerjavi z letom 2008 konec leta 2009 zmanjšala za 32,84 %, do septembra 2010 pa za nadaljnjih 22,36 %. Portugalska prav tako trdi, da so take sheme sprejele tudi druge države članice.
- (28) Portugalska v zvezi s selektivno naravo prednosti trdi, da shema **ni selektivna**, ampak pomeni ukrep splošnega značaja, ki ne povzroča nobene znotrajsektorske ali medsektorske diskriminacije. Portugalska prav tako obžaluje, da Komisija ni zagotovila opredelitve tega, kaj pomeni splošni ukrep. Odsotnost diskriminacije se po navedbah Portugalske dokazuje z: (i) uporabo sheme pri podjetjih iz drugih držav članic, ki so dejavna na Portugalskem; (ii) sprejetjem prijav za shemo od vseh štirih zavarovateljev, dejavnih na Portugalskem, od katerih so vsi vsaj delno v lasti tujih institucij; (iii) odsotnostjo spremembe potreb po financiranju med krizo; (iv) glavnim upravičencem sheme, ki je oktobra 2010 pomenil segment dejavnosti v zvezi z nacionalnim trgov (73,2 %); (v) možnostjo, da vsa podjetja, dejavna na Portugalskem, uporabljajo shemo neodvisno od tega, ali je narava njihovih dejavnosti povezana s trgovino z blagom (sektor „gradnje“ je od sheme pridobil sredstva v višini 2 155 000 EUR, sektor „prometa“ 471 500 EUR, sektor „drugih storitev – razen trgovine“ pa 4 580 000 EUR), čeprav so izvozna posojila po svoji naravi v glavnem povezana s transakcijami z blagom. Poleg tega po navedbah Portugalske **model „top-up“** ne bi bil vir diskriminacije, saj nobenemu podjetju ne preprečuje, da bi se o taki politiki pogajalo z zasebnim zavarovateljem. Javni organi se v celoti zanašajo na oceno tveganja zasebnih zavarovateljev. Po navedbah portugalskih organov tudi **največji limit**, določen na zavarovanje, velikim podjetjem, ki so imela koristi od sheme, ne onemogoča dostopa do le-tega (do 47,79 % glede na vrednost dejavnosti – za srednje velika podjetja do 33,79 % in za mala podjetja do 18,42 % – vendar le do 31,58 % glede na število upravičencev – za srednje velika podjetja do 39,60 % in za mala podjetja do 28,82 %). Ta največji limit je oblikovan za zagotovitev, da so vključena državna sredstva sorazmerna s cilji, ki se skušajo doseči, in da je tveganje dobro razpršeno, hkrati

⁽⁴⁾ Glede na priglasitev z dne 12. januarja 2009.

⁽⁵⁾ UL C 281, 17.9.1997, str. 4.

pa večjemu številu podjetij zagotavlja dostop do sheme. Po navedbah portugalskih organov dejstvo, da največji limit sheme ni bil porabljen, dokazuje odsotnost diskriminiranja velikih podjetij. Poleg tega Portugalska dvomi v povezavo med sodno prakso, ki jo je Komisija navedla v točki 36 sklepa o začetku formalnega postopka preiskave, in diskriminacijo. Obžaluje, da Komisija ni določila meril, ki morajo biti izpolnjena v zvezi z ukrepom, da se ta obravnava kot ukrep splošne narave.

- (29) Portugalska je **nižje cene** sheme v primerjavi s tistimi iz zasebnega zavarovanja upravičila s trditvijo, da je mogoče zaradi tega, ker se podjetja odločajo, da bodo v okviru sheme zavarovala manj tvegane dejavnosti, pri čemer prepuščajo bolj tvegane dejavnosti kritju iz zasebnega zavarovanja, opaziti škodljivo selekcijo. Glede na to po navedbah portugalskih organov obrazložitev Komisije ne bi bila ustrezna za sektor izvoznega posojila, v katerem se tveganje z zneskom posojila ne poveča, kot se poveča za bančna posojila. Po navedbah portugalskih organov je nizko tveganje dokazano tudi z dejstvom, da se je obseg zahtevkov, akumuliranih v shemi, oktobra 2010 povečal zgolj za 0,26 % skupne vrednosti sklenjenega zavarovanja. Poleg tega oblikovanje cen, ki se uporablja za državno poročstvo, po navedbah portugalskih organov ustreza oblikovanju cen na trgu pred krizo in zato upravičencem ne daje prednosti.
- (30) Shema po navedbah portugalskih organov ne povzroča izkrivljanja konkurence med državami članicami, ker: (i) obsega tudi nacionalne dejavnosti, (ii) se stroški zavarovanja v državah članicah razlikujejo, kot kaže različno oblikovanje cen zavarovanja, in (iii) ta vrsta storitve na trgu ni na voljo.

5. PRIPOMBE DRUGIH ZAINTERESIRANIH STRANI

- (31) Komisija po objavi sklepa Komisije o začetku formalnega postopka preiskave v *Uradnem listu Evropske unije* dne 9. aprila 2011 ni prejela nobenih pripomb tretjih strani.

6. OCENA

6.1 PRIZNANJE UKREPOV KOT DRŽAVNO POMOČ

- (32) Člen 107(1) PDEU določa:

„Razen če Pogodbi ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.“

- (33) Da se lahko uporabi člen 107(1) PDEU, mora obstajati ukrep pomoči, ki bremeni državo in je dodeljen z državnimi sredstvi, vpliva na trgovino med državami članicami in izkrivlja konkurenco na notranjem trgu z dajanjem selektivne prednosti nekaterim podjetjem.

Državna sredstva

- (34) Kot je pojasnjeno v sklepu Komisije z dne 27. oktobra 2010 o začetku formalnega postopka preiskave, država neposredno zagotovi zavarovanje, kakršne koli izgube, ki izvirajo iz sheme, pa vplivajo na državni proračun. Zato shema vključuje državna sredstva. Portugalska ne nasprotuje vključenosti državnih sredstev.

Selektivna prednost za zavarovatelje

- (35) Komisija je v svojih sklepih o shemah zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil analizirala trge zavarovanj kratkoročnih izvoznih posojil ⁽⁶⁾. Premijske stopnje na trgu zavarovanj kratkoročnih izvoznih posojil so praviloma določene v pogodbah za obdobje najmanj enega leta. Zato je kakršno koli spreminjanje cen ponujenega kritja

⁽⁶⁾ Glej zlasti odločitev Komisije *Avstrijsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 434/09 (UL C 25, 2.2.2010, str. 4), odločitev Komisije *Izvozna posojila Danske* v zadevi N 198/09 (UL C 179, 1.8.2009, str. 2), odločitev Komisije *Belgijsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 532/09 (UL C 19, 26.1.2010, str. 7), odločitev Komisije *Finsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 258/09 (UL C 227, 22.9.2009, str. 1), odločitev Komisije *Nemško zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 384/09 (UL C 212, 5.9.2009, str. 11), odločitev Komisije *Madžarsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 187/10 (UL C 259, 15.9.2010, str. 6), odločitev Komisije *Luksemburško zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 50/09 (UL C 143, 24.6.2009, str. 6), odločitev Komisije *Litovsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 659/09 (UL C 33, 10.2.2010, str. 5), odločitev Komisije *Latvijsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 84/10 (UL C 213, 6.8.2010, str. 11), odločitev Komisije *Nizozemsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* – pozavarovalna shema v zadevi N 409/09 (UL C 270, 11.11.2009, str. 11), odločitev Komisije *Slovensko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil* v zadevi N 713/09 (UL C 108, 28.4.2010, str. 3).

učinkovito samo z zakasnitvijo. Poleg tega je tržna praksa taka, da se ponudba zavarovanja posojil prilagaja z zviševanjem ali zniževanjem zneskov ponujenih posojil, ne pa s spreminjanjem stopnje, zaračunane za kritje. Ta praksa je opazna tudi od začetka finančne krize, kot dokazujejo dopisi o zavrnitvi kritja, ki jih je poslala Portugalska, in dopisi o zavrnitvi, poslani v drugih primerih v zvezi s shemami zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil ⁽⁷⁾. Na splošno dopisi zavarovateljev o zavrnitvi izvoznikom kot drugo možnost ne nudijo višje cene za kritje nekaterih kupcev. Dokazi kažejo, da so zasebni zavarovatelji zaradi finančne krize bistveno zmanjšali ponujeno kritje, pogosto pa so ga v celoti umaknili. Drugi podatki, ki so jih predložili tržni operaterji, potrjujejo zgoraj navedeno ⁽⁸⁾. Zato konkurenca med zavarovatelji temelji v glavnem na količini in ne na cenah. Država se je z ukrepi odzvala na povpraševanje, ki ga obstoječi zasebni operaterji ne krijejo. Vendar bi se nov operater na konkurenčnem trgu brez državnega posredovanja na povpraševanje odzval z dodelitvijo dodatnega zavarovalnega kritja. Posledično je bil namen državnega posredovanja zaščititi tržne položaje zasebnih operaterjev, ki so že dejavni na portugalskem trgu.

- (36) Zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil je proizvod, pri katerem zavarovatelj v trgovinski transakciji prevzame trgovinsko in politično tveganje neplačila s strani kupca. Banke ponujajo tudi možnost, da z dokumentarnim akreditivom in odkupom terjatev brez regresa prevzamejo trgovinska tveganja trgovinskih transakcij. Zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil, ki ga nudijo zavarovalnice izvoznih posojil, in dokumentiran akreditiv, ki ga nudijo banke, sta nadomestila na strani povpraševanja na trgu za zaščito pred trgovinskim tveganjem pri trgovinskih transakcijah. Izvozniki bi se lahko brez državnega posredovanja vsaj v določeni meri zatekli k dokumentarnemu akreditivu (akreditiv), ki ga nudijo banke ⁽⁹⁾. Ukrep zaradi možne zamenljivosti med zavarovanjem kratkoročnih izvoznih posojil, ki jih nudijo zavarovatelji, in dokumentarnim akreditivom, ki ga nudijo banke, daje prednost sektorju zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil, ker na trgu prispeva k ohranjanju tržnega deleža zavarovateljev izvoznih kreditov za zaščito pred trgovinskimi in političnimi tveganji trgovinskih transakcij. Prednost je selektivna zato, ker banke niso upravičene do prijave za shemo, v okviru katere je javno zavarovanje ponujeno samo kot nadomestilo za kritje, ki ga dodelijo zasebni zavarovatelji.
- (37) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da ukrep zavarovateljem daje selektivno prednost.

Selektivna prednost za izvoznike in domače trgovinske družbe

- (38) Shemi pridruženi izvozniki in trgovinske družbe plačajo premijo, ki je nižja od tržne premije. To vodi do krepitve položaja podjetij, ki imajo od sheme koristi, v primerjavi s tistimi, ki bi svoje kritje morebiti prejela le od zasebnih zavarovateljev po tržni ceni. Sama krepitev položaja nekaterih tržnih akterjev z ukrepi sheme se v primerjavi z njihovimi konkurenti v primerljivem položaju obravnava kot prednost ⁽¹⁰⁾. V tem primeru krepitev položaja teh upravičencev brez posredovanja države ne bi bila možna v enaki meri.
- (39) Poleg tega, kot je potrdila Portugalska, kritje vsaj do določene mere na trgu ni na voljo za tveganja, krita v okviru sheme. Zato imajo podjetja, ki imajo koristi od sheme, dvojno prednost v obliki dostopa do zavarovalnega kritja, ki v nasprotnem primeru ne bi bilo na voljo: ne le, da imajo korist od premije, ki je nižja od tržne cene, ampak imajo korist tudi od dodatnega kritja.
- (40) Portugalska shema je dejansko selektivna.
- (41) V prvotni navedbi, da je shema selektivna, gre za to, da so podjetja, ki jim ukrep koristi, skoraj izključno podjetja, ki trgujejo z blagom, medtem ko imajo podjetja, ki zagotavljajo storitve, od sheme precej manj koristi. Portugalski organi v zvezi s formalnim postopkom preiskave navajajo, da ni pravnih ovir, ki bi podjetjem, ki niso vključena v komercialne dejavnosti, preprečevale, da bi imela koristi od sheme, ter da je sektorjem „gradnje“, „prometa“ in

⁽⁷⁾ Glej zlasti odločitev Komisije Belgijsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 532/09, odločitev Komisije Finsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 258/09, odločitev Komisije Nemško zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 384/09, odločitev Komisije Luksemburško zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 50/09, odločitev Komisije Latvijsko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 84/10, odločitev Komisije Dansko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil – pozavarovalna shema v zadevi N 409/09, odločitev Komisije Slovensko zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 713/09.

⁽⁸⁾ Glej Zavarovanje posojila v podporo mednarodne trgovine (Credit insurance in support of international trade), Fabrice Morel, Bernska unija, 2010, <http://www.berneunion.org.uk/pdf/Credit%20insurance%20in%20support%20of%20international%20trade.pdf>.

⁽⁹⁾ Glej Poročilo o tržnih trendih zasebnega pozavarovanja na področju zavarovanja izvoznega posojila (The Report on Market Trends of Private Reinsurance in the Field of Export Credit Insurance), Evropska komisija, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/export_credit_insurance_report.pdf.

⁽¹⁰⁾ Glej sodbo Sodišča (tretji senat) z dne 8. septembra 2011 v zadevi C-279/08 P, Komisija proti Nizozemski, še neobjavljena.

„drugih storitev – razen trgovine“ shema koristila. Vendar se Portugalska tudi strinja, da zavarovanje izvoznih posojil po svoji naravi v glavnem vključuje transakcije z blagom. Podjetja, ki nudijo prevozne in druge storitve, so oktobra 2010 pomenile le 2,4 % zavarovanj, zagotovljenih v okviru sheme. Glede na to, da je bilo od skupno 361 podjetij, ki so imela koristi od sheme, samo 8 podjetij, ki nudijo storitve, in da so pomenila 1,25-odstotni delež posojilnih limitov, je jasno, da je zadevni ukrep v glavnem pomagal podjetjem, ki trgujejo z blagom.

- (42) Obstajajo tudi drugi elementi, ki kažejo, da je shema dejansko selektivna.
- (43) Prvič, kljub trditvi portugalskih organov, da je shema splošnega značaja, ker so upravičenci določeni z objektivnimi merili, ki ne vključujejo diskriminacije institucij iz drugih držav članic, pogoji, določeni v okviru sheme, pri izbiranju upravičencev dopuščajo določeno mejo diskrecije. Shema sledi modelu „top-up“, po katerem so do sheme upravičena samo podjetja, ki imajo posojilni limit pri zasebnem zavarovalniku, medtem ko podjetja, ki jim zasebni zavarovalnik posojil v celoti zavrnejo kritje, niso upravičena do modela „top-up“. Shema presojo o upravičenosti do kritja v celoti prepušča zasebnim podjetjem. Če ni enotnih in objektivnih meril za določanje tveganja, ki ga prinašajo transakcije, ki jih izvede vsak izvoznik ali trgovec, shema zasebnim operaterjem dopušča nekaj proste presoje pri ocenjevanju kreditne sposobnosti podjetij, ki so upravičena do prijave za kritje. Sodišče je menilo, da je treba to obravnavati kot neselektivno, ukrep pa mora temeljiti na merilu uporabe, ki je objektivno, ne sme imeti geografskega ali sektorskega stranskega pomena in mora biti v skladu s cilji ukrepa ⁽¹¹⁾. Ker v tem primeru ni objektivnih meril za odločitev o dodelitvi zasebnega kritja, to vodi do morebitne diskriminacije med upravičenci, ki so v primerljivem dejanskem položaju ⁽¹²⁾.
- (44) Drugič, tudi če bi se merila za dostop do sheme obravnavala kot objektivna, Sodišče meni, da sam obstoj objektivnih meril ne prejudicira selektivne narave ukrepa, če ukrep daje prednost določenim podjetjem na škodo drugih. Zato je Sodišče navedlo, da „[d]ejstvo, da pomoč ni namenjena enemu ali več vnaprej določenim posebnim prejemnikom, ampak je predmet številnih objektivnih meril, v skladu s katerimi se lahko v okviru predhodno določene celotne proračunske razdelitve dodeli neomejenemu številu upravičencev, ki niso prvotno posamezno določeni, ne zadostuje za dvom o selektivni naravi ukrepa in skladno s tem njegovi razvrstitvi kot državna pomoč v smislu člena 92 Pogodbe [107(1) PDEU]. Ta okoliščina kvečjemu pomeni, da zadevni ukrep ni individualna pomoč. Vendar temu ukrepu ne onemogoča, da bi se obravnaval kot sistem pomoči, ki pomeni selektiven in zato specifičen ukrep, če zaradi meril, ki urejajo njegovo uporabo, na škodo drugih daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga“ ⁽¹³⁾. Zato Sodišče meni, da se državno posredovanje ne sme ocenjevati glede na njegove vzroke ali cilje, ampak glede na njegove učinke ⁽¹⁴⁾. V tem primeru je shema dejansko selektivna.
- (45) Tretjič, da bi bil ukrep splošne narave, mora ne le temeljiti na objektivnih in horizontalnih merilih, ampak tudi ne sme biti omejen niti časovno niti na njegovem področju uporabe. Čeprav Portugalska vztraja, da je shema splošnega značaja, je ta omejena tako časovno kot na področju uporabe, vključno s samo naravo modela „top-up“, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 43.
- (46) Ne nazadnje, merila v okviru sheme niso skladna s ciljem in logiko ukrepa ⁽¹⁵⁾. Čeprav bi zasebni zavarovalniki shemo uporabljali na objektivni način, bi bila v okviru sheme upravičena samo podjetja, katerih kritje se je med krizo zmanjšalo. Podjetja, za katera so zasebni zavarovalniki v celoti preklicali posojilne limite, so izključena iz sheme. Zato shema kljub svojemu cilju, da se obravnava domnevna nedostopnost kritja na zasebnem trgu, ne vključuje podjetij, ki jih je zmanjšanje zasebnih zavarovalnih zmogljivosti na trgu najbolj prizadelo. Glede na to oblika ukrepa ni ustrezna za obravnavanje ugotovljene tržne nepopolnosti.
- (47) Na podlagi navedenih ugotovitev so prednosti izvoznikov in trgovinskih družb, ki so pridruženi shemi, selektivne narave.

⁽¹¹⁾ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. aprila 2008 v zadevi T-233/04, Kraljevina Nizozemska proti Komisiji Evropskih skupnosti, ZOdl., str. II-591, točka 88.

⁽¹²⁾ Sodba v zadevi C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH in Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH proti Finanzlandesdirektion für Kärnten, Recueil 2001, str. I-8365, točka 41.

⁽¹³⁾ Sodba Sodišča prve stopnje (tretji razširjeni senat) z dne 29. septembra 2000 v zadevi T-55/99, Confederación Española de Transporte de Mercancías proti Komisiji, Recueil, str. II-3207, točka 40.

⁽¹⁴⁾ Sodba v zadevi C-173/73, Italijanska republika proti Komisiji Evropskih skupnosti, Recueil 1974, str. 709, točka 13.

⁽¹⁵⁾ Sodba Sodišča prve stopnje (peti razširjeni senat) z dne 10. aprila 2008 v zadevi T-233/04, Kraljevina Nizozemska proti Komisiji Evropskih skupnosti, ZOdl., str. II-591, točka 88.

Vpliv na trgovino in izkrivljanje konkurence

- (48) Shema ob upoštevanju vpliva na trgovino obsega izvozne transakcije in domače transakcije s tržnim blagom.
- (49) Ker shema obsega domače transakcije, bi lahko vplivala na trgovino med državami članicami do te mere, da bi znatno izkrivljala trgovinske tokove, na primer s preusmeritvijo gospodarskih dejavnosti od izvoza k domačim transakcijam.
- (50) Glede na sodno prakso Sodišča v zvezi z izkrivljanjem konkurence preprosto dejstvo, da se z gospodarsko prednostjo, ki jo podjetje drugače ne bi prejelo za običajno opravljanje svoje dejavnosti, okrepi konkurenčni položaj podjetja v primerjavi z drugimi konkurenčnimi podjetji, kaže na možno izkrivljanje konkurence ⁽¹⁶⁾.
- (51) Ker se shema uporablja za izvoz, vključno za druge države članice, ukrep nedvomno vpliva na trgovinske tokove med državami članicami, saj pospešuje izvajanje izvozne dejavnosti upravičencev.
- (52) Shema prav tako vpliva na trgovino, če obsega domače transakcije. Kadar pomoč, ki jo dodeli država članica, okrepi položaj podjetja v primerjavi z drugimi konkurenčnimi podjetji v trgovini znotraj Unije, je treba po dobro uveljavljeni sodni praksi šteti, da pomoč vpliva na ta podjetja. V zvezi s tem bi lahko dejstvo, da je bil gospodarski sektor liberaliziran na ravni Unije, pripomoglo k odločitvi, da ima pomoč dejanski ali potencialni vpliv na konkurenco in da vpliva na trgovino med državami članicami. Poleg tega ni nujno, da je samo upravičeno podjetje vključeno v trgovino znotraj Unije. Pomoč, ki jo država članica dodeli podjetju, lahko prispeva k ohranjanju ali povečevanju dejavnosti na domačem trgu, pri čemer imajo podjetja, ustanovljena v drugih državah članicah, manj možnosti za prodor na trg zadevne države članice. Poleg tega lahko krepitev podjetja, ki do takrat ni bilo vključeno v trgovino znotraj Unije, to podjetje postavi v položaj, ki mu omogoča prodor na trg druge države članice ⁽¹⁷⁾.
- (53) V tem primeru ukrep koristi podjetjem, dejavnim v različnih sektorjih, ki so odprti za trgovino znotraj Evropske unije. Zato tudi prednosti, dodeljene za domače transakcije podjetij, ki so dejavna samo na portugalskem trgu, vplivajo na trgovino med državami članicami.
- (54) Poleg tega je namen ukrepa podpreti komercialne trgovinske dejavnosti podjetij, ustanovljenih na Portugalskem, v nasprotju s podjetji, ustanovljenimi v drugih državah članicah. Zato lahko ukrep izkrivlja konkurenco na notranjem trgu.

Sklepna ugotovitev

- (55) Ta projekt posledično pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Pomoč se lahko šteje za združljivo s skupnim trgom, če izpolnjuje katerega od pogojev za izjeme iz Pogodbe.

6.2 ZDRUŽLJIVOST POMOČI ZA ZAVAROVATELJE

- (56) Komisija je v svojem sporočilu določila pogoje, pod katerimi se pomoč zavarovateljem v obliki državno podprtih shem kratkoročnih izvoznih kreditov šteje za združljivo. Začasni okvir glede na finančno krizo določa pogoje uporabe sporočila.

⁽¹⁶⁾ Glej sodbo v zadevi 730/79, Philip Morris Holland BV proti Komisiji, Recueil 1980, str. 2671, točka 11.

⁽¹⁷⁾ Glej zlasti zadevo C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze, ZOdl. 2006, str. I-289, točke 141–143 in prav tu citirano sodno prakso.

- (57) Točka 2.5 spremenjenega sporočila ⁽¹⁸⁾ opredeljuje „tržna tveganja“ kot trgovinska in politična tveganja v zvezi z javnimi in nejavnimi dolžniki, registriranimi v državah, ki so naštete v prilogi ⁽¹⁹⁾ k sporočilu. Finančne prednosti v korist zavarovateljev izvoznih posojil, ki vnesejo ali krijejo transakcijo, opredeljeno kot tržno tveganje, so običajno prepovedane.
- (58) V točki 3.1 sporočila je navedeno, da dejavniki, ki lahko izkrivljajo konkurenco med zasebnimi in javnimi ali javno podprtimi zavarovatelji izvoznih posojil, ki nudijo zavarovanja pred tržnimi tveganji, vključujejo pravne in dejanske državne garancije za zadolževanje in izgube. Take garancije omogočajo, da se zavarovatelji zadolžujejo po stopnjah, ki so nižje od običajnih tržnih stopenj ali jim izposojanje denarja omogočajo. Poleg tega obidejo potrebo zavarovateljev, da se sami pozavarujejo na zasebnem trgu.
- (59) V zvezi z državami, ki niso naštete v prilogi k sporočilu, so taka tveganja v smislu sporočila „netržna“, sporočilo pa ne vključuje javne podpore za zavarovanje le-teh.
- (60) Točka 4.2 sporočila določa, da „tržna tveganja“ ne morejo biti krita z zavarovanjem izvoznih posojil s pomočjo držav članic. Vendar točka 4.4 sporočila določa, da lahko javni ali javno podprti zavarovatelji izvoznih posojil pod določenimi pogoji začasno krijejo ta tveganja. Zlasti je navedeno, da se tveganja, nastala v zvezi z dolžniki, registriranimi v državah, ki so naštete v prilogi k sporočilu, štejejo za začasno netržna samo, če se lahko dokaže, da kritje zasebnega zavarovanja za tveganja, ki se običajno obravnavajo kot tržna, ni na voljo. Države članice, ki želijo uveljaviti to odstopno klavzulo, morajo zagotoviti tržno poročilo in predložiti dokaze dveh velikih, mednarodno priznanih zavarovateljev izvoznih posojil ter domačega zavarovatelja posojil, ki dokazujejo nerazpoložljivost kritja za tveganja na trgu zasebnih zavarovateljev. Poleg tega mora javno podprt zavarovatelj izvoznih posojil, kolikor je mogoče, uskladiti svoje premijske stopnje za taka netržna tveganja s stopnjami, ki jih druge zaračunavajo zasebni zavarovatelji izvoznih posojil za zadevno vrsto tveganj, in zagotoviti opis pogojev, ki jih namerava javni zavarovatelj izvoznih posojil uporabiti za taka tveganja.
- (61) Da se postopek pospeši, se je do 31. decembra 2010 v začasnem okviru poenostavil dokaz, ki ga morajo zagotoviti države članice, da dokažejo nerazpoložljivost kritja. Države članice so morale v ta namen predložiti dokaze, ki sta jih zagotovila velik mednarodno priznan zasebni zavarovatelj izvoznih posojil in nacionalni zavarovatelj posojil ali vsaj štirje dobro uveljavljeni izvozniki na domačem trgu. Začasni okvir je bil podaljšan do 31. decembra 2011 ⁽²⁰⁾.

Nerazpoložljivost kritja

- (62) Portugalska je predložila številne dopise izvoznikov, ki kažejo, da je bilo kritje za številne transakcije zavrnjeno. Vendar Komisija meni, da v dopisih, ki so jih predložili portugalski organi, ni zadostnih dokazov za nerazpoložljivost kritja. Razlogi iz dopisov o zavrnitvi so bodisi zaupni ali pa izrecno navajajo, da je vzrok za zavrnitev slab likvidnostni in finančni položaj stranke, kar je običajna poslovna praksa na pravilno delujočem trgu zavarovanj. Portugalska je v svojem odgovoru na sklep Komisije z dne 27. oktobra 2010 o začetku formalnega postopka preiskave predložila podatke, ki kažejo zmanjšanje števila podjetij, ki sklenejo zavarovanje (upad je do konca leta 2009 v primerjavi s predhodnim letom 29,41-odstotni, do septembra 2010 pa se je povečal za nadaljnjih 12,53 %), pa tudi zmanjšanje vrednosti zavarovanega portfelja (32,84-odstotni upad konec leta 2009 v primerjavi s predhodnim letom, do septembra 2010 pa se je povečal še za nadaljnjih 22,36 %). Vendar je v enem od dveh dopisov zasebnih zavarovateljev, ki jih je predložila Portugalska in ki kažejo na nerazpoložljivost kritja na zasebnem trgu (v dopisu CESCE z dne 22. novembra 2010), navedeno, da so se zaradi zmanjšanja nabavnih trgov zmanjšale tudi finančne potrebe podjetij. Zato domnevno zmanjšanje obsega zavarovanj ni zadosten dokaz za nerazpoložljivost kritja na trgu.
- (63) Poleg tega bi v primeru, če kritje na zasebnem trgu dejansko ni razpoložljivo in bi nato postalo razpoložljivo, ko bi država dodelila delno kritje, to lahko pomenilo, da so zavarovatelji prejeli državno pomoč. Ker se ta trg prilagaja predvsem s količino in ne s cenami, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 35, razpoložljivost posojila, ki izhaja iz državne pomoči, omogoča operaterjem, ki so že prisotni na trgu, da ohranijo svoj položaj.

⁽¹⁸⁾ Glej popravek, objavljen v UL C 217, 2.8.2001, str. 2.

⁽¹⁹⁾ Seznam vključuje države EU in države OECD.

⁽²⁰⁾ UL C 6, 11.1.2011, str. 5.

Usklajevanje premijskih stopenj s stopnjami, ki jih zaračunavajo zasebni zavarovalniki posojil

- (64) Stopnje, ki se zaračunavajo v okviru sheme, pomenijo 60 % stopnje, ki jo zaračuna zasebni zavarovalnik za kritje iste stranke. Poleg se lahko, v nasprotju z navedbami Portugalske, tveganje, ki se v okviru sheme prenese na državo, obravnava kot večje od tveganja, ki ga samostojno krije zasebni zavarovalnik. Ponovno je treba poudariti, da se tveganje neplačila poveča, če se poveča zavarovani znesek. Tako bi izvoznik z večjim zneskom zavarovalnega kritja z danim kupcem sklenil več trgovinskih poslov. Skupni obseg poslov bi lahko presegel sposobnost vračila s strani kupca.
- (65) Portugalski organi menijo, da je tveganje dodatnih transakcij manjše, ker bi izvoznik, ki je pridobil omejeno kritje, najprej zavaroval najbolj tvegane kupce; izvoznik s povečanim kritjem bi postopoma zavaroval manj tvegane kupce. Vendar argument ne upošteva dejstva, da se posojilni limiti odobrijo na kupca, zato izvoznik nima možnosti, da bi celoten dodeljeni limit uporabil izključno za posojilno najmanj sposobne kupce.
- (66) Poleg tega bi argument portugalskih organov, da so dodatne zavarovane transakcije manj tvegane od transakcij, ki jih zavaruje zasebni zavarovalnik, privedel do sklepa, da zasebni zavarovalniki za določeno raven premije sprejmejo večje tveganje, medtem ko za enako raven premije ne krijejo transakcij z manjšim tveganjem. Če bi bil ta argument pravilen, bi racionalen zasebni zavarovalnik zavaroval več transakcij, kar bi povečalo njihov prihodek iz premij in zmanjšalo tveganje. Z drugimi besedami, argument portugalskih organov bi pokazal na neracionalno vedenje zasebnih zavarovalnikov, ki bi pristali na to, da namesto manj tveganega dela portfelja zavarujejo bolj tvegan del. Zato tega argumenta ni mogoče sprejeti.
- (67) Država je zaradi povečanega tveganja, ki ga krije ukrep, pri samostojnem dodeljevanju in oblikovanju cen prvotnega kritja izpostavljena večjim pričakovanim končnim izgubam kot zasebni zavarovalnik. Zato mora v primeru sheme „top-up“, kadar se odločitev za razširitev kritja sprejme šele po določitvi premije za prvotni limit zavarovanja posojil, cena sheme „top-up“ odražati večje tveganje možnega presežnega kritja. Argument portugalskih organov, v skladu s katerim bi podjetja izvajala škodljivo selekcijo, kar bi zagotovilo, da bi bile bolj tvegane dejavnosti krite z zasebnim zavarovanjem, ni podprt z nobenimi konkretnimi podatki, niti z znano tržno prakso. Najpogostejša oblika zasebnega zavarovanja kratkoročnih posojil (celotna politika prometa) zahteva, da je celoten portfelj posojilnih prodaj krit v okviru politike. Zato zavarovanemu podjetju ni omogočeno, da bi svoja tveganja zavarovalo selektivno. Komisija meni, da bi morale dodatno zavarovanje upoštevati višjo raven pričakovanega tveganja. Zato bi morale biti cene višje od cen, ki jih zasebni zavarovalniki zaračunavajo za osnovno kritje.
- (68) V tem primeru so stopnje, zaračunane v okviru sheme, nižje od veljavnih stopenj na trgu zavarovanj izvoznih posojil, kar je potrdila Portugalska v svojem odgovoru na sklep Komisije z dne 27. oktobra 2010 o začetku formalnega postopka preiskave. Te cene so tudi nižje od tržnih stopenj iz leta 2007 in leta 2008. Zato tudi argument, ki so ga izpostavili portugalski organi in po katerem cene ustrezajo tržnim stopnjam pred krizo, ni potrjen. Poleg tega bi morale biti v ceni upoštevana tudi raven pričakovanega tveganja. Zato bi morale biti cene dejansko višje od tržnih cen.
- (69) Glede na navedeno shema, ki jo uporabljajo zavarovalniki, ni skladna s sporočilom in začasnim okvirom.

6.3 ZDRUŽLJIVOST POMOČI ZA IZVOZNIKE IN DOMAČE TRGOVINSKE DRUŽBE**6.3.1 Združljivost ukrepa, usmerjenega k zavarovanju kratkoročnih izvoznih posojil**

- (70) Člen 107(3)(c), ki se uporablja v običajnih tržnih okoliščinah, in člen 107(3)(b) PDEU, ki se uporablja v obdobju resnih motenj v gospodarstvu, omogočata, da se pomoč pod določenimi pogoji šteje za združljivo z notranjim trgom.

- (71) Komisija opozarja, da je treba člen 107(3)(b) PDEU v skladu s sodno prakso uporabljati restriktivno in da mora obravnavati motnjo v celotnem gospodarstvu države članice ⁽²¹⁾.
- (72) Da se ukrepi pomoči lahko štejejo za združljive, morajo v skladu z načeli, določenimi v začasnem okviru (odstavku 5.1), kot je bil podaljšan do 31. decembra 2012, izpolnjevati naslednja merila:
- (a) *primernost* pomoč mora biti dobro ciljno usmerjena, da se lahko učinkovito doseže cilj, tj. odprava resne motnje v gospodarstvu. To se ne bi zgodilo, če ukrep ne bi bil primeren za odpravo motnje;
- (b) *nujnost* ukrep pomoči mora biti po višini in obliki nujen za doseganje cilja. Tako mora biti določen v minimalni višini, ki je nujna za doseganje cilja, in v obliki, ki je najbolj primerna za odpravljanje motnje. Z drugimi besedami, če bi za odpravo resne motnje v celotnem gospodarstvu zadostoval nižji znesek pomoči v manj izkrivljajoči obliki, zadevni ukrep ne bi bil potreben. To analizo potrjuje tudi ustaljena sodna praksa Sodišča ⁽²²⁾;
- (c) *sorazmernost* pozitivni učinki ukrepov morajo biti ustrezno uravnoteženi z izkrivljanjem konkurence, da bi se izkrivljanje omejilo na najmanjšo možno mero in da bi se dosegli cilji ukrepov. Člen 107(1) PDEU prepoveduje vse selektivne državne ukrepe, ki lahko izkrivljajo trgovino med državami članicami. Kakršno koli odstopanje od člena 107(3)(b) PDEU, ki dovoljuje državno pomoč, mora zagotoviti, da se ta pomoč omeji na nujne ukrepe, da bi bil njen cilj dosežen.

Primernost

- (73) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 46, oblika sheme izključuje podjetja, ki jih kriza najbolj prizadene, in zato obravnavanje domnevne tržne nepopolnosti glede nerazpoložljivosti zasebnega kritja ni ustrezno.

Nujnost in sorazmernost: usklajevanje premijskih stopenj s stopnjami, ki jih zaračunavajo zasebni zavarovaltelji posojil

- (74) Kot je navedeno v uvodni izjavi 62, informacije, ki jih je zagotovila Portugalska, kljub temu, da kažejo na napestosti na trgu zasebnih zavarovanj posojil, ne dokazujejo nerazpoložljivosti kritja. Zato ni mogoče dokazati nujnosti državnega posredovanja.
- (75) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 21 in 64, stopnje, ki se zaračunavajo v okviru sheme, pomenijo 60 % stopnje, ki jo zaračuna zasebni zavarovatelj za kritje iste stranke.
- (76) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 65 in 67, mora v primeru sheme „top-up“, kadar se odločitev za razširitev kritja sprejme šele po določitvi premije za prvotni limit zavarovanja posojil, cena sheme „top-up“ odražati večje tveganje možnega presežnega kritja.
- (77) Cilj zagotovitve domnevno nerazpoložljivega zavarovalnega kritja bi se lahko dosegel tudi s shemo, katere cene se določijo na tak način, da odražajo osnovno tveganje, ki ga prevzame država. Zato oblikovanje cen sheme, ki temelji na premiji, nižji od premije, ki bi se za podobna tveganja zaračunavala na trgu, ni sorazmerno s ciljem sheme.
- (78) Glede na navedeno dela sheme v zvezi z zavarovanjem izvoznih posojil ni mogoče šteti za združljivega s pomočjo za izvoznike na podlagi člena 107(3)(b) PDEU in začasnega okvira.
- (79) Glede na člen 107(3)(c) so vsi argumenti v zvezi s primernostjo, nujnostjo in sorazmernostjo v analizi združljivosti na podlagi člena 107(3)(b) enako ustrezni. Zato pomoč za zavarovaltelje izvoznih posojil v okviru sheme vpliva na trgovinske pogoje v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom.

⁽²¹⁾ Glej na primer sodbo Sodišča prve stopnje v združenih zadevah T-132/96 in T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG in Volkswagen Sachsen GmbH proti Komisiji Evropskih skupnosti, Recueil 1999, str. II-3663, točka 167.

⁽²²⁾ Glej sodbo v zadevi 730/79, Philip Morris Holland BV proti Komisiji, Recueil 1980, str. 2671, točka 17. To načelo je bilo pred nedavnim ponovno potrjeno s sodbo v zadevi C-390/06, Nuova Agricast Srl proti Ministero delle Attività Produttive, ZOdl. 2008, str. I-2577, točka 68.

6.3.2 Združljivost sheme v zvezi z dejavnostmi zavarovanja notranje trgovine

- (80) V zvezi z uporabo sheme za domače transakcije bi lahko zavarovanje notranje trgovine, ki je pod tržno ceno, trgovinske transakcije odvrnilo od izvoza v korist domačih transakcij in bi imelo velik vpliv na uvoz. Zato je državna podpora pod običajnimi tržnimi pogoji v korist dejavnostim notranje trgovine strogo prepovedana. Vendar pododstavka (b) in (c) člena 107(3) PDEU v določenih okoliščinah omogočata, da se pomoč šteje za združljivo z notranjim trgov. Sporočilo in začasni okvir v tem smislu za zavarovanje kratkoročnih izvoznih posojil določata merila za združljivost ukrepov pomoči. Vendar ta besedila ne vključujejo notranjih trgovinskih transakcij.
- (81) Vendar je Portugalska v okviru začasnega okvira priglasila shemo v okviru trenutne finančne krize. Zato je treba ugotoviti, ali bi se shema glede na daljnosežne posledice trenutne gospodarske krize lahko štela za združljivo neposredno na podlagi člena 107(3)(b) PDEU. Če ne, je treba analizirati, ali se lahko ukrep šteje za združljivega na podlagi člena 107(3)(c).
- (82) V zvezi z združljivostjo na podlagi člena 107(3)(b) PDEU ta določba Komisiji omogoča, da pomoč razglasi za združljivo z notranjim trgov, če je njen cilj „odprava resne motnje v gospodarstvu države članice“.
- (83) Komisija opozarja, da je treba člen 107(3)(b) PDEU uporabljati restriktivno in da mora obravnavati motnjo, ki vpliva na celotno gospodarstvo države članice ⁽²³⁾. Prav tako opozarja, da mora ukrep izpolnjevati načela primernosti, nujnosti in sorazmernosti, kot je navedeno v uvodni izjavi 73.
- (84) Ukrep je bil sprejet v okviru trenutne finančne krize in je časovno omejen.
- (85) Komisija je prejela dopise izvoznikov in zasebnih zavarovateljev, ki kažejo zmanjšanje zavarovalnega kritja za domače transakcije. Portugalski organi trdijo, da se je škodni količnik povečal na 102 %. Vendar ugotovitev ni prepričljiva, ker povečanje sledi stalnemu trendu od leta 2004, kot je prikazano v ugotovitvah, ki so jih zagotovili portugalski organi. To stalno povečevanje škodnega količnika, tudi pred izbruhom finančne krize, lahko kaže na strukturno težavo na trgu in ne na tržno nepopolnost pri financiranju notranje trgovine. Zato Komisija ni našla dokazov, da je shema primerna za obravnavanje resne motnje v gospodarstvu, in meni, da sheme ni mogoče razglasiti za združljivo z začasnim okvirom ali členom 107(3)(b).
- (86) Cilj sheme v zvezi z združljivostjo ukrepa na podlagi sporočila in člena 107(3)(c) je obravnavati nerazpoložljivost kritja na trgu zavarovanj. Vendar ker gre za shemo „top-up“, ki zasebnim zavarovateljem dopušča nekaj proste presoje pri izbiri upravičenca, shema iz kritja morda izključuje podjetja, ki so v dejanskem položaju, primerljivem s podjetji, ki imajo kritje, vendar jih je kriza bolj prizadela. Za taka izključena podjetja bi se zavarovalno kritje v celoti umaknilo in ne samo delno preklicalo. Poleg tega ukrep upravičencem ne zagotavlja samo dodatnega kritja, ampak tudi prednost v zvezi z oblikovanjem cen, če so premije pod tržnimi stopnjami. Kot je že navedeno, stopnje, ki se zaračunavajo v okviru sheme, pomenijo 60 % stopnje, ki jo zaračuna zasebni zavarovatelj za kritje iste stranke, medtem ko dejstvo, da se limit kritja poveča na dvojno vrednost prvotnega limita, pomeni večje tveganje, ki ga premija ne odraža. Raven oblikovanja cen v okviru sheme ni upravičena glede na potrebo po obravnavi nerazpoložljivosti zavarovalnega kritja. Shema ni sorazmerna z doseganjem njenega navedenega cilja glede na morebitna izkrivljanja konkurence.
- (87) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da državna pomoč, dodeljena za dejavnosti zavarovanja notranje trgovine, ne izpolnjuje pogojev iz pododstavkov (b) in (c) člena 107(3) PDEU ter ni združljiva z notranjim trgov.

⁽²³⁾ Glej na primer sodbo Sodišča prve stopnje (drugi razširjeni senat) v združenih zadevah T-132/96 in T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG in Volkswagen Sachsen GmbH proti Komisiji Evropskih skupnosti, Recueil 1999, str. II-3663, točka 167.

7. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (88) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da shema dodeljuje državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, ki je ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgov.

8. VRAČILO

- (89) V primeru negativnih sklepov v zvezi z nezakonito pomočjo Komisija v skladu s členom 14(1) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 ⁽²⁴⁾ odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenci vrnejo pomoč. Izterja se samo pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgov.
- (90) Namen izterjave je ponovna vzpostavitev stanja, ki je obstajalo pred dodelitvijo pomoči. Doseženo je takrat, ko upravičenci povrnejo nezdružljive pomoči in zato izgubijo prednosti, ki so jih bili deležni v nasprotju z njihovimi konkurenti. Znesek, ki ga je treba vrniti, mora odpraviti gospodarsko prednost, dano upravičencem.
- (91) Ker za povračilo državnega kritja ni na voljo nobena ustrezna tržna cena, je treba določiti ustrezno merilo za natančno količinsko opredelitev zneska pomoči. Kot je določeno v prvi alineji točke 4.2 obvestila Komisije o poroštvi ⁽²⁵⁾, se lahko „gotovinski ekvivalent dotacije“ porošstva za posojilo v ustreznem letu izračuna na enak način kot ekvivalent dotacije ugodnega posojila. Zato se lahko znesek pomoči izračuna kot razlika med teoretično tržno stopnjo in stopnjo, pridobljeno z državnim poroštvom, potem ko se odštejejo vse plačane premije.
- (92) V zvezi s pomočjo za zavarovatelje prednost obstaja v obliki ohranjanja tržnega deleža zavarovateljev. Če pomoči ne bi bilo, bi lahko kritje zagotovil drug tržni akter. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 35, konkurenčnost na trgu v glavnem temelji na količini in ne na cenah. Poleg tega je tržna praksa taka, da se določi povprečna cena za celoten portfelj, ki se nato zavaruje pri istem zavarovatelju ⁽²⁶⁾, s čimer se zavarovano podjetje izogne selektivnosti. Selektivnost se lahko pojavi, če je zavarovano podjetje plačalo povprečno ceno samo za stranke z večjim tveganjem in ni zavarovalo strank z manjšim tveganjem ali strank z manjšim tveganjem ni zavarovalo pri drugem zavarovatelju. Zato bi v primeru, če bi drug tržni akter izvoznikom zagotovil kritje za celotne zahtevane posojilne limite tudi po višji ceni, izvozniki verjetno prenesli vse svoje zavarovalne police k drugemu ponudniku kritja. Prednost v monetarnem smislu je stopnja dobička, realizirana na obseg, ki ga zavaruje vsak zasebni zavarovatelj, in zmanjšana za stroške v zvezi z obsegom. Če sheme ne bi bilo, bi te elemente, pretvorjene v dobičke, ki jih realizirajo zasebni zavarovatelji, ki sodelujejo v shemi v obdobju, v katerem je kritje „top-up“ zagotovila država, evidentiral drug tržni akter. Zato se pomoč v korist zavarovateljev količinsko opredeli kot dobiček, ki ga realizirajo zavarovatelji, ki sodelujejo v shemi v obdobju, ko je veljala, in sicer zaradi njihovega kritja posameznih izvoznikov in domačih trgovinskih družb, pridruženih shemi. Prednost za stranke, pridružene shemi, je treba izračunati na ravni vsakega posameznega zavarovatelja, ki sodeluje v shemi, v primeru, če dobiček presega znesek *de minimis*, pa ga je treba vrniti.
- (93) V zvezi z izvozniki morajo upravičenci pod tržnimi pogoji plačati povračilo za državno kritje. Zato je treba znesek pomoči izračunati kot razliko med dejansko tržno stopnjo, prilagojeno za spremembo ravni tveganja. Komisija je na podlagi razumnih predpostavk in splošne tržne prakse razvila metodo za izračun zneska, ki ga je treba vrniti (pojasnjena je v Prilogi k temu sklepu). V skladu s to metodo je teoretična tržna cena za kritje, ki ga dodeli država, enaka 110-odstotni ceni (v smislu premijske stopnje), ki jo zasebni zavarovatelj zaračuna v primeru vsakega posameznega izvoznika. Ker cena, ki se zaračuna v okviru sheme, pomeni 60 % premij, ki jih zaračuna zasebni zavarovatelj, je znesek, ki ga je treba vrniti pri vsaki transakciji, enak znesku, ki ga država zaračuna v okviru sheme, pomnoženem s 5/6.

⁽²⁴⁾ Uredba Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, 27.3.1999, str. 1).

⁽²⁵⁾ Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (UL C 155, 20.6.2008, str. 10).

⁽²⁶⁾ Ta tržna praksa temelji na prevladujoči uporabi celotnih izdelkov iz prometa namesto posameznih tveganih izdelkov.

- (94) Znesek iz uvodne izjave 93 pomeni znesek, ki ga je treba vrniti, in obresti vračila, ki so dejansko obračunane za znesek od datuma, ko je bila pomoč na voljo upravičencem (datum posameznih poroštev), do dejanskega vračila zneska. Obresti vračila se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽²⁷⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 271/2008 ⁽²⁸⁾.
- (95) Ta sklep se izvede takoj, zlasti v zvezi z vračilom vseh posameznih pomoči, dodeljenih v okviru sheme, razen pomoči, ki izpolnjujejo pogoje iz uredb, sprejetih v skladu s členoma 1 in 2 Uredbe Sveta (ES) št. 994/98 ⁽²⁹⁾, ali so dodeljene v okviru katere koli druge odobrene sheme pomoči do največjih intenzivnosti pomoči ali limitov *de minimis*, ki se uporabljajo za to vrsto pomoči –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Državna pomoč, vključena v shemo zavarovanja kratkoročnih izvoznih posojil, pri uporabi zakonskega odloka št. 175/2008 z dne 26. avgusta 2008 o vzpostavitvi sklada Finova in zakonskega odloka št. 211/1998 z dne 16. julija 1998, ki določa pravila, ki se uporabljajo za skupne poroštevne družbe (kot je bil spremenjen z zakonskim odlokom št. 19/2001 z dne 30. januarja 2001 in zakonskim odlokom št. 309-A/2007 z dne 7. septembra 2007), ki jo je Portugalska nezakonito dodelila v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, je nezdružljiva z notranjim trgov.

Člen 2

Posamezna pomoč, dodeljena na podlagi sheme iz člena 1, ki ob dodelitvi izpolnjuje pogoje iz uredbe, sprejete v skladu s členom 1 Uredbe (ES) št. 994/98, ali se dodeli v okviru katere koli druge odobrene sheme pomoči, je združljiva z notranjim trgov do največjih intenzivnosti pomoči ali omejitev *de minimis*, ki se uporabljajo za to vrsto pomoči.

Člen 3

1. Portugalska od upravičencev izterja nezdružljivo pomoč iz člena 1.
2. Za zneske, ki jih je treba izterjati, se od datuma, ko so bili dani na razpolago upravičencem, do datuma dejanske izterjave zaračunavajo obresti.
3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe (ES) št. 794/2004, kakor je bila spremenjena s Uredbo (ES) št. 271/2008.
4. Portugalska takoj odpravi shemo iz člena 1 in prekliche vsa neporavnana plačila pomoči v okviru sheme iz člena 1 z začetkom veljavnosti z datumom priglavitve tega sklepa.

Člen 4

1. Izterjava pomoči, dodeljene v okviru sheme iz člena 1, je takojšnja in učinkovita.
2. Portugalska zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

⁽²⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

⁽²⁸⁾ Uredba Komisije (ES) št. 271/2008 z dne 30. januarja 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

⁽²⁹⁾ Uredba Sveta (ES) št. 994/98 z dne 7. maja 1998 o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za določene vrste horizontalne državne pomoči (UL L 142, 14.5.1998, str. 1).

Člen 5

1. Portugalska v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:
 - (a) seznam upravičencev, ki so prejeli pomoč v okviru sheme iz člena 1, in skupni znesek pomoči, ki ga je prejel vsak izmed njih;
 - (b) skupni znesek (glavnica in obresti na terjatev), ki ga je treba izterjati od vsakega upravičenca;
 - (c) natančen opis ukrepov, ki so že sprejeti in načrtovani za uskladitev s tem sklepom;
 - (d) dokumente, ki dokazujejo, da je bilo upravičencem naročeno, naj vrnejo pomoč.
2. Portugalska Komisijo obvešča o napredku nacionalnih ukrepov, sprejetih za izvajanje tega sklepa, do dokončne izterjave pomoči iz člena 1. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Zagotovi tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestnih merah za vračilo pomoči, ki so jih upravičenci že vrnili.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko republiko.

V Bruslju, 23. novembra 2011

Za Komisijo
Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik

PRILOGA

OBLIKOVANJE CEN KRITJA MODELA „TOP-UP“ TRGOVINSKEGA ZAVAROVANJA

Premije za zavarovalno kritje so določene tako, da krijejo vsaj pričakovano izgubo in upravne stroške. Zato se lahko najnižja premija, sprejemljiva za učinkovitega gospodarskega operaterja, izrazi kot:

$$PR = Verj \times PričakovanaIzguba + upr = Verj \times (IzpostavljenostPriNeplačilu - VrnjeniZnesek) + upr, \text{ pri čemer je:}$$

PR – premija, ki jo samostojno zaračunajo zasebni zavarovatelji;

Verj – verjetnost zavarovanega dogodka;

VrnjeniZnesek – znesek vračila, ki se pričakuje na podlagi predhodnih tržnih podatkov;

upr – upravni stroški. Upravni stroški so v tej analizi zaradi poenostavitve enaki nič (). Ta predpostavka ne vpliva na izid analize, ker upravni stroški niso odločilna komponenta pri določanju ravni premije. Če so dostopni zanesljivi podatki o upravnih stroških, se lahko spremenljivka enostavno vključi v analizo.

(IzpostavljenostPriNeplačilu – največji znesek izgube, ki bi mu bila izpostavljena institucija v primeru neplačila njene nasprotne stranke.)

V nadaljevanju podpisana oznaka „0“ označuje spremenljivko brez državnega posredovanja (ali pred njim), podpisana oznaka „S“ pa označuje spremenljivko z državnim posredovanjem.

Iz zgoraj navedene formule je razvidno, da:

$$\frac{PR_S}{PR_0} = \frac{Verj_S(Izpostavljenost_S - VrnjeniZnesek_S)}{Verj_0(Izpostavljenost_0 - VrnjeniZnesek_0)}$$

Po definiciji:

$$StopnjaVračila = \frac{ZnesekVračila}{Izpostavljenost}$$

$$\text{ali } StopnjaVračila \times Izpostavljenost = ZnesekVračila$$

Izraz se preoblikuje:

$$\frac{PR_S}{PR_0} = \frac{Verj_S \times Izpostavljenost_S (1 - StopnjaVračila_S)}{Verj_0 \times Izpostavljenost_0 (1 - StopnjaVračila_0)}$$

Značilnost zadevnega ukrepa je, da je kritje v okviru sheme največ enako ali manjše od kritja, ki ga zagotovi zasebni (osnovni) zavarovatelj, če ni državne pomoči (tj. da je državno podprto kritje največ enako kritju, ki ga zagotovi zasebni zavarovatelj). Ob predpostavki, da je državno podprto kritje popolnoma enako kritju, ki ga zagotovi zasebni zavarovatelj, je rezultat tega razmerja: $Exposição_S = 2 \times Exposição_0$.

V tem primeru se izraz preoblikuje:

$$\frac{PR_S}{2PR_0} = \frac{Verj_S (1 - StopnjaVračila_S)}{Verj_0 (1 - StopnjaVračila_0)}$$

V nadaljevanju so razložene posledice tega, kar je v industriji znano kot „prekreditiranje“ ustreznega oblikovanja cen kritja zavarovanja na področju trgovine. Prekreditiranje je opazno tako na ravni verjetnosti neplačila kot na ravni stopnje vračila.

— Verjetnost neplačila

Verjetnost neplačila se povečuje s trgovinsko dejavnostjo kupca. Komercialni krediti in bančna posojila so nepopolna nadomestila: zlasti se oboje lahko uporablja za širitev dejavnosti kupca/posojilojemalca. Zato povečan komercialni kredit, tako kot bančna posojila, ustvarja tveganje za prekreditiranje, tj. kupec svojo dejavnost razširi bolj, kot je to gospodarsko učinkovito. Glede na predstavljene formule se lahko prekreditiranje izrazi kot:

$$Verj_s > Verj_0$$

Tak položaj bi lahko nastal zlasti v primerih, ko je izvoznik glavni dobavitelj kupca. V tem primeru se gospodarska dejavnost kupca povečuje sorazmerno s trgovinsko transakcijo, sklenjeno z zavarovateljem izvoznikom, in s tem sorazmerno z zneskom dodeljenega kritja posojila.

— Razmerje vračila

Zaradi povečanja kreditne izpostavljenosti se poveča tudi znesek, ki ga je treba vrniti. Vendar se glede na to, da je vračljivi znesek odvisen od hipotetičnega likvidacijskega dohodka, ta teoretični vračljivi znesek pokrije z zneskom premoženja, ki ga lahko kupec (ali likvidacijski upravni uslužbenec) proda, da krije odgovornost iz komercialnega kredita, in ker je znesek iz premoženja omejen, bi se stopnja vračila povečala manj, kot je to sorazmerno s povečanjem kritja posojila.

$StopnjaVračila_s = StopnjaVračila_0 \times \alpha$, pri čemer je:

$0,5 \leq \alpha \leq 1$ ($\alpha = 0,5$, če se znesek vračila ne poveča, kadar država izvozniku dodeli „top-up“ za transakcije z določenim kupcem; v teoretičnem primeru velja $\alpha = 1$, če se znesek vračila povečuje z enako hitrostjo kot skupni posojilni limit, ki ga izvoznik prejme za transakcijo z določenim kupcem).

Glede na zgoraj navedeno je mogoče sklepati, da $PR_s > 2PR_0$.

Zato je premija, ki se plača za državno kritje, višja od premije, ki se za prvotno kritje plača zasebnemu zavarovatelju.

Premija v višini 110 % premije, plačane za prvotno kritje, se lahko obravnava kot dejavnik, ki v ustreznem obsegu vpliva na povečanje verjetnosti neplačila in zmanjšanje stopnje vračila. Taka raven premije bi bila skladna z oblikovanjem cen na trgu. Zvišanja premij od ene kategorije tveganja do druge so bila v okviru odobrenih shem izvoznih posojil 25- do 50-odstotna (!).

Če velja $Izpostavljenost_s < 2 \times Izpostavljenost_0$, se PR_s sorazmerno zmanjšuje (vendar je vedno višja od PR_0). Da bi se upošteval ta dejavnik, je v uvodni izjavi 93 Sklepa količinska opredelitev zneska, ki se vrne v vsaki transakciji, predvidena kot znesek, ki ga zaračuna država in se pomnoži s 5/6 na podlagi naslednje obrazložitve. Država pri vsaki transakciji zaračuna 60 % stopnje, ki jo zaračuna zasebni zavarovatelj, medtem ko bi tržna cena pomenila 110 % stopnje, ki jo zaračuna zasebni zavarovatelj. Zato se tržna premija izračuna tako, da se premija, dejansko plačana državi, deli s 60 % in pomnoži s 110 %. Od te premije se odšteje znesek, ki je že bil plačan državi, da se dobi znesek, ki ga je treba vrniti.

$$PlačanaPremija \times \frac{110\%}{60\%} - PlačanaPremija = PlačanaPremija \left(\frac{110\%}{60\%} - 1 \right) = PlačanaPremija \times \frac{5}{6}$$

(!) Glej na primer sklep Komisije v zvezi s finskim zavarovanjem kratkoročnih izvoznih posojil v zadevi N 258/09.

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL